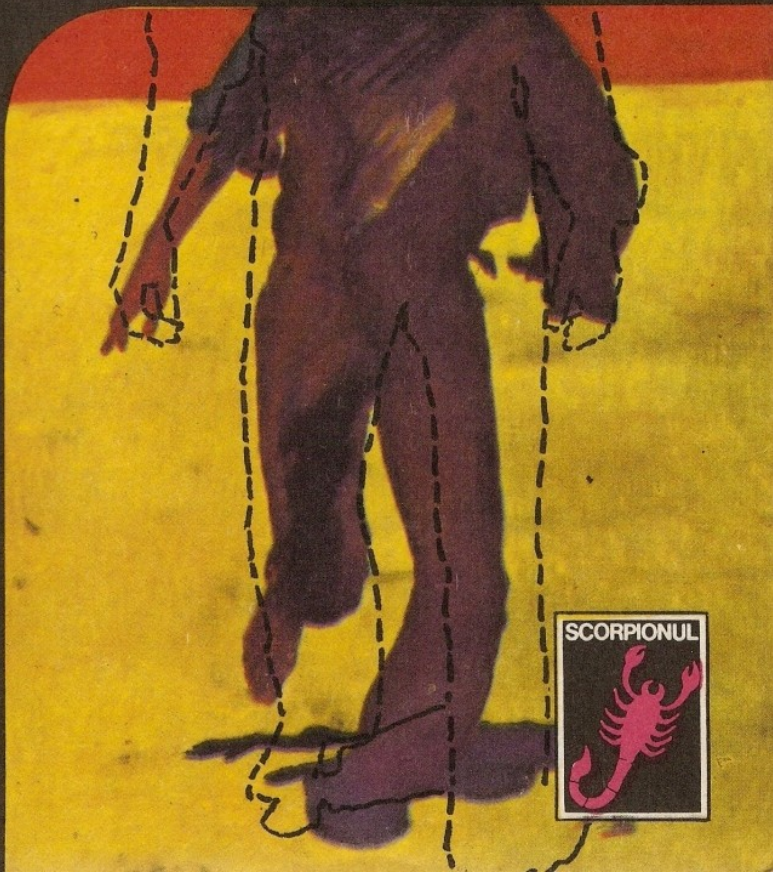

COSMA BRAȘOVEANU

fuga

Editura Dacia

- FUGA -

COSMA BRAȘOVEANU

FUGA

EDITURA DACIA CLUJ-NAPOCA 1978

Capitolul I: SILE DRAGU ZIS UȘCHITU

*N-ați înțeles? El a înțeles că n-a
înțeles*

Avea o față de smochină rătăcită într-un ungher de debara. Sticlele ochelarilor, cât un deget de groase, sigilau tăișul căutăturii. Trăia numai din priviri.

—Domnul? întrebă.

—Vin din partea lui Poșircă.

—Mda.

Nu se clinti din prag. Cântări făptura croită din chereștea trainică, umerii de hamal. Omul purta haine de căpătuială, prea mici, pe obrajii numai colțuri se citea lipsa îndelungată a somnului. Surâsul cuminte nu reușea să-i șteargă expresia de fiară hăituită.

—Mda, repetă făcând un pas înapoi. Pofțiți!

Odaia era bolnavă. Un bec fără vlagă născocea umbre ciudate. Smochinitul, trișor celebru pe vremuri, îi arată fotoliul, își strecură mâinile de paing în buzunarele halatului și reluă măsurătoarea.

—Numele dumneavoastră?

—Popescu.

—Nu, domnule profesor! Vă numiți Vasile Dragu, condamnat la zece ani pentru dublu asasinat!

N-ai fi zis că știa să zâmbească. Ochii de nevăstuică își stinseseră luminile.

Ușchitu tresări:

—Cred... Cred că e o confuzie.

—Cred că mă confundați!

Continua să surâdă. Degetele, vreascuri uscate, scoaseră din buzunar fotografia profesorului în haine vărgate, o răsuciră în bătaia becului.

—Ați evadat în urmă cu trei zile din T. Nu, nu Poșircă mi-a comunicat.

—Atunci?

—Nimeni nu-și găsește adăpost în casa mea, dacă nu mă aflu în posesia unor informații riguroase. Luați-o ca o garanție a seriozității cu care tratez afacerile. Pretind mult,

dar ofer cu aceeași măsură. Vă costă trei sute de lei pe zi. Evident, pensiune completă.

Pe chipul lui Sile Dragu coborî noaptea.

—Momentan...

—Nu vă faceți griji, domnule profesor, prietenul dumneavoastră e solvabil. Așadar?

—Accept.

Zâmbetul smochinitului prinse vlagă. Rostui dintr-un bufet fără vârstă o sticlă de coniac și două pahare. Ciocni:

—Îmi puteți spune Tase. Tase Popescu. Nu glumesc, sincer așa mă cheamă. Odaia dumneavoastră e lângă bucătărie. Alături am închiriat o cămăruță lui Trei Dește. Presupun că știți cine e?

—Am auzit. Trei Dește, hoț fără noroc...

—Exact. A părăsit penitenciarul acum o săptămână și am serioase temeuri să cred că se va întoarce în curând. Baia vă stă la dispoziție la orice oră. Celălalt pensionar al meu s-a învățat să economisească apa.

Sile Dragu zis Ușchitu îi citi slinul de pe gât dar nu comentă.

Seara își presară cenușa. Peste ciulinii în floare săgetează un stol de vrăbii, aduc mireasma nopții și a pelinului și a mării...

Și-a lipit fața de geam. Ochii sorb întunericul, au luciri ciudate, umezite de o boare, ciocârliia gândului se înalță undeva sus. De la fereastră nu se vede cerul, dar el știe că acuma stelele, cu mâinile lor albastre, îi întind așternutul...

—Stânga-mprejur, flaimoc, să-ți văz muianu'!

Profesorul Sile Dragu, zis Ușchitu, se răsuci încet. Rezemat de ușor, un individ pirpiriu, slab și sfrijit, o caricatură de om îl măsură surâzând. Îi lipsea unul din incisivi, iar pe toată lungimea obrazului avea o cicatrice întunecată. Ochii mici, vicleni îi dădeau târcoale, batjocoritori, ușor neliniștiți:

—În regulă, neamule. Am repartiție de la nea Tăsică în garsonela asta. Se apropie cu mina întinsă: Mitu Suveică îmi zice, pretenarii Litruță.

—Și care nu ți-e prieten?

—Plătește cotizație în sindicatul îngerilor...

—Pentru ce te-ascunzi?

—Împărțeam prescurea la Sf. Vineri și am luat mângă... Tu?

Profesorul nu-i răspunse. Continua să-l privească liniștit. O privire de gheață în care nu citeai nimic. Stârpitura râse larg și-l bătu pe umăr.

—Desfă fermoaru', bă, ăsta prostu'.

Ochii Ușchitului sclipiră:

—la mâna de pe mine, domnule Suveică!

—Oi fi vr-un hubăr, ai?

—la mâna!

—Stai să sting țigara...

Îl calcă pe bombeu, răsucind talpa.

Cu o mișcare fulgerătoare Sile Dragu îl prinse de brăcinari, îl săltă sus, deasupra capului, și îi dădu drumul. Litruță se prăbuși cu un mercăit. Sări repede în picioare, încordat, cu brațele ușor depărtate. Ținea în palmă o lamă de oțel. Ușchitul clătină din cap:

—Lasă cuțitul, băiete!

—Roagă-mă frumos.

—Încă un pas și o să regreti că te-ai născut!

Pocitania ezită.

Omul din fața lui era potrivit de statură, dar lat în spete și buiac. Mușchii zvârliți cu banița jucau în buiestru. Treptat vâlvătaia din privire i se stinse.

Îngăimă moale:

—Gata nene, tuțărul matale! Te luasem de geambăț. Legea...

Legea nescrisă a prăduitorilor. Fiecare breaslă cu vătaful ei. Cel mai al dracului şuț, cel mai câneriu. Caramangiii vechi îl așteaptă la cotitură, cei noi se reped să-și încerce norocul.

Odaia mirosea a cavou, a singurătate. Două paturi de spital lipeau pereții.

Pe culoar începu calvarul pașilor lui Trei Dește. Pași târșiți de trosnitor bătrân. Câte nu văzuse ăsta în viața lui...

Buzele profesorului, subțiri, o rană adâncă pe chipul supt se adunară pungă:

—Recidivist?

—Gură am, limba-mi lipsește. Nu știu unde am pus-

O...

—Sfatul meu ar fi să-ți amintești! Ce specialitate ai?
Litruță se hotărî greu:

—Dau cu palma-n cotețe. Nu c-aș vrea...

—Nu...

—Da' seamăn-ale dracului! Mai ales astea noi. Vin noaptea din șprițuri și nu'ș cum se face, dar mă trezesc în casa gorobetului... La plecare iau și eu o amintire: un televizor, o butelie...

—Ești un sentimental...

—Dacă o luăm la înjurături...

Profesorul surâse:

—Pe cine-ai ucis?

—Las-o moartă, nene.

—Răspunde!

Pungașul clipi mărunț:

—Un trosnitor. Se împiedică în șiș... Presarii țineau strada în pistoale, n-am apucat s-o roiesc...

—Vai de viețișoara ta!

—Dreptu' lui Dumnezeu!

Fumară un timp în tăcere. Suveică nu-l scăpa din ochi. Întrebă încet:

—Matale?

Profesorul nu-i răspunse.

—Trosnitor?

—Aici, domnule Suveică, eu pun întrebări, să fie limpede!

—S-a marcat.

—Lucrezi pe cont propriu?

Litruță își umezi buzele. Arboră un zâmbet de „băiat bun”:

—Te cred. O singură dată am ieșit în treabă cu frații Dodea din Ferentari și mi-a trecut. Aruncară duma pe nasol...

—Adică?

—M-au băgat mesa.

—Ei sau tu?

—Am eu mutră de caiafă? Mă jignești, nea

Ușchitule, mă doare caracteru'...

Ochii profesorului sclipiră fulgere. Spuse rar, apăsător:

—Ascultă, domnule Suveică, ascultă bine ce-ți spun! În viața mea n-am scos cuțitul. Își scutură mâinile mari, ca niște lopeți. Palmele astea mi-ajung. Dacă îți bagi nasul unde nu-ți fierbe oala și-n gaură de șarpe te prind!

Noaptea da târcoale ferestrei. Noapte fără lună, învelită în catran. Plopii deșirați desenau pe zid umbre palide. Ușchitu privea întunericul frământând pervazul în palme. Mirosul de pelin și iasomie îi umplea gura. Mitu Suveică sforăia domol, dar profesorul știa că nu doarme. Îi simțea în ceafă arsura ochilor.

Prânzul îl luau în devălmășie. Ușchitu ținea un capăt de masă, Litruță celălalt, smochinitul și Trei Dește laturile. Privirea profesorului rămase aninată de ciorchinii liliacului subțire, un lujer răsărit în coasta blocului.

Litruță își lăți zâmbetul, prinse să cânte încetșor:

—Ecaterino, ești damă bine, / M-aș da la tine / Dar n-am palton...

Găzdoiul își tampona fruntea cu batista:

—Miture, Mitule, a dracului sămânță de om mai ești și tu! Ți-aduci aminte ce ți-am spus acu' opt ani?

—C-am s-ajung la'nchisoarea cu capace unde toți golanii zace. Aș! M-am pus pe cumiție, nu vezi? Trecui la pocăiți...

—N-ai s-o sfârșești bine, Mitule!

—Sărutări de mâini coanei soacre!

—Păcat de tinerețele tale!

Hoțul îl măsură obraznic. Fredona cu înțeleș:

—Haida, haida / Schimbă garda! Ete cine ține predici?!

Trei Dește, cu chipul brăzdat de ani și șundrele, mesteca pe gânduri. Litruță se aplecă, îi strecură în șoaptă:

—Zece cuie de coșciug și deșart vorbele.

Omul se codi, în cele din urmă îi strecură țigările:

—Cântă!

—Fane a scuiat fasolea.

—Când?

—Alaltăieri la spovedanie. Frate-tu, Tigaie, ia pe puțin 3 ani.

—Muierea?

—Umblă după clănțai.

Japul își făcu semnul crucii:

—Poate dă Dumnezeu și-l scapă!

—Dă, dar nu bagă-n straiță. Tre'să scoată nașu' niscai biștari...

—Păi să scoată!

—De! Se lasă greu. Cică a pierdut cheia de la pușculiță...

—Iuda!

—Ai ceva, trimit eu mandatul...

Omul ridică din umeri:

—Am pe dracu să mă piepține!

Tase aduse tocana. Mitu Suveică îi întinse farfuria:

—Bagă polonicu' la fund gloabă! Mă, dacă am eu boală pe cineva, apoi ăia sunteți voi, codoșii! Ale mai spurcate jiganii...

—Te plâng, Suveică.

Profesorul gustă fiertura. Să-ți vomțiți și sufletul. Aprinse o țigară și se apropie de fereastră. Ploaia scurtă, de primăvară, clătise obrazul cerului. Departe, la orizont, curcubeul își întindea borangicurile.

Trei Dește înghițea cătrănit. Litruță îi atinse cotul, întrebă în șoaptă arătând spre Ușchitu:

—Ce znamenie de husar o mai fi?

—Amărăștean, vai de viețișoara lui!

—De ce, nene?

—De două ori s-a cărbănit din T. Și l-au aninat presarii. Dacă nici acu' nu-i iese pasiența își bagă unghia-n gât ca pițigoii.

—De-aia îi zice Ușchitu?

—De-aia.

Sile Dragu îl împungea cu privirea. Suveică se foi neliniștit:

—Mă ține-n faruri.

—De. Gătiți pe-aceeași plită?

—Trai cu vătra!

—Ai grijă mă tată, ai grijă! Dacă-i sufli-n borș, te-ai ars. Nu-i dus prin biserici.

—Trosnitor?

—Aș! Om cu carte, profesor. Muierea i-a mâncat zilele... Oftă clătînând din cap: Putoare mare, da pe de lături...

Litruță constată cu amărăciune:

—Toate dă! Ascultă vorba mea, nene, că spui vorbă mare. Toată dosădirea de la fufe ni se trage! Uită-te și'mneata împrejur. Gușter l-a luat în șiș pe văru-su pentru o matracucă, Califaru umbla după o japiță, una cilibie cu felinare verzi, ca după prescure. Dădea câte-o gaură și pleca cu ea-n plăceri, la mare... Halotca a roit-o c-un macaronar și ageamiu' oftează la-ntristare. Mama lor de putori!

Trei Dește rămase cu lingura-n mână. Sorbea vorbele stârpiturii oftând înfundat.

—Miliția! șopti smochinitul din prag. Repede la secret!

Își adunară sărăcia în pripă, goliră scrumierele. Trei Dește meșteri ceva într-un colț al debaralei și rafturile alunecară. În spate se afla o despărțitură strâmtă. Se puteau înghesui înăuntru patru oameni deprinși cu autobuzul 37 la ceasurile prânzului. Colosul împinse rastelul, cercetă odăile fugiților dacă n-a rămas vreo urmă, apoi deschise:

—Poftiți! Poftiți, domnule maior. Ce zi bună! Admirabilă...

—Ești încântat să mă vezi, zise Dașcu înveselit.

Tase Popescu clătînă de câteva ori capul, să-l rupă și mai multe nu.

—La vârsta mea știi să te bucuri de o vizită. Bătrânii ar trebui scoși din cartea de telefon de vreme ce tot sunt uitați.

—Dar sunt?

Ochii maiorului făcură roată încăperea. Nu se schimbaseră nimic în ultimii douăzeci de ani. Același hodorog de divan cu arcurile scăpate din strânsoare, lampa pentru ultraviolete în colț, masa beteagă. Numai gândacii își sporiseră neamurile. De câte ori se ivea câte unul la

marginea covorului bătrânul îi făcea vânt cu piciorul:

—S-a prăbușit o vechitură de hudubaie și am sinistrați...

—Iată deci, că mai primești vizite... Zâmbi trist: Ai rămas același tip sordid, Tăsică.

—Sunt un om trist, sărac și singur, spuse codoșul zâmbind feciorelnic. Nu-i un păcat prea mare...

Maiorul răsfoia o carte. Ridică privirea:

—Sărac?

—Trăiesc din ajutorul social...

—Ia te uită! Ai și ajutor social care va să zică. Presupun că încasezi o sumă frumoasă de vreme ce îți permiți să cheltuiești la Loto 2000 de lei săptămânal.

—Glumiți, desigur, ca de obicei, domnule maior. Mi-am îngăduit o singură fantezie de revelion...

Își înghesui lacrima pe coarde. Dașcu ridică mâinile:

—Te cred, te cred numai nu plânge. Tăsică, Tăsică! Figura asta o faci, din șapte în șapte zile. Azi joci în Titan, peste o săptămână în Pajura. Îi căută privirea: Ți-a lăsat Ușchitu vreo vorbă pentru mine?

Codoșul își scoase ochelarii stup de mirare.

—Ușchitu? După nume nu s-ar zice că a născocit vreo societate de binefacere.

—Ca dumneata, de pildă.

—Rămâne să-mi spuneți cine e.

—Dacă-mi promiți că nu-ți dau lacrimile. Vasile Dragu, condamnat la zece ani. Nu știai?

—Nu.

—Ești o fetiță blondă, diafană, Tăsică. A evadat de curând. N-ai aflat?

—Firește!

—Eram convins!

Japul își juca artistic dezolarea, da semne că din pricina tulburării nu-și găsește cuvintele.

—Nu mai am de-a face cu lumea asta de mult, domnule maior.

—Cam de când?

—Știți, probabil, că am avut o condamnare...

—Trei, Tăsică.

—În sfârșit, cu prilejul ultimei detenții am înțeles...

Iertați-mă, îmi vine foarte greu să vorbesc...

—Fă un efort.

Codoșul se cutremură oftând:

—De la o anumită vârstă e preferabil să te stingi fără să-ți dai seama de erorile comise. Am priceput dintr-o dată că existența mea a fost falsă, că mi-am risipit-o necugetat. Părăsind penitenciarul mi-am luat rămas bun odată pentru totdeauna de la oamenii ăștia...

—Și ai decis să crești porumbei! Maiorul fluieră admirativ: Buni predicatori trebuie să fi avut voi acolo, Tăsică! La orele astea frumoase de dirigenție nu v-au învățat cum e cu păcatul minciunii?

Bătrânul îl măsură printre sprâncene. Își pipăi pachetul de țigări la piept dar nu-l scoase. Erau Marlboro... Dașcu îi întinse port-țigaretul:

—la un Papastratos, Tăsică, cât mai stau. După aia poți reveni la țigările americane cumpărate din ajutorul social. Râse bine dispus: Acum 6 luni i-ai oferit găzduire lui Gigi Lapsus din Ferentari. În ianuarie a locuit la dumneata trei zile Mitică Shop, Os de Pește o săptămână...

—Nu văd legătură. Sunt de-a dreptul consternat, rănit...

—Ești rănit, Tăsică!

—Băieții au venit în vizită. Nici prin minte nu mi-a trecut că vă ocupați de ei.

—Altminteri lăsați laptele pe foc și veneai fuguța la miliție.

—Vă îndoiți cumva?

—Doamne ferește.

Japul isprăvi de lustruit ochelarii, îi puse pe nas.

—De altfel pot să vă asigur că au avut o conduită ireproșabilă. Am făcut câteva excursii prin București, am jucat șeptic, am deșertat o sticlă de coniac discutând așa, ca între burlaci...

—Despre creșterea șeptelului, presupun. Iar la plecare le-ai dat și bani de taxi. Las-o baltă, Tăsică și spune-mi mai bine, așa ca între burlaci, unde-i Ușchitu.

Tase Popescu se aplecă secretos peste masă:

—Nu-mi plac turnătorii, domnule maior. Pentru dumneavoastră însă...

—Îți calci pe inimă. S-auzim.

—Individul, dacă nu-i prost, a tras la Dobrică Ciuciu din Filantropiei.

Dașcu se lăsă pe spate, încrucișă mâinile pe pânțece.

—La Dobrică Ciuciu!

—Sigur! Absolut!

—Să-l caut deci pe Dobrică. Unde? La Reînvierea? Nu știai că flăcăul a răposat în cuțitul unui caramangiu, frate Tăsică?

Codoșul își pocni palmele uluit:

—A murit bietul Ciuciu! Extraordinar!

—Mă gândeam că vestea ți-a ajuns la urechi în octombrie când te-ai dus la parastasul lui. Erau de față Barbete, Ilarie, Sfântul, Trei Dește. Crema troșnitorilor.

Degetele japului poposiră pe tâmple.

—Știți că aveți dreptate! Clătină din cap amărât: Vezi ce înseamnă vârsta? Uiți de la mână la gură.

—Așa mă gândeam și eu.

Maiorul se ridică. Era lămurit. Codoșul luă o hârtie și un creion.

—Cum ați zis că-l cheamă pe ăsta care a evadat? A, da, Ușchitu. Mâzgăli ceva. Dacă vine pe-aici, e al dumneavoastră, n-aveți nicio grijă, domnule maior.

—Aia e, că am! Ești la o vârstă când uiți repede. Aș vrea să mă uit puțin prin casă, evident dacă ești de acord.

—Desigur, desigur!

—Ai patru paturi...

—Am mulți prieteni.

—Ar mai fi de văzut cum e cu bătrânii săraci și singuri care n-au de ce să figureze în cartea de telefon, dar o las pe altă dată. Cu bine, frate Tăsică, deși nu cred.

—Casa e supravegheată! spuse codoșul intrând. Dezbrăcă pardesiul și se apropie de Sile Dragu: Vă așteaptă!

Ușchitu se uita la pungăși. În ochi le încolțise spaima!

—Cușca s-a închis! bâlbâi Litruță. Grijană ei de viață!

Noapte de noapte fugarii citiră strada pitiți după jaluzele. Nici o nădejde să iasă din strânsoare. Trei Dește, silnic la mers, se împăcaseră cu cugetul, Mitu Suveică părea un șobolan speriat.

Profesorul ieși în hol. Își pierduse cumpătul. Măsura odaia scrâșnind de draci. Tase Popescu, chircit într-un fotoliu îl stâlpea cu privirea.

—Vecinii de jos, spuse, știu că obișnuiesc să în plimb pe stradă, d-le profesor. Stârniți suspiciuni

Sile Dragu se opri în fața codoșului mânios Dunăre.

—Sunt trei săptămâni de când nici de fereastră nu mă pot apropia! La penitenciar era mai bine! Ieșeam în curte, la muncă, mă mișcăm cel puțin.

—Exagerați.

—Pentru ce am evadat? Să stau închis în haznaua asta? Să-mi cenzurez până și respirația?

Smochinitul zâmbea cu măsură.

—Am sentimentul că-mi reproșați situația creată. Nu pe mine mă așteaptă Dașcu.

—Perfect! Și ce e de făcut? Dacă mai stau câteva zile înnebunesc!

—Mi-e tare teamă că va trebui să rămâneți cu noi ceva mai mult. Maiorul e încăpățânat, știe că sunt unul din puținii oameni care acceptă să găzduiască delincvenți.

Ușchitul își reluă umbletul. Măinile înfipte în buzunarele pantalonilor plesniră stofa.

—Trebuie să existe o soluție!

—Clădirea n-are decât o singură ieșire, domnule profesor, iar locuința mea, dacă vă amintiți, se afla la etajul cinci.

Ridică brațele a neputință. Ochii Ușchitului se opriră asupra unei lăzi de Brașov, rânduită lângă perete. Tase Popescu clătină din cap.

—Riscant! Primul milițian curios m-ar putea ruga să ridic nițel capacul. La un asemenea mijloc v-ați gândit, bănuiesc.

Sile Dragu își răsucea mintea în fel și chip. Se opri din nou:

—În spatele blocului e un teren viran.

—A fost. Acum e folosit ca depozit de materiale

pentru șantierul din colț. Numai că exact sub geamul de la odaia dumneavoastră se află un paznic extrem de vigilant și o armată de muncitori care lucrează zi și noapte...

—Vizavi e o școală, îl întrerupse Ușchitu.

—Da.

—Ce distanță să fie până la gard?

—Aproximativ douăzeci și cinci de metri.

Un gând smintit lumină chipul Ușchitului. Spuse precipitat:

—Luați legătura cu văru-meu Poșircă. Am nevoie de o frânghie rezistentă.

—Încep să înțeleg... Hm! Aduce a sinucidere.

—Știu.

—Și-apoi nu trebuie să uitați că împărțiți odaia cu un individ extrem de periculos în stare să o vândă și pe maică-sa, șopti japul. Am ezitat mult până m-am hotărât să-l primesc. Aveți grijă, domnule profesor!

Noapți de primăvară, noapți de venin. Undeva, la porțile orașului latră un câine, rar, răgușit, zgâriind liniștea. Noaptea strecoară printre jaluzele o mină de odihnă.

Ochii Ușchitului sfredelesc întunericul, caută dincolo de el.

Mitu Suveică își ajustează unghiile cu dinții. Treabă scârboasă. Dar Sile nu vede, n-aude, e departe, printre mugurii stelelor, în grădini de piersici coapte sau pe drumeagul colbăit unde cad florile de tei ale tăcerii. Cine știe?

Litruță își umezi buzele:

—Nea Ușchitul!

Îi răspund pașii lui Trei Dește. Târâie un picior. Beteșug vechi, din tinerețe când umbla după o muiere. L-au ars cu parii carditorii din Brăilița.

—Dom' profesor!

Sile Dragu tresări. Se răsuci, clipind des, ca omul trezit din somn. Stârpitura îi zâmbea dulce:

—Ce-ai, nene, cu mine? Îți stau ca piperu' în nas.

Celălalt ridică din umeri și-i întoarse spatele. O boare pătrunse în odaie, alungind mirosul acru, stătut de

ziduri vechi. Mitu Suveică se ridică:

—Ce ți-am făcut? De-o săptămână nu iei geana de pe mine. Pen' ce?

Ușchitu își frecă bărbia în palmă. Ochii, două bucăți de piatră verde, îl măsurară lung. Spuse într-un târziu:

—Nu-mi placi, Suveică!

—Pe ce chestie? Asculți ce cârâie șpillerii?

Sile Dragu clătină din cap:

—Nu mi-ai plăcut din prima clipă!

—De ce, dom' profesor?

—Ai ochi parșivi, de codoș! Ochi răi, Mitule! A'ncolțit în ei sămânța dracului... Adăugă apăsător. Cere să te mute în altă odaie, fă ce știi, dar șterge-o! Altminteri nu ai zile cu mine!

—Mă, nea Ușchitul!

—Ia-ți boscârțele și șterge-o, băiete!

—Dar ce-am făcut?

—Deocamdată nimic.

—Ptui!

Profesorul nu-l slăbea din priviri:

—Mă furnică degetele și tare mi-e frică să nu ți le proptesc în gât. Acum nu mai contează, tot anii ăia...

Hoțul își strivi lacrimile între pleoape:

—De ce nu m-ai strâns, Doamne, când eram bun de căciulă?! De când mă știu toți că la mine cordiș, ca la necuratu'! O vorbă bună n-am auzit! Unu' nu m-a-ntrebat ce-o fi în sufletul tău, frățioare? Ce-o fi-n inima ta mă, ăla micu'? Șuți și presari, o apă și-un pământ: nu le plac ochii mei! Nu mă crede neam să jur pe mormântu' mamei! Nici când dau din gură, pe drepte. Mâna frate-miu lovelele din casă, la plimbare, și ăl bătrân tot pe mine mă mardea. „Tu ai furat Dumitre, îți citesc în ochi!” Ce-oți fi citind mânca-v-aș sufletu'? Ce scrie?

Își luă capul în mâini hohotind înfundat. Lui Sile i se moldoveni inima. Îi puse mâna pe braț:

—Lasă, Mitule, poate că nu-i dracul chiar atât de negru... la aici, o țigară.

Hoțul îl privea subțire, printre gene, ascunzându-și zâmbetul.

„A ținut!”

Mai picură două lacrimi, să fie masa bogată. Nu se auzea decât liniștea nopții. Ușchitu întrebă, cu o undă de tristețe în glas:

—De când furi?

—De la pașpe ani. Ai mei au mierlit-o... Rămăsei drumaș.

—Înțeleg, te-a furat strada.

—Am mai dat și eu cu palma, nu zic nu... P-ormă, două luni frai, zece la pârnaie... Își ridică ochii: Ai încredere în mine, dom' profesor, și n-o să-ți pară rău. Adăugă în șoaptă. Lasă-mă să te ajut.

—Ce s-ajută?

—La carăbăneală! Știu că vrei s-o roiești din colivie, am văzut frânghia...

Lui Sile îi trecu rece prin inimă. Se rezemă de zid.

Hoțul șoptea precipitat:

—Știu, dom' profesor, te-am mirosit dintr-un ochi... la-mă de om, pui și eu cricul, mă fac luntre și punte să te văz afară!

—Te-a apucat, așa, dintr-o dată dragostea...

Pungașul își plecă privirea:

—Vreau să afle toți că nu-s ludă.

—Numai pentru asta?

Litruță se repezi într-un duh:

—Numai, suflete! Cum să-ți spui, umblă vorba că unde calc se lasă cu vânzare... Peste tot șnorării bagă strâmba. Nasol, pricepi? Nu intru bine la mititică și-s gata, vopsit. Toată cisla șușilor calcă cu fereală... Până și 'mneata...

—Adevărat, până și eu.

Hoțul oftă:

—Dac-ai ști câtă cerneală e-n mine! Ai încredere nea Ușchitule, suflă cataroilor că țin tira și de n-o ieși pe bune, au ăia grijă să-mi bage burghiul.

Sile Dragu nu-l slăbea din ochi.

—Dacă mă vinzi, știi ce te-așteaptă!

—Clar! Ți-am văzut carabele...

—Să-ncercăm, Mitule!

Suveică îi prinse mâna și i-o sărută. Ușchitu simți un

fior din creștet până în tălpi. Parcă l-ar fi atins un șarpe. Două cuvinte i se zbăteau în cerul gurii, deși limba refuza să le articuleze:

„Sărutul ludei!”

Capitolul II: MIC Ș-AL DRACU'

*Bătrânul își scoase ochelarii și îi șterse surâzând:
—Bine dar e simplu: Omul ăsta minte!*

Luna semănase o miriște de lumină. Plopii desperecheați, cincii lumânări stinse, își țeseau în tihnă umbra.

Sile Dragu se desprinse de fereastră:

—Dormi, Mitule?

—Nu, nene, răspuse hoțul ridicându-se într-o coastă. Mă gândeam.

—Menajează-ți picioarele, dragul meu, o să mai ai nevoie de ele.

Litruță surâse amar:

—A dracului bulibășeală și viața asta! Să-ți bați copiii, auzi?

—De ce să-i bați?

—Cum de ce? Înțelese: Lasă-mă, nene cu bancurile! Mi-adusei aminte, aveam drag de una, Jeni. Nici la Maica Domnului nu mă gimbeam ca la ea!... Spăla fustele în lacrimile mele!

—Femeia fatală...

—Iederă!

—Nu mai spune!

—Buruiana lui Sarsailă! Astea-s de spaimă! Năpădesc românu' îl strâng, îl seacă până îi halesc comându'! Te vâra-n draci, pe cinstea mea! Rupeam patul cu ea!

—Cred, cum ești dumneata solid...

—Cum, necum, vorba e că-mi luase mințile,

pațârca... Umplusem gura de aur, umblam numa-ncliftat...

—Uite unde era sare-garduri!

—Eu cred că-mi făcea cu ulcica, dom' profesore!

Arunca găini negre-n cuptor!

—Să te țină aproape...

—Păi?

—Să nu piardă frumusețe de mascul!

—Râzi 'mneata, râzi.

—Nu râd, Mitule.

—De la astea c-o coastă minus în inventar te poți aștepta la orice... Băgam în ea ca-ntr-un spital: inele cu sclipici, brățări... Am dat gaură la un draibăr să-i iau scutece. Tolomac...

—Te-au arestat?

—Ăla micu oftă:

—Urgent.

—Cât?

—Doi jumate. Eu dam din buză la pârnaie și mișauca mă aiurea c-un zulitor din Dudești, unu' Șpilcă.

—Îl știu.

—Pân' la urmă a'nfundat și ăla gherla. Conchise scârbit: Rea de muscă nene, îi lătra cățeaua...

Ușchitu scoase pachetul de țigări:

—Ai un foc?

Noaptea își istovise culoarea. Printre jaluzele se zăreau vitraliile răsăritului, cireșii, aburite de răcoarea dimineții.

—A intrat bălana în sat și nici n-am băgat de seamă...

Litruță privea zorile. Trase adânc, cu patimă din țigară adăugând:

—Te-ai cioșmolit toată noaptea, să-mi vinzi sau nu cioaca... Este?

—Fii serios.

—Este, neamule! Ți-e târșă să nu-ți întind vreo clapcă...

—Tocmai tu, omul meu de încredere?

Profesorul prinse chiștocul cu buricul degetelor. Fumul subțire desena arabescuri albastrii:

—Câți ani ai, Suveică?

—Patruzeci și patru bătuți pe muchie acu' de ziua femeii... își aduse aminte: Ptiu! Tocmai atunci își găsi și mama să mă scoată în lume!

—Suntem vârsteni.

—Cum adică?

—Patruzeci și patru împlinesc și eu de Crăciun.

Pungașul izbucni în râs:

—Tată să-mi zici, carabăț! Ești brudiu rău...

—M-au condamnat la zece ani, Mitule și n-am făcut decât șase. Socotește și tu...

—Aoleu, suflete! Dacă te înhață scapi taman bun de pensii. Parcă te văz în trei picioare, cu iaurtu'n plasă...

Sile Dragu îl priponi în priviri.

—Mâine încerc să ies de aici.

Pleoapele hoțului coborâră. „Puteam pune pariu!”.

Adăugă privirii un amestec de surpriză și teamă:

—Să-ți ajute Dumnezeu, dom' profesor!

—Până la Dumnezeu ai să pui tu umărul. Parca așa te laudai.

—Pui, neamule! Stinse chiștocul, apăsându-l îndelungat. Spuse încet, cu căldură: Mă, nea Sile, mă frățioare o fi bine?

—Bine, rău, asta e. Nu mai pot Mitule, mă îmbolnăvesc!

Verdele ochilor i se îndulcise, umezit de o boare. Hoțul își trecu mâna prin păr. Cicatricea îi zvâcnea:

—Știu suflete! Dar mai știu că de la ultima cărăbăneală vântură caralii lumea după matală.

—Dacă nu-mi văd copilul, înnebunesc!

—Te cred!

—Mă usuc, Mitule! Simt coliva în piept!

—Crude de aur, nene! Își mușcă buzele: Mi-e să nu dai iar cu oiștea-n gard.

—N-ai nicio grijă, am calculat totul. Tu să vrei...

—Gata, nene!

Ușchitu se aplecă mult peste patul hoțului:

—Am o frânghie solidă de peste treizeci de metri.

Un prieten de-al meu va defecta mâine noapte lumina în tot cartierul.

—Aha!

Litruță scotoci prin buzunare. Ochii oboșiți își recăpătaseră strălucirea,

—Mai ieși c-o țigară? Eu îs la zar da' le topii...

—Poftim.

Zorile trudeau din greu. Fumul se-ntindea gros, să-l tai cu cuțitul, să umpli banița. Fața Ușchitului, numai colțuri, părea turnată în plumb, a lui Suveică suptă, alburie. Un craniu cu cicatrice.

—Și zi așa, nea Sile...

—Așa, Mitule!

—Începe pe bune... Da' p-ormă? Până jos sunt... A! Pricep, frânghia... Clătină din cap: Bați pironul în perete cu buretele, dom' profesor! Jos, te umflă paznicul de la materiale cât ai zice pește.

Sile Dragu clipi șiret:

—Păi nu cobor. De ce să cobor? Trec pe partea cealaltă.

—Care parte?

—Stiva cu blăni din curtea școlii.

—Peste varniță?

—Peste varniță și peste gard.

Șuțul se cruci:

—Sunt douăzeci de metri pe puțin!

—Douăzeci și cinci.

—Cum să-i faci?

—Pe frânghie. Ajung dincolo, tu-i dai drumu' și eu o trag. O mie de ani nu prind șiretlicul. Râse: Ai rămas cu gura căscată?

—Rămăsei frățioare! Îl privea ca pe pehlivani, la bâlci. Ai cap de mahăr neamule, îți umblă mintea nu joacă! Pricep... Hârzobu îl priponește de stivă pretenaru...

—Chestia e să-l prindă.

—Auzi ce-i bubui mansarda!

Ăla micu' nu mai contenea cu minunatul. Uitase că n-are țigări și scoase un pachet.

—Îi iei în piept, hubăre, ascultă vorba mea!

—Să sperăm.

—În cofă-i bagi! Râse: Mare față ești, dom' profesore! Păi pe lângă 'mneata Gică Lapte Gros e prunc de țâță!

—Lasă prostiile!

—Nou născut, neamule! Icră! Când a roit-o-n '45 de la secție săriseră gășcarii cu șişurile. Doi comisari au lăsat pe jos: Da' așa, de unul singur, pe drepte...

—Nu chiar de unul singur, frânghia tu o desfaci. Tase Popescu va încerca în timpul ăsta să atragă atenția oamenilor lui Dașcu transportând o ladă suspectă.

—Oricum, suflete, oricum, trăi-te-ar Dumnezeu!

Profesorul respira precipitat. Pornirea șuțului îi aprinsese sângele.

—Ce înălțime ai, Mitule?

—Unu cin'ze'ș'unu.

—Și la pantofi?

—Paș'pa!

Râdeau amândoi. Șuțu puse bocancii cap la cap și se prăpădea de răs.

—Gineală gaibarace, neamule!

—Stai pe picior mare, ăsta micu...

—Mic și-al dracu', e bine? Când eram mânzoc mă luau carditorii în prăduieli să le dășchiz. Prin gaură de cheie intram, prin crăpătură. Chestia era să-ncapă țurloaiete. Pormă îmi mânjeau șmecherii ochii c-un pol, doi... Nu-mi pare rău, am deprins meserie.

—Dar ai deprins?

—Doctor, nene, tata hoților! Simț de la o poștă unde-i rost de cârpeală, pe cinstea mea! Dau gaura și stau țeapăn, nu m-arunc în biștari, ca proștii ăștia de umplu pârnaiele. Că așa îi înhață. Umblă puterile prin baruri cu ochii ca sarmaua: „De unde ai bani s-arunci cu miile, mă, nea cutare?”

—Cam târziu ți-ai amintit, Mitule.

Șuțu se 'ntunecă:

—Dacă nu-l luam pe ăla în șuriu...

—E prima oară când ucizi? se interesă profesorul privind-l subțire.

—Hm, pui niște întrebări...

—Pun.

—Prima, suflete. Prima și ultima...

Sile Dragu legă frânghia coardă de țeava

caloriferului și clanță. Șuțul îl privea nedumerit:

—Ce-ți veni?

—Trebuie să m-antrenez, douăzeci și cinci de metri în mâini nu-i glumă!

Încolăci frânghia cu picioarele, o prinse-n palme, alunecă până la capăt.

Litruță ținea socoata.

—Nouă. Înc-o tură, dom' profesor și ești om făcut!

—Nu mai pot!

—Agață-te-n dinți. Așa! Scutură mâinile. Hai acu, odată! Asta e, neamule, n-ai treabă!

Sile se rezemă de zid icnind. Sângele-i pătrunsese în bulbul ochilor.

—Greu al dracului!

—Mâine-o să fie mai ușor, îți spui eu, poimâine, umbli ca circarii.

Avusese dreptate Suveică. A treia zi parcurse distanța fără efort.

—Merge, Mitule?

—Merge mânca-te-ar neica! Și eu care te credeam gubav! Îi împunse toracele: Stofă de mardeiaș, la cinci sute și-un pol! De unde-o luași, suflete, poate se-nțolește și mandea?

—O să râzi, dar vinde numai cu metru...

Pungașului îi rămaseră ochii la frânghie.

—Ții zece cuie de coșciug că fac și eu figura asta?

—Ești copil...

—Ții?

—În regulă. Să te văz!

Suveică prinse odgonul. Luneca lipit, ca șarpele.

—Bravo, Mitule!

—Mergi la pace pe-o turtă-n plus?

Făcu încă două, apoi sări în fața Ușchitului:

—Ce zici, dom' profesore, trec clasa?

Șuțul își mușca buzele privind în gol. Sile Dragu îl măsură curios.

—Ce ai, Suveică?

—Nimic...

—Lasă prostiile, ce ai?

—Mă gândeam... Dac-ai vrea matale...

—Ce să vreau?

—Cum să-ți spui când bagi ochii ăia-n mine? Parcă-s
cuțite.

—Spune!

Pungașul surâse stingher. Șopti, într-o doară:

—La o adică, ziceam că, unde merge mia, merge și
suta... Adăugă hotărât. Ia-mă cu 'mneata, nea Ușchitul!

Sile Dragu făcu un pas înapoi. Ochii verzi
împroșcară venin.

—Ce?

—Alta-i treaba-n doi, mai ales în cărăbăneală.

—Așa!

Profesorul se apropie amenințător. Litruță feri spre
ușă.

—Nu da, nea Sile!

—Aici băteai, domnule Suveică? Umbli după ghelir?

Litruță sta ciocan pe capul Ușchitului, gata să-i cadă
la genunchi:

—Ia-mă, nea Sile, ia-mă, suflete! Rob mă fac!
Slugă! Câine să fiu dacă nu te servitoresc a'ntâia!

—Leoarba!

—Ce pierzi dom' profesore? Ba din contra. Vorba
ala: Unde e doi puterea crește...

—Adică unu și jumătate...

—Unu și-o litră. Bagi litruța-n buzunar... Apeși pe
buton și sare băiatul. Ponturi grubă!

—Ce să fac cu ele, Mitule! Pentru asta am evadat,
să mă pun pe tâlhării?

Hoțul rămase descumpănit.

—Da' pentr'ce?

—M-am lămurit! N-ai să ostenești niciodată
gândind...

—Cum zici mata și după aia mâncăm... Oricum, ai
trebuință de un ogeac? Ai! Un' te-ascunzi? Pui la bătaie
covru meu, stai în el o viață, nu te știe nici vântu' nici
pământul! Singur te-ncurci cu vreo fufă, tragi la ea că așa

fac toți ușchiții și pân'la urmă o'nbulinezi... Ce făcuși în alilante rânduri când' ai roit-o?

—Îmi porți de grijă...

—Păi cum altfel dom' profesor? Mata ești om cu carte, dășchis la minte, eu țin tira. Cooperativă de lux. Întorcem lumea cu lopata, pe cinstea mea!

Sile clătină sceptic din cap:

—Cinstea ta...

—Aoleu, iar o luăm de la Adam? Ascultă vorba mea, nea Sile: Ale mai cinstite femei sunt ale'ncepute! Trei Dește a luat de muiere, pe vremuri, una de aia... Sfântă, guriță! Lacrimă! Nu-i mai trebuie... Așa și cu mine. Oi fi făcut, n-oi fi făcut, nu mai fac! Frate de cruce, nea Sile! Rup cu dinții, pentru matale!

Ușchitu râse:

—Care dinți, băiețaș? Cel de bază s-a lipit de pumnul vreunuia.

—Mi-au rămas măselele de minte...

Profesorul se apropie de ferestruică, privi lung în noapte. Spuse într-un târziu:

—E o treabă riscantă, Mitule.

—Știu.

—Oricând se poate întâmpla o nenorocire.

—M-am gândit. Dașcu poate ține geana pe casa japului până la ziua de apoi! Ori aici ori la pârnaie tot un drac. Fac ciubuc popii dar îl fac naibii liber! Ia-mă, nene și n-o să-ți pară rău!

—Aș vrea s-o cred... Se întoarse: Te iau Mitule, dar să nu uiți că tu m-ai rugat! Tu ai vrut-o!

—Să-ți dea Dumnezeu sănătate și brânză-n pască!

Lăcrima de bucurie. Ușchitu repetă:

—Să nu uiți, Mitule!

Capitolul III: FUGA

*Nu, ragazzi, s-a grăbit! A acceptat
prea repede! spuse Antonio și ieși.*

Litruță nu-și mai găsea liniștea, măsura odaia în lung și-n lat țocăind din blacheuri. Sile rezema zidul:

—Mai stai naibii la un loc! Ai viermi, ce-ai?

—Mă, nea Ușchitul, mă mânca-ți-aș gura ta, azi e!

—Azi.

—O fi primit ăla semnu?

—Ia ghici?

—Eu zic că l-a primit. De ce adică să nu-l primească?

Cerșea asigurări. Sile Dragu juca nepăsarea, dar ochii spuneau altceva. Lumina lor verde, concentrată, schimba tonuri întunecate.

Pocitania sta sub stăpânirea ăluia cu cornițe.

—Ce mașină are?

—*Dacia*.

—Merge. Numai să fi primit semnu... Hm? Ce zici dom' profesor?

—Zic să stai locului, că m-ai înnebunit!

—Nu pot, nene, nu pot trăite-ar Dumnezeu! Uite, scot bocancii.

—Doamne ferește, vrei s-adorm? Îi scoți la apropo...

Hoțul izbucni în răs:

—N-au văzut gioalele apa de la revelion. Să n-am spor dacă nu-ți culcă tot județu'. Trei zile soilesc ne-ntorși...

Aprinseră țigările. Suveică mușca din ea cu dinții:

—Numai de s-ar nasuli timpul.

—Mda.

—Totdeauna pe lună o sucesc strâmb. Îmi poartă sâmbetele cățeaua!

Profesorul se apropie de fereastră:

—A început să sufle vântul.

—E bine, nene!

Tăcură un timp. Hoțul bătea darabana cu degetele:

—Eu zic că a primit semnu.

—Ești de groaza lumii! Se răsuci fulgerat de un gând. Am încurcat-o, Suveică!

—Aoleu!

—Cine ne dezleagă frânghia după ce ajungem la stivă?

Litruță își astâmpără bătăile inimii.

—Pen' ce? Dacă vine ăla cu mașina...

—Și? Peste două minute se aprinde lumina. Exclus să n-o reperateze careva. În jumătate de oră ne-au prins!

—Depinde.

—Esențial e să nu știe unde ne aflăm.

—Până la urmă se prind ei...

—Da, dar eram departe. Tase Popescu iese din discuție. Va fi probabil deja la soră-sa cu Iada. Oftă: Numa' hangarale am cu tine, mă, ăsta micu'! Nu se poate, vezi și tu...

—Să nu mă lași nene! Ai zis că mă iei.

—N-aș mai fi zis!

—Mortu' de la groapă nu se mai întoarce. Găsim noi ceva.

—Găsește!

Hoțul fremăta:

—Să vorbim cu Trei Dește?

—Nu, Mitule, n-am încredere.

—Nici eu, dacă-l iei pe bune... Altminteri ziceam.

Bag pretcaru'...

—Adică?

—Cântă el, cânt și eu.

—Îl ai la mână?

Litruță zâmbi:

—Sub unghie, nene, acelea! Numa' o vorbă-i șoptesc și-i miel!

—N-aș crede, Mitule. Individul e periculos...

—N-o fi mai al dracului ca mine!

—Nu. Ca tine nu-i!... Cum i-ai deschis tainița?

—Ochiu și urechea, ăle mai faine șperacle din lume!

Clipi șiret: Când sunt frai, umblu mai mult după ponturile vârgașilor, să am de cheltuială la întristare... Ce zici, schimb suta?

—Vezi să nu te păcălească la rest...

Litruță pătrunse în odaia lui Trei Dește sucind țigara. O aprinse de la chiștocul spărgătorului șoptind:

—O fi dat iarba în grădina lui Lingurică?

—Omul tresări.

—Ce-ți pasă?

—Mă gândeam c-ar trebui netezită movila aia...
Trece vr-un presar și mai crede dracului c-ai dosit ceva, știi cum îs ăștia...

Trei Dește cântări privirea hoțului:

—Cântă!

—Ține aproape și uit unde șade!

Ploaie pânzeșă, plăpândă. Jesătura s-a destrămat repede, norii s-au retras pâlcuiți, luminând fruntea cerului. A apărut luna, limonie, vlăguită. Are coapsele dezvelite, sânii scăpați din strânsura mățăsurilor.

Mitu Suveică îi aruncă o privire otrăvită, o spurcă înfundat:

—Cățeaua dracului, acu' te-ai găsit să faci trotalu?

Șutul își stăpânea greu nerăbdarea. Ochii de viezure alergau în toate părțile, mâinile trebăluiau fără rost. Alături, Trei Dește surâdea...

Înserarea linse petele de lumină aninate de acoperișuri. Noaptea își vărsa păcura, îngroșând umbrele, ștergând depărtările. Sigiliul luceafărului sclipea stins.

S-au aprins becurile pe șantier și la depozit. Trei Dește șopti pungășește.

—În regulă profesore, mergi pe mâna mea. Cât mai e?

—Jumătate de oră.

—Baftă!

Suveică oftă:

—Luna... Or să ne gimbească...

—Mai taci, cobe! făcu Sile printre dinți, apoi către Trei Dește: Uite cu cine m-am încurcat!

Furau cu coada ochiului spre cerul înstelat. Undeva, către apus norii se furișau hoțeste spre Calea Laptelui. Luna își mlădia boiul, surâdea ademenitoare. Suveică fierbea:

—Se fâțâie farfuza!

—Dacă-n zece minute nu sporește vântul, calculă Trei Dește, ați rupt mâța în două.

Litruță scuipe cu obidă:

—A dracului ghină! Care ești mărășin, mânca-i-aș sufletul?

Sile Dragu respira precipitat:

—A trecut un sfert de oră!

Norii tăvăleau luna într-o îmbrățișare turbată. Brusc se stinse lumina.

—Frânghia!

O legară de pat chitind stiva de după gard. Un muc de țigară sfredelea întunericul. Chipul Ușchitului se minună:

—Semnalul!

—La fix!

Trei Dește cerceta depozitul:

—Mai repede, bă, mai repede!

Profesorul făcu frânghia colac și o aruncă. Țigara desemna în noapte semne mari, neliniștite. Litruță își mușcă buzele:

—N-a prins-o! Trage-o 'napoi și lasă-mă pe mine.

Ușchitu înjură îndesat:

—Și-a pus dracu papucii de-andoaselea... Ptiu!

Odgonul arunca lumini alburii.

—A trecut prin varniță, observă Trei Dește.

—Ei și?

—Or să v-alunece carabele. V-adună cu fărașu', mă tată mă!

Sile Dragu își privi mâinile.

—Ce zici, Mitule, încercăm?

—Cercăm!

Zvârli frânghia.

Zarva era în toi. Se cerea lumină.

—Băgați cărbuni, fraților, că vin presarii!

Frânghia sta întinsă, coardă. Trei Dește le strânse mâinile:

—Baftă!

Ușchitu își făcu semnul crucii și încolăci odgonul, lunecând repede. Primii zece metri îi străbătu ușor, frânghia era uscată. Se opri. Simțise în palmă varul. Litruță îl ajunse din urmă.

—Dă-i bătaie, jarcalete!

—Nu merge! Lunecă a dracului. Înapoi!

—Ești dilimac!

—Știi cât e până jos?

—Treizeci de metri.

—Dar ce-i dedesubt ai văzut? Jevăraia, Mitule! Jevile rezemate d-ampicioarele. Trec prin noi!

—Mână măgaru'!

—Eu zic că-i mai sănătos să ne întoarcem.

—Lasă vraja și mână!

Profesorul înainta cu inima ghem. Palmele refuzau să facă priză, degetele scăpau. Fâșii subțiri de lumină spintecau întunericul, îl hăcuiau mărunț.

Litruță scoase un țipăt de groază. Ușchitul întoarse capul și inima i se opri. Hoțul atârna agățat într-o singură mână. Spaima îi aprinsese în ochi licuricii morții. Gemu răgușit:

—Nu mă lăsa, nea Sile!

—Ține-te bine!

Apucă frânghia în încheietura cotului, își înfipse dinții în ea și întinse mâna dreaptă. Îl prinse încolăcit de mijloc. Litruță tremura ca apucat, plângea cu sughițuri, bolborosind, fără noimă:

—Mă nea Sile, mă, frățioare!

—Ține-ți îngerii, chiștoc!

—Mă, mânca-ți-aș sufletul, m-ai salvat de la moarte!

Sile vru să-i spună că peste un minut, două se vor prăbuși. Renunță. Ce rost avea să-i înnegrească ultimele clipe?

Suțu măsură din ochi distanța până la stivă:

—Cinci metri! Anafura ei de ghină! Să te îneci la mal, ca țiganu'...

—De, Mitule, dacă nu m-ai ascultat.

—Zi nene, și te-ascult. Acu nu ies din vorba matale.

—Acum e prea târziu! Frânghia-i mânguită înainte și-napoi... Degetele nu mai ascultă.

Litruță făcu ochii mari:

—Vrei să spui că tre' să ne dăm prinși?!

—Nu văd altă soluție!

Litruță începu să râdă. Râs nervos prevestind criza. Trebuia pocnit, dar Sile nu îndrăzni să-și elibereze mâna.

—Nici nu le trece prin minte presarilor ce aproape suntem de Șerif. Mă și văd în fața hubărului de sus:

„Ascultă, japule, cum ai făcut împărțeala hoiturilor? Pen'ce m-ai croit, bă, scundac, la unu cin'zeci și unu? Scot șuriul la el, pe ochii mei! Face'n pantaloni, cât o fi gagiul de mahăr...

Râdea cu sughițuri. Sile îi pocni un cap în gură.

—Ai de gând să te potolești?

Litruță oftă adânc. Criza trecuse.

—Și acu'?

—Dă cuțitul.

—Ce-ți trebuie?

Profesorul își încleștă dinții. Odgonul îi secase puterile, ăla micu părea de plumb.

—Tai frânghia.

—Aoleu!

—Suntem la cinci metri de stivă. Poate și mai aproape. Dacă ținem zdravăn capătul scurt, trecem peste zid și ne izbim în scânduri. Pricepi?

—Pricep neamule, pricep, trăi-te-ar Dumnezeu. Mă, nea Sile, ce cap ai!

—Lasă!

—Ce să las! Fără 'mneata mă luau de jos cu fărășu', în rate.

—Agață-te-n dinți aici! Așa. Acu scoate șișu. Fii atent, să nu-l scapi că te trimit după el!

Șuțul tremura de încordare. Desfăcu mâna de pe frânghie, încet, cu grijă și trase cuțitul din buzunar.

—În regulă! Ține-te bine!

Căutătura unei lanterne urcă. Zări odgonul și înaintă spre cei doi, prinzându-i într-o roată de lumină.

—Atenție! Tai!

Ușchitul reteză frânghia. Desenară un arc de cerc și se prăbușiră peste scândurile stivuite în piramidă.

—Mai trăiești, Litruță?

—Os de mitocan, cocoș, ține la tăvăleală.

Auziră în apropiere un glas șoptit.

—Sile?

—Am sosit, vericule!

—Bine c-a dat Dumnezeu. Ce dracu ați făcut atâta?

—Sucirăm babaroasele.

Mitu Suveică își regăsise umorul. Apucă brațul profesorului.

—Ascultă acilea, bă, ăsta prostu'! De-acu înainte, eu duc steagul!

Cu toată încordarea ultimelor clipe Sile izbucni în râs.

—Piteala-i meseria șuților, adăugă Litruță. Clar?

—Clar.

Coborâră. Lângă stivă se deșira un ochelarișt slăbănog.

—Pe aici!

O luă înainte în pas alergător. Litruță îndemna din spate.

—Cărel poteca, flăcăi, că ne prinde ploaia!

Îi aștepta o Dacie cu motorul încălzit. Ochelariștul trecu la volan, Sile și Litruță în spate. În oglindă se holbau ochii GAZ-ului.

—S-au prins, nea Sile, vin!

Hoțul dispuse:

—Calc-o pe coadă!

Mașina țâșni ca din pușcă mărint distanța. Lângă geam erau rânduite haine noi, pe măsura profesorului. Ușchitu se schimbă în viteză. Litruță da cu gura înainte:

—Dacă-mi ajută Maica Precista și scap...

—Roagă-te la alții, Mitule, știi că n-ai trecere la dame...

—Dacă scap, mă las! Mă pui pe pălătuială! Fă stânga!

—E interzis.

—Hai că-mi plăcuși! Ce facem noi acu e pe bune...

Strada era îngustă, în repeguș. Nu se vedea țipenie. Stradă lăaturalnică, de provincie. Ferestrele luminate întindeau în noapte basmale portocalii.

Suveică fremăta:

—Mă dau la rindea, Ușchitul, mă păpușesc, harem îmi fac, pe cinstea mea! Întâi...

GAZ-ul venea strigând ascuțit. La portițe năpădiseră câinii și cumetrele. Ușchitu' înjură cu năduf:

—Se țin râie de noi. Mașină puternică, șofer bun...

Pocitania se chircise tot, îndesa la cruci.

- FUGA -

—Dă-i, Doamne, o muscă-n ochi! Apoi către ochelarist: Trage tare, guriță!

—Părerea mea, nea Sile...

—Lasă părerile și mână!

—Asta-i tot!

Cauciucurile mușcau caldarâmul, coteau scrâșnind. Litruță se uită la profesor.

—Ești fugaci, bă moacă?

—Da.

—Luăm tramvaiul 11, altfel ne-nhață cavașii. Ascultă, ochelaristule, la primul colț o domolești, să putem sări. P-ormă îi dai înainte spre șosea...

—Or să mă prindă... Ce le spun?

—Că ai matolit și ți-a fost frică de amendă. Țsta prostu, tu umfli bocceaua cu trențele vechi. Cămașa lepădată e de-a vărğașilor.

—În regulă! spuse Ușchitu.

Dădură colțul. Ochelaristul frână.

—Succes!

Săriră din mers și se înfundară într-o grădină.

Capitolul IV: GOANA SUB CLAR DE LUNĂ

*Privea pe fereastră cu ochii
subțiați:*

—Au scăpat ușor...

L-am întrebat:

*—Important e c-au scăpat, nu
crezi,
doctore?*

Noaptea purta în păr flori de ciulini și busuioc, amețea fugarii cu farmecele ei de codoașă.

Se strecurau șerpește printre cerdacurile de lalele, două umbre încovrigate, mute. Luna le arunca în cale poteci de lumină. Silueta mărunță se opri, înălțând amenințătoare pumnul spre cer...

—Ai aruncat bocceaua, bă ăsta prostu'?

Ușchitu își mușcă buzele:

—Am... Am...

—Ai uitat-o în mașină?

—Am uitat-o.

—Ptui! Fir-ai ai dracului de pidosnic!

—Cântărește-ți vorbele, Suveică! spuse apăsător profesorul. Sari peste cal și nu e bine!

—Dar că ne iau presarii urma e bine?

—E asta-i! Cel mult o să aibă văru-meu necazuri.

Hoțul îi dădu cu tifla.

—Bagă câinii și ne oblicesc cât ai zice pește. Din pământ din iarbă verde ne scot!

—După miros?

—Păi?

Litruță pășea înainte mârâind înfundat. Sile venea din urmă lipăind.

—Calcă-ncet, gloabă! Hm! Uite hal de ușchit!

—Mă gândesc la văru-meu, ce-o fi făcut?

—Gândește-te ce facem noi, cu ăla-i limpede, s-au prins că-i șafăr.

—Cum naiba am uitat bocceaua! Parcă mi-a luat Dumnezeu mințile.

—De mult, gulie! L-ai dat prin pârlitură! Acu las-o așa...

Profesorul vru să spună ceva, dar Litruță îi duse mâna la gură:

—Ascultă!

Își lipi urechea de pământ. Desluși tropăit de cizme și se ridică speriat:

—Ne-au luat urma!

Se puseră pe mâitură, se topiră în noapte.

*

Câinele smucea lesa. Sergentul se lăsase într-un genunchi, citea cu lanterna tiparul pașilor.

—Astea-s!

Maiorul Dașcu întrebă privind intens întunericul:

—Ce avans au?

—Cel mult o jumătate de oră.

—Dați-i drumul!

*

Văiuga era streșinită de salcâmi. Florile aninau policandre pe lujerii subțiri. Răcoarea nopții le da târcoale, le căuta gura în săruturi lungi. Sile rupse din fugă un ciorchine, îl mestecă hulpav.

Ochii i se aburiră de bucurie. Se opri, își umplu buzunarele. Privirea îi rămase agățată pe cerul suratic. Undeva departe clipea timid o geană de lumină.

Mitu Suveică îl ajunse din urmă, gâfâind:

—Ușchială, Ușchitule!

—Vin?

—N-auzi câinii?

Se înfundară în sihlă. Încălțările zdrobeau cu zgomot osemintele pădurii. Litruță îl fura cu coada ochilor:

—Sclipuiși ceva crăpelniță, văd că mesteci?

—Vrei și tu?

—Auzi vorbă! Adă-n'coa!

—Așa, fără față de masă, fără șervețel?

—Azi fac excepție, nu mă vede guvernanta...

Ușchitu îi întinse o mână de floare. Suveică se uită paliu.

—Nu-ți place?

—Bine, bă, ce-s eu iapă?

—Nu, măgar! lei sau nu iei?

Litruță își făcu semnul crucii și porni înainte.

—Când m-oi vedea păscând să știi că s-a dus dracului tagma hoșilor.

Goneau ca tăunul cu paiul. Din depărtare răzbătea înfundat primejdia, călca îndesat, sigură de biruință.

Pe Litruță îl cuprinse poxia:

—Dacă nu dăm de-o apă se țin puterile de noi până la capătul pământului!

—Crezi că apa o să-i oprească?

—Aiurește câinii, nu mai au zăvozii putere asupra noastră, s-a terminat.

leșiră la un drumeag. În față sclipea șina ferată.

—Vine trenu'. Fă dreapta, gloabă!

—În dreapta-i gara.

—E bine. Suflanie gărlă, pleacă mitocănimea în petreceri de Paști... Picăm la fix. Ne pierdem în mulțime și am halit șireția câinilor.

Abia la lumina felinarelor își văzură țealele. Sile purta costum de craidon, cu umerii lotcă.

Răsuflară ușurați când trenul luă viteză. La celălalt capăt al peronului apăruseră hăitașii.

Litruță se crispă.

—Maiorul Dașcu. Un an m-a ținut în focuri... Capeș rău! Nu și nu că să scuipe fasolea.

—Adică?

Șuțul o coti:

—lordane d-a lor... Oftă: Țsta nu se lasă până nu ne înhață!

Trenul dispăruse în noapte. Maiorul Dașcu se întoarse spre sergent:

—Au urcat?

—Da.

—Cheamă mașina!

Pe culoar, în compartimente sodomă de omenire, care cu papornițe, care cu damigene, ca tot omul plecat la neamuri. Mirosea a cozonac cald și-a friptură.

Litruță pipăia cu ochii pachetele, gura-i lăcrima.

—Ascultă, Mitule, să nu te-mpingă necuratu' cumva!

Pocitania se strâmbă:

—Ce să împingă?

—Știi tu...

—Mă jignești, profesore! Păi ce, eu sunt găinar de ăia de ciordește prin trenuri?!..

—Dar de care ești?

—Pentru asta am ucenicit la Colivaru' și Tache Cric?! Să sperii cotletele fazanilor?! Îmi pare rău!

—Lasă, lasă...

—Credeam că ai o părere bună despre mine.

—Așa credeai?

Își inventarie buzunarele: Actele, bani, țigări. Hoțul rânji:

—Lucră frumos ochelaristu'...

—Precis l-au prins! Îmi vine să mă iau la palme.

—De, cocoș!

—Pesemne că nu degeaba îmi zici, tu bă ăla prostu'...

Litruță clătină din cap:

—Așa e, așa e! Ce-nvârte?

—E magaziner la aprozar.

—Atunci e-n regulă. Tot la gros ajungea.

Sile se întunecă:

—De-abia ieșise...

—Cică e o țâșnitoare în Italia, care-o vede se întoarce iar. Râse: Așa și cu pârnaia...

Ușchitu scoase pachetul de țigări. Litruță întinse mâna.

—Atinge-mă cu-n tabacioc, bă frige-linte.

Fumau privind în noapte. Șoseaua pândea calea ferată, ținea aproape. Farurile înfingeau în întuneric țăpușe de lumină. Sile întrebă încet:

—Care o fi mașina miliției?

—Ne-așteaptă la prima stație... Până acolo, mai avem o oră bună... Pune-te pe gândeață, neamule, și născocoște un șpil să coborâm înainte. Fenta cu alarma nu ține.

Ochii îi rămaseră stâlpiți într-un compartiment. Trei mocani vârtoși cu muierile, trei tălănițe nurlii cu șezutu' cât roata morii, mușcau din copane rumenite, duceau sticlele cu zaibăr la gură.

Suțul înghiți în sec:

—Așa o fi și pe lumea ailaltă? Scui pă cu năduf: Focul Gheenei o să vă arză, scârbelor! Mâncați de fruct în săptămâna mare...

Nu-l auzise neam. Trăgeau tare cu chiolhanul lăudându-și bucatele. ăla micu fierbea:

—Dacă necinstesc suferințele Domnului, ciocnind ouă roșite le sar de gât!

—Ești bisericos rău, Mitule!

Suveică suspină.

—Mă seacă foamea...

—Mai am niște flori de salcâm...

Se opri. Chipul hoțului era luminat de un gând.

—Suveică!

—Lasă-mă!

—De prostii îți arde? Mă supăr, pe onoarea mea!

—Nu te repezi ca mireasa, gulie, stai să vezi!

Îi șterpeli pachetul cu țigări și deschise ușa compartimentului:

—Bitte schön...

Făcea semne că are trebuință de un foc. Gorobeții înghițiră cârligul:

—Germanschi?

—Ia, ia...

Se repezică, care mai de care, ca românul cu inima cât o pâine. Șmecherul împărțea la zâmbete cu nemiluita. Arătă spre damigeana:

—Alzo, Waser?

Mocanii se scârpinau la ceafă:

—Ce zice?

—Dracu-l știe? I-o fi sete, măi oameni buni. Merine, dă tu cana aia, dă tu cana.

I-o umplură. Litruță mirosi vinul, îl gustă expert, apoi o goli.

—Zer gut!

—Uite mă că-i plăcu! Îi plăcu, auzi? Desfaceți, fraților, merindeața să nu creadă neamțu' că suntem brânză-n sticlă!

Ușchitu se foia pe lângă ușă doar, doar s-o lipi. Țăla micu nimic, mort în păpușoi! Pupa geambeții pe frunte, se băga în muieri. Miroseau sănătos, a curat. Oierii aveau cămășile clătite în zer, doapele fuste crețe, fierte-n busuioc. Pocitania rase doi pui, un chil de molan și cânta de mama focului, legând singurele cuvinte nemțești pe care le știa. Mocanii șușoteau între ei:

—Ăsta să tot povestească în nemție...

—Să afle și ăia ce oameni suntem! Ia mai umple, Sandule, mai umple. Scoate, muiere, mielu' ăla...

Sfârșitul pământului! Stârpitura se puse pe mesit,

băgă-n el ca-n batoză. Sile răbda înjurând printre dinți.

Brusc trenul se opri. Cineva coborî fereastra.

—Gara?

—Aș, semaforul.

La un semn al Ușchitului, Litruță se ridică. Spuse din ușa:

—Bine bă, mocârțanilor, n-ați dat și voi o țuică înainte?

Fraierii rămaseră cu gurile căscate. Până să se dumirească, pungașul sărise din tren mistuindu-se în noapte.

Capitolul V: HOȚUL PRĂDAT

*—A fost o întâmplare, de
acord,
dar dă-mi voie să nu-mi placă.*

Cu un braț de pelin sub cap, fugarii mușcau lacomi din mămliguța somnului. Pădurea le păzea odihna, umpluse aerul cu miros de sulcină și verde crud, proaspăt. Murmurul frunzelor avea dulceață, vântul molatic pași de catifea. Ziua-și sporise lumina, întindea năvoade albe de mătase, departe spre orizont...

Ușchitu privi buimac în jur. Ăla micu își scosese încălțăminte peste noapte. Picioarele slinoase otrăveau văzduhul. Dormea adânc, cu gura întredeschisă. Obrajii i se umflau ritmic, cicatricea vineție sta gata să plesnească.

Sile se înfundă în pădure. Adună în piept răsuflarea florilor, aburul pământului copt, răcoarea culmilor. Ochii nu-i ajungeau să cuprindă atâta frumusețe. Ar fi strâns-o cu mâinile și-ar fi umplut buzunarele. Se tăvălea prin iarba, o săruta.

—Ce ai, mânca-te-ar neica, te lovi strechea?

Litruță îl privea dintr-o parte, clipind des, nedumerit.

—Am scăpat, mă! Suntem liberi! Liberi!

Ecoul prinse cuvântul, îl repetă:

—*Liberi! Liberi!*

—Dacă nu ne-au ajuns cât am dormit...

Abia atunci se dumiri hoțul. Sări în picioare săltând din dulige până sus deasupra capului, într-un joc bezmetic.

—I-am fentat, neamule ca pe prunci!

—Este?

—Este, nea Sile, este mânca-ți-aș gura ta!

Dansau cu copacii, se îmbrățișau râzând.

Dezbrăcat până la brâu, soarele se scălda în albastrul cerului.

Întins pe tăpșan, cu un pai în colțul gurii Litruță asculta șoapta vântului. Profesorul țintuia depărtarea. Orele se târau grele, bete de atâta lumină.

—Și zi așa, nea Ușchitul, ținu! Al dracului ești, frățioare.

—Lasă, nici cu tine nu mi-e rușine.

—Eu să ți-o spui pe a dreaptă până n-am dat de apă, nu credeam. Mă și matolisem...

Profesorul își aminti:

—Ascultă, pogârjitule, cum a fost azi-noapte-n tren? Uitaseși de mine, nu mă cunoșteai! Frați de cruce...

—Gândeam că postești.

—Așa!

—Ori că ai trecut la ăștia, la ierbivori... Râse. Ce să-ți fac, n-ai muian de Occident.

—Tu ai! Mă mir cum nu s-au prins, tăietura aia miroase a Ferentari de la șapte poște! Cine te-a aranjat?

—Unu'...

—Lucrare veche?!

Șuțu zâmbi unui gând. Clătină din cap cu înțelepciune.

—Cum trec anii, fratele meu! Parcă ieri era de-o șchioapă. Întind mâna și-l ating pe ăla micu.

—Între timp ai crescut gogeamitea lunganul.

Litruță privi mult timp undeva în inima pădurii.

Dar ochii vedeau altceva. Casa șuie, croită din chirpici într-un cot al mahalalei, glodul uliței, crâșma lui Dragomir cu miros de spirtoase... Era în afaceri cu un șlepăr din Taica Lazăr, când topeau amărății paralele

vindea rachiul pe trențe. Muierile pândeau la geamuri, trimeteau copiii să-i tragă acasă. Ş-odată se umplea maidanul de țipete: „Săriți, mă omoară!” Până nu-și pisa creștinul zdravăn nevasta, nu sărea o babă. Cotoroaștele se hlizeau după garduri, salivau de plăcere... În coasta casei, umbrea verile un salcâm. L-a păpat țuica lui Dragomir...

Când hoțul începu să vorbească, Sile îl măsură surprins. Avea în glas o asprime pe care nu i-o cunoscuse:

—Copil făcut la beție! La trei ani ca s-adorm îmi dădeau țuică. Cădeam trăsniț și ăia râdeau, povestea frate-meu, Gheorghe. Troscăiau de dimineața până seara, pormă se luau la poceală. Învățasem toate alea... Alături era tractir, noaptea mă gimbeam la ferești. Lucra și soră-mea. Ai mei umflau parnosa, din asta beau...

—Mânia pământului!

Ușchitu scuiță scârbit. Litruță își aprinse țigara:

—Jigodii. Prin a doua primară, legai aritmetica de gard. Nu s-a șucărit neam. Suceam arșicele pe maidan, țineam de șase la zulitori, tot felul de drăcării. Râse: Aveam un fix — să-i ud la picioare pe ăi de stăteau la cozi. Mă spurcau mahalagioaicele, dădeau în mine... Bă, câtă mardeală am mâncat eu, n-a încasat satu' ăla cu popă cu tot. Barem la școala de corecție...

—Ai ceva studii...

—Academician, guriță! Pe unde nu mi-au sticlit ochii! Oftă: '44, ăl bătrân a mierlit-o în șișu' unuia, Silvestru, mama la bombardament.. Pe Gheorghe l-au umflat la armată, soru-mea prin spitale... Am rămas de izbeliște.

—Greu al naibii.

—M-a luat ucenic Colivaru, de păgubea în Lipscani.

—Ăla cu gura de lup?

—Ăla. Meseriaș a-ntâia, neamule! Își mângâie obrazul tăiat: Atunci m-a cujbit, Gustărică din Lizeanu, la bal la Romeo. Caft ca-n Texas, frățioare, golisem salonul în trei inși, eu, Miluță și Gică Os. Două salvări umplurăm, pe cinstea mea! M-au aninat comisarii și direct la corecții.

—Câți ani aveai?

—V-o paișpe. Cățelandru rău. Aruncă chiștocul

expert, din arcu degetului mijlociu: Chestii trecute, nu ș' ce-mi veni să-ți spui...

—Spune.

Litruță se așeză într-un peș, cu capul sprijinit în căușul mâinii:

—Știi cum îmi ziceau comisarii? „Mic și-al dracu!”

Rupeau carnea de pe mine, mă-ntindeau pe cărbuni și nu deschideam gura! Uite așa de-o ambiție.

—Măi să fie!

—Nu crezi?

—Oi fi tu mai cu coarne ca alții?

Litruță ridică din umeri. Aprinse un chibrit și potrive flacăra pe dosul palmei:

—Cască ochii, gulie!

—Ce faci?!

Pielea începu să sfârâie. Suveică zâmbea liniștit. În ochi îi licărea batjocura. Sile îl privea înmărmurit.

—Maica ta, Isuse!

Chibritul arse până la capăt. Aprinse altul:

—Fii atent la felul doi!

A trebuit să-i dea peste mână, să-i ia cutia.

—Clar! Nu ești întreg, mă băiete! Îi cercetă arsura: Nu te doare?

—Ba mă doare.

—Atunci?

—Șpilul e să poți răbda. Eu pot. Mă cuprinde un fel de amețală, o căldură pe dinăuntru și începe să-mi placă. Când începe să-mi placă, s-a terminat. Mă faci mărunțele, mă pui la saramură, îmi smulgi unghiile, și mi-e bine. Comisarii se cruceau nu alta, huidumale de la corecții jurau că-s Nichipercea.

—Păi să știi că ești!

Litruță îl privea în luminile ochilor zâmbind. Un zâmbet care nu-i plăcu Ușchitului.

—Facem o baie, Mitule?

—Ttț! Dacă mă spăl scad din greutate.

—Hai că nu dai cu săpun. Uite colo balta. Pe zece țigări care ajunge primul?

—S-a făcut.

Hoțul câștigă la distanță. Îl bătu pe umăr:

—Ești trandafir!

Se dezbrăcă într-un tufiș. Litruță era obidnic rău, îi numărăi coastele. Avea umerii înguști, pieptul scovergă, pielea cusută lângă cusură, în câteva locuri purta semn de cuțit. Râse:

—Bunghială, trup de amant!

—Ți-ai greșit meseria, flăcăule, actor trebuia să te faci!

Pocitania îl privi pișicher:

—Păi mai artist ca mine... O să-ți povestesc odată cum m-am cărăbănit de la corecții. Gorobeții de se strâmbă pe pânză, îs de haiul lumii. Să-i învețe tata meserie!

Înotară spre mijlocul iazului la întrecere. Litruță zbura săgeată pe deasupra apei.

—Hai, gloabă!

—Al păcatelor ești, pipiric, toate le știi!

Șuțul luă o gură de apă și-o trimise jet subțire în ochii profesorului.

—Stai, măi, nebune!

Se băgau la fund, se stropeau, lumea era a lor. Ziua era pe săvârșie, se scurgea spre apus trăgând de mână umbra obosită. Un soare roșu cât banița se-neca în păpuriș însângerând zarea.

—Mi-e o foame, Litruță, e o leșuală-n mine de văd albastru înaintea ochilor.

—la cu flori de salcâm...

—Mai faci și bancuri! Azi-noapte i-ai ucis pe mocani, mă-ntrebam unde intră atâta... Puteai să bagi în buzunar o ciozvântă că nu era foc.

—Adicătelea mă poftesc oamenii la masă și eu să pui și-n straiță pentru ăla prostu'?! Păi nu-mi crăpa obrazu' de rușine?

—Uitasem, ești un tip rușinos...

—Fată mare, profesore!

leșiră. Răcoarea serii se lipea ventuză de trupurile ude. Litruță purta izmene sinilii, c-o palmă mai jos de genunchi. Sărea într-un picior cu degetu'n ureche să scoată apa.

—Aruncă și mie cămașa aia, nea Sile, că-ncepu să strângă.

—Unde ai pus-o?

—Lângă a matale.

Profesorul se uită împrejur:

—Nu-s!

—Caută-n tufiș.

Căutară amândoi. Nimic. Hainele dispăruseră.

Litruță spurca de mama focului tagma borfașilor

—Ăștia merită 'mpușcați, pe cinstea mea!

—Este?!

—La zid! Rași de pe fața pământului! Cum vine asta, frățioare, mă lași tu de bezmetic în pustietăți fără-treanță?

Ușchitu făcea haz de necaz:

—Ți-au lăsat izmenele...

Încerca să-l liniștească: Ți-au lăsat izmenele...
Ăla micu se olicăia, blestema țigănește, profesorul

—Te necăjești degeaba.

—Adică tocmai pe noi și-au găsit să ne strujească?

—Ei pe noi, tu pe alții... Asta-i viața.

—Să-ți vie rău, auzi! Să'nebunești!

Se plimba de colo-n coace, cu brațele încrucișate pe umeri.

—Și-aveai și lovele!

—Aveam.

—Cât?

—O mie opt sute.

—Ptiu! Trăsni-v-ar Dumnezeu și Maica Domnului!

—Mai rău e că am rămas fără acte. Ne-agață în doi timpi și trei mișcări.

Mitu Suveică făcea cuie de șită. Își mușcă buzele otrăvit:

—Așa-mi trebuie dacă mă iau după capu' husănilor! Nu mai puteam de baie...

—M-am gândit că nu ți-ar strica, Mitule.

—Te-ai gândit! Trebuia să te gândești că trece vreun șmecher și rămân îmbrăcat pistol.

Profesorul zâmbi subțire:

—Scuză-mă, mi-ai spus că tu duci steagul...

—Ești răzăreț, ai?

Pielea i se făcuse glaspapir, tremura de frig și de draci.

Pe fața bălții apăruseră broaștele. Cârâiau trăgând seara de poale. Litruță începu să arunce în ele cu bolovani.

—Hoo! Cobele dracului!

Sile îl lăsă să-și verse otrava. Privea pădurea întunecată, plină de taine, cum își pierde verdele. Apăruseră stelele. Carul mare lăsa urme adânci în glodul cerului.

Litruță oftă din rărunchi:

—Și-acu'?

—Zi tu că ești mai îmbrăcat.

—Hai la drum, poate trece, vreun geambăț.

—Și dacă trece?

—Îl lăsăm teacă. Să facă plajă...

Ușchitu clătină din cap:

—Nu e bine, Mitule! Prind țărani de veste și ies cu furcile. Adăugă apăsător: Ș-apoi să-ți intre în cap un lucru, cât ești cu mine nu te atingi de nimeni și de nimic!

Hoțul dădu din mâini a lehamite.

—Să te văz la noapte tăind piroane.

—Tragem în pădure, frunziș, una alta, ne oploșim noi.

—Chestia asta o citiși în viața sfinților sihastri. Du-te, bă, d-acilea că ești făcut grămadă!

Urcă pe un dâmb și cercetă roată împrejur, mâna streășină la ochi.

—Fă-ncoa', bă, ăsta prostu. Vezi petele alea albe la buza râpei?

—Le văd.

—Ce-or fi, mânca-te-ar neica?

Profesorul se ridică pe vârfuri:

—Niște albituri puse la uscat.

—În regulă, neamule, se usucă pe noi...

—Fii serios, Mitule, sunt ale țiganilor, uite șatra.

—Au fost!

Se apropia hoțește. Sile încercă să-l oprească:

—Suveică!

—Salutare!

—Nu mă supăra, Mitule! Când te-am luat cu mine...

—M-ai luat îmbrăcat!

—Stricăm cooperativa!

Ultimii metri hoțul îi făcu de-a bușilea. Chiti o cămașă cusută-n arnici, întinsă pe un tufiș. Aici a fost greșeala. Dacă lua alta, oricare, de pe margine poate scăpa. Se auzi un țipăt scurt într-o limbă neînțeleasă. Țiganii răsăriră ciuperca cu cosoarele-n mâini. Litruță o rupse la fugă:

—Ușchială, neamule, că-i prăpădenie!

Alergau din răspuțeri, balaoacheșii veneau ciotcă puși pe omor.

—Mână, jărpane!

—Te-am avertizat, Mitule!

—Taci dracului și mână! Dacă ne-ajung harapii, am pus-o de mămăligă. Ne hăcuie, piftie ne fac!

S-auzea din ce în ce mai aproape răsuflarea șatrei. Pirandele strigau ca din gură de șarpe. La cotul drumului apăruă alții înarmați cu topoare. Litruță se orientă repede:

—Stânga!

Singura scăpare era un smârc bâhilit într-o viroagă. Hoțul se înfundă în păpuriș. Apa i-ajungea la șolduri.

—Intră repede, gulie! Tot ai vrut baie...

Țiganii înconjuraseră bahna și-i spurcau după tipic:

—Arză-v-ar manganu' de prăpădiți!

—... 'n casa și-n norocu' vostru! Umblați după ciordeală, ai! Puneți mâna pa bulgări fraților!

Începură să zvârle cu pământ uscat, pietroaie nu alta. Litruță căuta adăpost în spatele Ușchitului.

—Aștia-s puși pe snopeală.

Profesorul era civit la obraz, ochii îi scăpărau de mânie:

—Gura!

—E groasă, nene, dacă...

Ușchitul îl privi iute și hoțul amuți.

Cei de pe mal își îngroșară rândurile, năpădiseră și puradeii. Ridicau deasupra capetelor torțe făcute repezeală și nu mai conteneau cu gura:

—Ieșiți bă, nehaliților, să vă vedem la muie!

—N-aveți curaj, ai?

—Spurcăciunilor!

Mlaștina trăsnea de miros, țânțarii năvăleau în roiuri. Litruță rupea pielea de pe el cu unghiile:

—E bine... Cât nu intră după noi e bine...

—Da-ți-ar cel de sus numai bine din ăsta! Mă, tu ești piază rea, nu om!

Pe apa stătută, luneca greu lotca lunei. Litruță scui pă gros:

—Ptui! Târfa! Ea-i cu nenorocirea!

Se auzi o voce groasă ocărind țigănimia de pe mal:

—Mă faceți de șugubină, bă, zbanghiilor? Ce-aveți cu rumâni?

Era un munte de bărbat îmbrăcat în pantaloni de catifea cu ținte la vipușcă, vestă înflorată și chimir bătut în argint. Lui Sile îi veni inima la loc:

—Bulibașa!

—Ăl de sus l-a adus!

Muierile prinseră să cârâie ascuțit. Bulibașa își plesni cizma cu o nuia:

—Hanța!¹ Luați puradeii și valea!

Se topiră ca prin farmec. Tartorul le făcu semn:

—Poftiți oameni buni, să stăm de vorbă, să ne-nțelegem.

Ieșiră, uzi, plini de mâl și de mușcăturile țânțarilor. Bulibașa îi scoase la drum, apoi țipă:

—Pa ei, fraților!

Șatra năvăli flămândă, învârtind rețeveiele...

Capitolul VI: CAIAFA

—Cum ți-ai dat seama?

—Mi s-a părut nefiresc, prea întindea vorba...

Flăcările mângâiau coapsele ceaului. Aburul de mămăligă urca încet ațuțând pofta. Stăteau împrejurul focului. Figuri ascuțite de umbre și roșul jăraticului, statui săpate în granitul nopții, cu ochi negri, adânci, de

¹ Gura! (țig.)

nepătruns. În preajma corturilor trupuri de manechin plimbau fuste înfoiate, aurul din păr scliffea dulce într-o tainică chemare.

Bulibașa înțelesese dandanaua cu hainele furate.

—Asta-i mâna lui Dumitru, paznicu' colectivei. Cum prinde tovarășii că spurcă crescătoria dă pește, cum le umflă țoalele. Dacă vin golași în sat, le dă 'napoi. Om sucit...

Litruță căpătase cămașa ochită, Sile una de baică, înflorată, lăieții îi omeniră cu două gioarse de pantaloni. Așezați într-o rână, ascultau tananaua. Cântecul răscolea inimile țiganilor, le aprindea sângele.

Ușchitu zâmbea unui gând. Era într-o vacanță la bunică-sa. În capul satului s-aciuiseră spoitorii de tingiri, o căruță cu coviltir și paisprezece suflete. Puradeii purtau izmene cu pachiașcă, umblau desculți, cu pânțele gol. Sile, în costumaș de „marinel”, privea fermecat munca țiganilor. Într-o seară făcuseră borș. Adulmeca mirosul fierturii, îi lăcrăma gura nu alta. L-au poftit la masă. Tocmai ducea lingura la buze, când a apărut maică-sa. L-a luat pe sus: „Să nu te mai prind că-ți lungesc urechile! Țștia gătesc din mortăciuni”.

Nu era adevărat. Văzuse cu ochii lui când au sucit gâtul găinii. Sunt 35 de ani de-atunci și încă n-a mâncat borș ca ăla...

Ațipiseră și stelele.

Bulibașa își potrivea tutunul în lulea, o aprinse cu un ciot și le făcu semn să-l urmeze. Se așezară pe șanțul drumului. Cataroiul îi stăpânea cu privirea.

—Când v-ați ușchit?

Litruță înlemnise. Sile făcea fețe-fețe:

—Cum... adică...

—Să moară mama dacă nu v-ascundeți!

Ăla micu trăgea cu jurămintele, sta gata să bată mătăanii. Bulibașa îl opri.

—Luați-o din loc fraților! Noi suntem țigani nomazi, n-avem nevoie de buclucuri...

Diminiciaora clătea iarba cu rouă, o lumină subțire

culca întunericul pe haturi.

Fugarii ieșiră la șosea. Călcau cocostârcește pietrișul ascuțit, nedepriși cu mersul în picioarele goale.

Litruță zări turla bisericii înălțându-și capul peste un pâlc de copaci și spuse:

—O fi bine, nea Ușchitul? Să nu dăm de bănuț...
Văzuși, tartoru' s-a prins urgent.

—Pentru că ai ochi de codoș, Mitule, ți-am mai spus-o.

—Scoate-i, bă!

Umbla cătrănit, cu mâinile în buzunare. Sile se opri nehotărât.

—Vorba ta, o fi bine?

—De...

—Fără acte, nici o săptămână nu răzbim.

—Nu întrebi de ele, abia atunci intră la idei. Cum o-ntorci e albastru. Hai să dăm cu banu'!

Rupse două vreascuri, unul lung, altul scurt și le piti în palmă.

—Ăl mare încercăm, ăl mic, stânga-mprejur. Trage!

Sile trase bățul lung. Litruță oftă:

—Asta este! Dă-i bătaie!

—Fii atent, nu scoți o vorbă, auzi?! Cum deschizi gura...

—Se simte pârnaia. Gata, nene.

—Și mai cu seamă nu zâmbi! Să nu-ți vadă dinții.

—Scrie pe ei că-s şuț?

—Scrie, Mitule. Pe ăla lipsă...

Lui Litruță nu-i prea venea la socoteală:

—Ce-ar fi să te-aștept acilea?

—Mână!

Comuna îmbrățișa șoseaua, îi întindea pe margini covoare de narcise și nu-mă-uita, și zarzări năpădiți de floare, și case cu obrazul alb și ochii ferestrelor albaștri. Roua dimineții lăcrima printre urzicile răsărite sub garduri. Gospodinele scoteau așternutul pe cerdac, bărbații trebăluiau la grajduri. Mirosul iute de bălegar rânit umplea satul.

În fața Sfatului un moșneag uscat, numai noduri, mătura pavajul, cu răbdare, și grijă, să nu lase muc de

țigară printre pietrele drumului. Purta cușmă ostenită de ani, cămașă de tort închisă până sus la ultimul bumb, laibăr de pănură și berneveci peticiți la șezut.

—Bună-dimineța, moșule!

Omul duse mâna la ureche:

—Ha?

—Bună-dimineța! repetă profesorul ceva mai tare.

—Bună să-ți fie inima!

Vorbea răgușit. Cuvintele se strecurau înăbușite într-un hârâit asmatic, prelung.

—Dar ce faci matale aici?

—Ha?

—Ce faci aici?

Moșul puse din nou mâna pe mătură trăgând cu credință:

—Scarchin chetrelle!

Pe Litruță îl umflă râsul. Profesorul întrebă strigând:

—Nu-i nimeni la Sfat?

Moșneagul se așeză pe banca rostuită lângă gard, desfăcu o basma cât un cearșaf, își șterse fruntea apoi obrazii năpădiți de barbă, apoi nasul.

—Cum să nu? Sunt toți în păr, și preșădintele colectivei și inginerul agronom și...

—Văd că-i încuiat!

—Ha?

—Văd lăcata pusă!

—Păi munșesc bieții oameni. Două rânduri de lăutari au schimbat până amu...

Litruță ciuli urechea. Auzi zvon înfundat de vioară, chiote, chemări. Pe ușa dosnică din spate curgeau bistriță bucatele cele bune învelite în prosoape: miei rumeni, ieșiți din frigare, stive de plăcinte, damigene cu vin. Cheful era în toi.

—Șiocnesc cu artiștii, c-o fost asară fteatru...

—Pe matale nu te-au poftit?

—Ha?

—Nu te-au chemat?!

—Ba da, m-au chemat...

—Și de ce stai pe-afară?

Moșul scoase un pachet ponosit de țigări, își alese

una, o umezi cu limba:

—M-au chemat să alung sătenii care suduie pe la ferești. Oameni proști, țărani... În loc să se bucure că domnii artiști le fac cinstea să guste, înjură preșădintele, că se înfruptă din avutul colectivei.

—Păi. Se cam înfruptă...

—Ha?

—Se cam înfruptă!

—Ferească Dumnezeu! Ia zdravăn, cu banița.

Chipul lui Sile se luminase. Îi plăcea moșneagul. Bătrânul fuma cercetându-i pe sub sprâncene.

—Da 'mneavoastre cu ce trebuință pe la noi?

Profesorul povesti tărașenia de la iaz, adăugând:

—Suntem cercetători de folclor...

—Ha?

—Adunăm cântece, zicători...

—Dacă numa' atâta adunați îi bine... Cei de anul trecut s-au căptușit cu icoane, au lăsat săracă biserica. Dădu fumul pe nas încet, cu chibzuință. Apoi de-amu trebuie să așteptați oleacă până vine Dumitru, jitaru.

—Așteptăm.

Se așezară pe bancă. Moșul le întinse pachetul de țigări.

Litruță sta pe ghimpi. Luă una, văzu că-i Națională și o puse la loc.

—Nu-ți plac, flăcăule?

Hoțul rânji mânzește, pe-o parte, să nu i se vadă dintele lipsă.

—Nu prea...

—Dar de care fumezi matale?

—Snagov, Amiral...

Ghiujul scoase a doua băsmăluță legată la un colț. Desfăcu ticăit nodul și îi întinse o pitacă de 25 de bani.

—Ia, tată, diferența să nu fii în pierdere...

Sile se veselea grozav, pe ăla micu îl mânca limba să i-o întoarcă ca-n Floreasca. Se stăpâni.

—Amu, amu trebuie să pice și Dumitru. Râse: O fi crezut că sunteți rubedenii de-a președintelui de v-a mătrășit hainele.

—Dar ce are cu el?

—Ha?

—Ce-are cu președintele?

—Bate război mare! Din toamnă numai într-o judecată o ține... Nu și nu, că a lui e dreptatea, 'Mneavoastră cum socotiți?

—Știu și eu?

—Ha?

—Nu știi, moșule!

—Așa-i, n-aveți de unde ști. Se așează gospodărește la vorbă. Tot năcazu' o pornit de la o cotigă de păpușoi încărcată din lanu' gospodăriei. Când să intre în sat, hop președintele. Ceala c-o furat, celălalt nu. Ce dai bă, nu știi să-njuri, da' tu de ce-ai dat... Mă rog, ca oamenii, au ajuns la judecată. Îi privi limpede în ochi. 'Mneavoastră cum socotiți? Cine câștigă?

—De, moșule, dacă l-a prins...

—Ha?

—Se cheamă furt din avutu' obștesc.

—El zice că nu. O țâne sus și tare că are patalama la mână.

—Ce fel de patalama?

—Gazeta județeană. Scrie oameni buni, negru pe alb, că ai noștri au strâns toată recolta până la 1 octombrie...

—Foarte bine.

Moșul prinse să râdă încetișor:

—O fi! Numai că Dumitru o încărcat cotiga cu păpușoi, la 15, după două săptămâni... Care va să zică, n-avea de unde fura...

—Uite-al dracului! șopti Litruță.

—Amu se judecă la București. 'Mneavoastră ce ziceți?

—Mi se pare că jitarul o vrut să ajungă la judecată, observă profesorul.

—Așa socotesc și eu. Oftă: Iese el undelemnu' deasupra apei! Să pătimească cine o trimăs la gazetă adevăru' strâmb! Știm noi cine...

—Dacă o fi având pe cineva la spate... se îndoii Litruță.

—Are. Văru' președintelui e la procuratură...

—Clar!

—L-au luat la șerșetări...

În odaia din spatele primăriei izbucniră chiote. Ciubote grele băuceau podelele, lăutarii să-și rupă dibelele... Moșul oftă și puse mâna pe mătură.

Litruță se foia neliniștit:

—Se cam lasă așteptat paznicu'...

—Ha?

—Întârzie!

—Vine el, vine! Aveți oleacă de răbdare. Amu' chică...

Sătenii prinseră să curgă pe șosea. Dădeau binețe aruncând priviri nedumerite asupra celor doi, în straie de căpătuială.

Moșneagul opri pe unul:

—Bine, bre Ilie, n-ai venit și tu asară la fteatru să vezi artiștii...

—Dă-i în șeara mă-sii! M-au mai fript ei odată, mi-ajunge.

—Mergi spre moară?

—Aha.

—Dacă-l vezi pe alde Dumitru Chiperi, spune-i să vină grabnic, că-l așteaptă tovarășii cu pocinogu'.

Țăranul măsură încă o dată fugiții și plecă. Sile se întoarse spre ăl bătrân.

—Matale ai fost la spectacol?

—Fost.

—Și ți-a plăcut?

Ghiujul își sticli dinții. Lăsă mătura și scoase țigările.

—Plăcut. Când îți ia zăce lei de cușmă poate să nu-ți placă? De-amu comedia trebuia să-nceapă la trii, da' până au bătut cu păru' în porți să scoată oamenii, până s-o dat cu boie de buză și funinjine la ochi, nevasta preșădintelui — 'mneai dă, e dragă doamne, cucoană — s-o făcut de chindie. Măiculiță, și unde au prins să sufle-n trube patru mangosiți de băietani, așa de tunțurliu că baba me, mai slabă de înger, o și zbughit-o pe ușă afară... Goblizanu' cel cu toba, dac-o văz't că n-o poate sparge, s-o apucat să hâțâne doi bostanei...

—Spectacol muzical, observă amuzat Ușchitu.

—Ha?

—Spectacol muzical!

—Așa scrie la ușă... Dar să nu-mi uit vorba. Alde Dumitru Chiperi, jitaru, i-o zis atunci dirijorului: „Nu faci nimic cu bețâgașu’ cela bre, pune mâna pe-un șiomag!”

—Asta-i ăla de ne sperie țoalele? Întrebă Litruță.

—Ha?

Ușchitu îl fulgeră cu privirea.

—Nimic, zi înainte moșule, că-i zici bine.

—Și iaca, urcă pe scândură o zgâtie de copchilă, cu păru’ de culoarea curcubeului ș-o blăniță de tigru pe șali. Dumitru Chiperi să nu tacă: „Bre, zice, oare câți lei mănâncă tigru ista?” Apoi către ficioru-său: „Nu te uita, dimone, că-i o fimeie dizbrăcată!” O cântat ’mneaei cum o cântat, ferească Dumnezeu de mai rău, și de-amu vine rându comicului să spună ghidușii. Șuguiește ’mnealui cale de-un ceas până ce moșnegii au prins să horăie de nu mai putea nimeni să doarmă...

—Cum îl chema?

—Ha?

—Întrebam cum îl chema?

Moșul ridică din umeri:

—Întreabă-mă să te întreb! Unu’ înțărcat în postu’ mare...

Litruță își pierduse răbdarea, cerceta cu ochii lungul șoselei. Sile se veselea grozav:

—Asta, cu artiștii mi-a plăcut moșule! Adăugă: O s-o scriu...

—Am eu și altele, stihuri și cimilituri, dar nu m-o auzât nimeni din cauza ușii...

—Cum asta?

Moșneagul își trecu basmaua pe sub cușmă, umezi încă o țigară:

—Suntem doi în sat care umblăm la condei, eu și Vărzaru, socotitoriu. Amândoi lucram la canțelarii, intelectuali, care va să zică... Vărzaru avea masa în fața ușei, eu, cu hârțoagele în spatele ei. Bun! Cum venea cineva de la oraș — ca ’mneavoastră de-o pildă — să adune folcloru’, preșădintele se și arăta în prag. Îl vedea pe Vărzaru, pe el îl chema... Uite așa cale de v-o trei ani...

—Trebuia să schimbați locurile.

—Ha?

—Să schimbați locurile!

—Păi le-am schimbat.

—Și?

—Amu o lună, vine din nou președintele și zice: „Pe 'mneata aista din față te-am tot chemat... leși bre tu cela de după ușă...”

—Adică tot Vărzaru... Ai ghinion, moșule.

—Așă spunea și nepotul președintelui.

—Care nepot?

—Ha?

—Care nepot?

—Vărzaru...

Profesorul râdea în Hohote.

—Lasă moșule acum ești om făcut. Scriu numa' despre matale.

—Dar cu grijă, flăcăule, să nu jignim președintele, mai cu samă că m-o avansat...

—Nu mai spune!

—Da. Mi-o luat condeiul și mi-o pus în mână măturoiul...

Sile îl văzu pe Litruță măcinându-și dracii.

—Ce-i, Mitule?

Ala micu' șopti cu ochii la bătrân:

—Nu-mi place ghiujul!

—Cine-ți place ție?

—Nimeni, dar ăsta și mai puțin! Întinde vorba, așteaptă parcă pe cineva... Pui mâna în foc dacă n-are receptoru' mai bun ca noi!

—Moșul?

—Pe sănătatea mea!

—Fii serios!

—Ascultă ce-ți spun! Zi-i că plecăm, dar zi-i pe șoptite'.

Se ridicară. Sile întoarse spatele moșneagului, spuse încet:

—Văz că nu vine jitaru'...

—Vine el, vine...

Auzise!

În ochii japului ardea neliniștea.

—Poate c-o și venit. Trimăt pe careva să-l cheme...

—Lasă, ne întoarcem noi mai târziu.

—Ha?

—Te-ai lămurit, bă, ăsta prostu'. Bagă-n marșalier.

—Stați oamenii lui Dumnezeu, mai stați oleacă...

Litruță cercetă împrejurimile. În livada din spatele primăriei pășeau tupiluș doi milițieni cu puștile în mâini.

—Poterile, Sile!

O rupseră la fugă prin grădini. Caiafa scutura măturoiul strigând:

—Săriți! Očnașii!

Capitolul VII: SICRIE PENTRU FUGARI

*—Nu în orice împrejurare există o soluție, scumpă doamnă!
Femeia tuși, plictisită. Tânărul
avea prostul obicei să dea
sentințe.*

Țăranii puseră mâna pe furci, le tăiau potecile, din spate veneau hăitașii. Se târau zguliți de-lungul unui gard. Sile gâfâia speriat:

—Ai avut dreptate, Mitule. Ce ticălos!

—Taci și mână!

—Încotro?

Pungașul se rezemă de un salcâm. În față se înălța o casă nouă șindriluită la jumătate. În ochii Ușchitului pâlपâi nădejdea:

—Cotește-o spre sediul miliției.

—Ești dilimac!

—Dacă ajungem în pod, i-am păcălit.

—Să n-ajungem iar în dungi. Vezi că lași urme, calcă după mine.

Sile socotise bine. Patru ore au scotocit țăranii satul, au cercetat palmă cu palmă, dar unuia nu i-a trecut

prin minte că fugarii au luat drept ascunzătoare podul miliției.

Amorțiseră întinși pe vintre însă nu îndrăzneau să se întoarcă. Dedesubt, în biroul șefului de post, fruntașii satului discutau aprins. Nu se vedeau, în schimb auzeau fiecare vorbă.

—Să fi ajuns la pădure?

—Fugi bre, că doar n-or hi duhuri! La poalele comunei șad înșirați flăcăii, nici un guzgan nu le scăpa. Dacă vrei să știi 'mneavoastră, eu unul cred că-s în iaz, cu stuhu-n gură.

—Se poate, se poate.

—Așa o scăpat după război, Cerna banditul. Pân' la miezu' nopții o supt aer dintr-o chișcă. Pe urmă...

—Lasă, bade Ilie, istoria asta o știm noi, spune mai bine cum ai oblicit că-s tâlhari?

—Apoi oameni buni și dom' șăf, iaca mă trimete azi-dimineață fimeia me la alde nașu Florea să-i cer droșca. „Ascultă, bărbate, zice...”

—Aracan di mine și di mine, aista-i Pepelea! Dac-o luat-o din fașă ne-apucă cântatu' cucoșilor! Sai peste fimeie, gură bogată!

—De-amu' ajung eu în fața primăriei, și ce să vezi: Moș Dumitru Chiperi, jitaru', sta la taclale cu doi ulițarnici tunși chilug. O fărămură de om croit la obraz și cu niști ochi spurcați să nu te întâlnești în puterea nopții...

Litruță strivi o înjurătură între buze.

—Celălalt bucățică tăietă din tine, vere Gligore, mai tăntălău el așa, ca un haidău boieresc...

—Du-te, băi...

—Moșu' cu sămânță de vorbă: Dac-am fost la fteatru, încotro mă duc... Ș-o dată numai ce clichește hulpește și zice: „Dacă-l vezi pe Dumitru Chiperi, zice, mă rog matale, spune-i să vină la Sfat că-l așteaptă cei cu pocinogu'.” Ei, chitesc eu în mintea me, care va să zică ghiuju' mă trimete să-l cat tot pe 'mnealui, înseamnă că-i cu cântec. Cum am dat cotu' la șușă, m-am și repezit la miliție. Noroc că dom' șăf lăsase un om...

—De, așa a fost să fie.

—Se putea și altfel.

—Dar unde-i jitaru?

—Caută, răscolește...

—Căpos rău moșu'! Dacă nu-i prinde face gălbinare.

În curte pătrunse o mașină. Litruță privi prin deschizătura hulubăriei. Șopti la urechea Ușchitului.

—Maioru' Dașcu!

Coborâse un civil deșirat cu obrazul pământiu. Ochii, doi bumbi negri, opaci păreau indiferenți, dar Mitu Suveică le cunoștea puterea, nu-l mai înșelau.

—E al dracului? Întrebă încet Ușchitu.

—Uliuuu! Se uită la om de zici că nu-l vede ș-o-dată i s-aprind felinarele. Lasere, neamule, burghie! Te-apucă bătu cât ăi fi de malac.

Sprâncenele Ușchitului se adunară:

—Ascultă, Mitule, după evadați aleargă alții, este?

—Este, nene...

—De ce-o fi cerut ăsta să conducă urmărirea?

Hoțul coborî privirea, spuse fără convingere:

—Știu eu? De un' să știu?

—Nu știi, Mitule?!?

—Ce-s Mafalda? O fi având beguin la matale...

—Sau la tine... Ziceai că s-a ținut de capul tău patru

luni.

—Am spus eu așa ceva?

—Nu?

—Cruce de aur! Oi fi visat... Sst! Uite-i că intră.

Sile îl măsură lung, apoi lipi urechea de bârnele tavanului.

Țărașii plecaseră. Șeful de post da raportul:

—...Ăsta-i năravul jitarului: le ia hainele și îi așteaptă să intre goi în sat... La vreo patru ceasuri după ultima ispravă am primit circulara. Le-am cercetat actele. În regulă, priviți și dumneavoastră.

Urmă o pauză lungă apoi se auzi vocea maiorului:

—Da, așa par...

—Mi-am zis că n-ar fi rău să-i văd la față. Dacă se simțeau cu musca pe cușmă, nu mai veneau după haine, așa că ne-am deplasat să le tăiem calea.

—Și totuși au venit.

—Au venit... Dumitru Chiperi, jitaru i-o ținut de

vorbă și ne-a trimăs sămn printr-un om din sat... Era gata, gata să-i înhățăm. S-au mistuit în ultima clipită.

—Păcat!

—Dacă-mi îngăduiți, eu gândesc că departe tare nu s. Flăcăii pândeau haturile, n-aveau cum să treacă. Ai noștri cred că s-au oploșit în iaz și așteaptă întunericul.

—Mda... Ce naiba întârzie?

—Cine mă rog?

—Sergentul cu câinele.

Litruță își încleșta mâna de brațul lui Sile. Șopti:

—Am încurcat-o! Dulăul ne oblicește urgent.

—Ce propui?

Suveică își frecă bărbia pe gânduri:

—Să spargem urgent hora.

—Cum? Dacă era întuneric...

Nu mai continuă. Ochii șuțului se îngustară:

—Ssst! Caiafa! Să știi că japul a mirosit ceva!

Rezemat de ușorul porții Dumitru Chiperi privea cu luare-aminte podul clădirii...

Peste coșmelii treceau nori grei, mustind de apă. Vântul smulgea iile florilor de cireș întinse pe ramuri, le tăvălea prin bătățuri.

În coasta cârciumii oprise un camion. Sub prelată se zăreau trei sicrie. Litruță clipi cu înțeles:

—Te fac o înmormântare, neamule?

—Îți arde de bancuri?

—Aiurea, sunt pe bune!

Sile îl privi nedumerit. Hoțul se ambalase, turuia cu sufletul la gură.

—Pardesiile mierliților, scăparea noastră! Dacă ne strecurăm sub capace, îi tragem în piept, marț îi facem!

—Adică?

—Tot n-ai priceput, ghijoagă? Bunghială la numărul mașinei, nu-i din județ... Ala bea ce bea și bagă chioșcu' în viteză. Cine stă să caute morții de buletin?

—Ar putea fi ceva...

—Este!

Verdele din ochii Ușchitului se lumină.

Picături grele, rare, băteau șindrila acoperișului,

Înfigeau cuie ude în colbul uliței. Apoi se dezlănțui urgia, într-o clipă satul fu năpădit de apă.

—Acu'! spuse Litruță.

Săriră furișându-se pe lângă garduri. Ploaia întindea perdele groase, nu se vedea la un metru.

Din câteva salturi fură sub prelată. Litruță ciocăni capacul coșciugului.

—E voie?

—Moartea pe noi cât capra și tu te ții de prostii, mă ăsta micu?! Intră naibii odată!

—Ne vedem pe lumea ailaltă...

—Mușcă-ți limba!

Camionul gonia din răspuțeri, cauciucurile gemeau la curbe.

Ușchitul ridică capacul:

—Litruță!

Hoțul scoase capul.

—Ce-i, gloabă, ți-e frică?

—Mă, ăsta ne bagă în spital!

—Acolo încă n-ar fi rău... Să n-ajungem dincolo, unde nu-i durere, nici întristare, nici suspin.

—Lasă tâmpeniile, Mitule, individul e iresponsabil.

—Aș! E machit.

—Și mai grav. Eu îi bat în geam!

—Ce, ești plecat? Încă n-am ieșit din strânsoare, mai așteaptă.

—Să nu fie prea târziu!

Camionul frână și fugiții dispărură sub capace. Urcară doi precupeți încărcăți de papornițe. Văzând coșciugele își făcură creștinește semnul crucii:

—Dumnezeu să-i odihnească!

Se așezară lângă oblonul din spate, vorbind ca oamenii care se știu singuri:

—Fii atent, sub patru poli, nu dai găștele!

—N-ai nici o grijă, tată!

—Aia e că am! Ceri suta s-o poți înmuia. Și fii atent la rest. Dai numa' cinci lei întâi...

—Știu bre, știu! Cât mă scobesc eu prin buzunare poate uită...

Bătrânul fura cu ochii la coșciuge, comentă clătinând din cap:

—Ce ți-e și viața asta?! Te zbați, strângi să fie, să ai și uite cu ce pleci! Câteva scânduri acolo... Ouăle le scoți la urmă Nelule, când se subțiază piața. O începi cu un franc jumate... Ia vezi sunt înăuntru?

—Sunt.

—Nu ouăle, prostule, morții!

—Au, păcatele mele!

—Uită-te!

—Nu mă uit bă tată, să mă pici cu ceară! S-a uitat Tilică și i-a luat vederea! Umblă cu mâna întinsă la mila oamenilor.

Bătrânul îl privi scârbit:

—Școala mă-tii! Radio-șanț! Îi dădu cu tifla: Motântocule!

—Zău? Dar cu Pribău din Ciocănești cum a fost?

—Cum?

—A pus pariu că intră noaptea-n cimitir să înfigă cuțitul în mormântul lui soacră-sa. Baba îl chinuia și după moarte, se făcuse stafie.

În privirea celui alt licări interesul:

—I-auzi! Și?

—Era o ntunecime să-ți scoți ochii. A tras o jumătate de șliboviță de-un coraj și a intrat.

—Singur?

—Singur. Dimineața ăilalți trebuiau să găsească cuțitul în movilă semn că s-a ținut de pariu. L-au găsit prăbușit alături, cu părul alb, numai bun de legat.

—I-auzi, bă!

—Înnebunise de spaimă! Cică după ce a înjunghiat mormântul s-a auzit un geamăt. A dat să plece și-o dată a simțit că-l ține cineva de fâș...

—Ptiu, drace!

—Acu' trage după el un galoș, la Central.

Litruță asculta zâmbind. Cunoștea întâmplarea, flăcăul înfipsese cuțitul prin poala surtucului...

Un gând trăsnet îi trecu prin minte. Ridică încet capacul, strecură mâna afară și-i bătu pe genunchi.

Precupeții încremeniseră, părul li se făcuse

măciucă. Văzând brațul ieșit din coșciug săriră din mers, peste oblonul camionului, cu un urlat de groază...

Grota deschidea o gaură neagră, urâtă în coasta muntelui. Poalele brazilor și grohotișul împlinit cu stânci mari, prăvălite de curând, ascundeau ochiului intrarea. Din cazanul văii ceața își înălța aburii, o ploaie deasă, mocănească tăia pieziș umbrele serii.

De un sfert de oră și mai bine, Sile freca două bețe în nădejdea că va țâșni flacăra. Ala micu' privea cum se canonește. Erau uzi până la piele, răceala pietrei se făcea tot mai simțită. Când Ușchitu aruncă lemnele înjurând, Litruță scoase chibritul din buzunar:

—Încearcă chestia asta, cocoș.

Lui Sile să-i vină rău:

—Bine, zgaibă, mă lași să muncesc de nebun?

—Dacă nu întreb...

—A dracului inimă ai, Mitule!

Hoțul zâmbi:

—A lui sunt totul!

Ațâțară focul. Flăcările înghițeau lacome întunericul grotei, se zbânțuiau pe pereți. Fugiții priviră jur-împrejur. Era o scobitură îngustă și joasă, subțiată la capăt, în stare să adăpostească la nevoie trei-patru oameni. Fumul se strecura printr-o crăpătură, tras de răsuflarea muntelui.

Litruță umblă prin papornițele precupeților. Se aplecă în fața Ușchitului:

—Cu ce vă putem servi?

—Ce-mi recomandați?

—Teamea de oi, ouă răscoapte și găscă la frigare...

Trențele se uscaseră, focul răspânda o căldură molatică, aveau bucate berechet. Era bine. Ala micu' povesti pentru a doua oară întâmplarea din camion.

—De când mama m-a făcut n-am văzut așa muiane!

—Nebun ești, Mitule!

—Ca din pușcă au sărit, cu capetele înainte, pe cinstea mea!

Râdeau să se prăpădească.

—Să nu fi pățit ceva.

—Aș! Au rupt-o la fugă peste câmp. Haios ar fi să-i

ia puterile de uşchiţi, în locul nostru...

—Să mai doarmă şi ei prin secţii...

Lui Litruţă îi dăduseră lacrimile, se ţinea cu mâna de foale.

Sile îl bătu pe spinare:

—Mă ăsta micu'! Mă, n-auzi! Mă, fii atent, mori naibii de-atâta răs!

Litruţă sucise gâtul la trei găşte. Găman, avea ochii mari. Răsese una, vârand în el cu amândouă mâinile ca un apucat. Acum stătea într-o rână cu pânțelece bute.

—Parc-aş fi în luna a şaptea...

Sile aruncă osul în foc, îşi şterse mâinile de nădragi.

—Eşti lacom.

—Trag la lucru bun, neamule.

—Obişnuinţa, Mitule, la maică-ta...

—Numa' gheaţă friptă glojdeam.

Se scobea în dinţi cu unghia degetului mic. Profesorul găsi în fundul buzunarului un chiştoc de ţigară. Îl făcură poştă trăgând cu rândul.

—Zi, cât pe ce să te aiurească japul, bă, ăsta prostu'!

—Trebuie să recunoşti că era formidabil!

—Zexe! Eu cum l-am mirosit? Simt cât ai clipi unde se lasă cu vânzare!

—Cum Dumnezeu?

Ala micu zâmbea focului. Răspunse într-un târziu:

—Mă împunge Sarsailă cu corniţele. „Litruţă, fătul meu — zice — fii atent, ăsta-i caiafă!” Îi simt înţepătura, s-a terminat, ochii ca sarmaua! După ce-am roit-o de la corecţii...

—Ascultă, ziceai că-mi povesteşti şi mie.

—Eh! Chestii nasoale...

—Zi.

Hoţul scuipe subţire:

—Lasă altă dată.

—Te pomeneşti că ţi-e ruşine?

—Pe dracu.

—Atunci? Povesteşte, Mitule, tot n-avem ce face.

Noaptea îşi căra întunicul prin desişul ploii, săgeţi

de foc străpungeau rar luminând turbure. Litruță răscolea cu un băț jăromaticul, îl privea adânc, concentrat.

—În caftu' din Lizeanu au mierlit-o doi, Titi Spânu și Agarici, carditori de meserie. Comisarii grămadă pe noi, m-au aninat urgent că aveam muianul tăiat. La o săptămână mă scriau în catastife la școala de corecții.

—Văz că ți-a priit, te-ai îndreptat, nu-ți fie de deochi...

Mitu Suveică zâmbi cu amărăciune:

—Să n-am noroc dacă ăle mai spurcate figuri nu acolo le-am deprins! Păi la pârnaie e rai, sânul lui Avraam! Știi cu ce ne mardeau? Uite-așa ditamai vergile de oțel cât țigara, unde se lipeau crăpa pielea. Nu mai prididea felceru' să coasă! Sfânt să fi fost bă, și tot te croiau huidumele! Ai oftat, jap! Ai râs jap! Te-ai sucit, jap!

—De spaimă!

—Pe mine m-au băgat la tâmplărie, cu Trei Dește, Sandu Zarafu, Pripon și doi zulitori din Galați, de-i călcă trenu' acu' cinci ani...

—Ăia care spărgeau mărfarele?

—Frații Pârțulete. Numai ce se terminase războiul, venise și seceta, directoru' zulea din potol. La Auschwitz era mai multă iarbă ca-n curtea școlii, pe cinstea mea! De-atunci nu mai sufăr verdeața. Mâncam frunzele din copaci, frățioare, scoarța!

—Hai să fim serioși!

—Să mor eu!

—Păi, ce vă dădea?

—Dimineața supă de chimion, la prânz supă de chimion și trei barabule fierte, seara supă de chimion. Uite așa cale de opt luni! Mi se-apleca numai când îl vedeam, m-apuca jitia. Școala lui pește! Marmeladă și supă de chimion. Unu' n-a trecut după aia pe cumințenie, toți cuțițași și şuți, au umplut pârânăile...

—De acolo îl știi pe Trei Dește?

Litruță zâmbi strâmb, înclină din cap. Se canonea su-și facă șiș frecând de-o piatră lama cuțitului găsit în paporniță.

—Cu ce-l ții la mână, Mitule?

—Pontu' meu, ce te bagi?

—Ai dreptate...

—Odată-ntr-o iarnă, am spart magazia caraliilor. Haleală a-ntâia, grubă, să sature o mahala. Umplusem salteaua cu salam și glojdeam pe-nfundatele. M-o fi turnat careva, s-or fi prins cânerii, nu știu, chestia e că a și început poceala. Patru scârbe de haidamaci m-au lucrat în schimburi. Pica unu' vitruit, lua ălălalt vergeaua și dă-i! Cădeau bucăți din mine și eu mă zâmbăream. Aia să înnebunească, mă rugau să zic gata. Rânji schimonosindu-și fața: N-am zis!

—De ce?

—Îmi plăcea. În priviri i se aprinseseră lumini albăstrie. Cu cât mă pui pe frigare cu atât mai abitir îmi place, ți-am mai spus...

Sile îl privi subțîindu-și ochii:

—Așa e, mi-ai mai spus... Ascultă, Litruță, tu ești sigur că maică-ta a fost femeie? N-ai luat așa în glumă chip de om?

Hoțul dădu din mâini a lehamite.

—Ascultă bă sau nu?

—Zi!

—Două luni m-au cârpit la fermelie, intraseră la gânduri să nu dau ortu' popii. Ailanți, paradîți, toți zulitori de mici, fiecare pe partea lui. Unu' m-a învățat una, altu' alta, cu ce deprinsesem de la Colivaru și Tache Cric, când m-am pus pe picioare eram doctor. Spre primăvară mi-a intrat fixu' s-o roiesc. Greu al dracului, puterile băteau dealurile călări. De cinci ori m-am cărăbănit, de cinci ori m-au prins.

—Și dă-i și omoară-l pe ăla micu!

Litruță rânji cu satisfacție:

—Pân' la urmă tot i-am aiurit... Mă dădui sonat.

—Și te-au crezut?

—E bine?

—Cum naiba?

—Întâi le-am luat maul cu haleala de Paști trimisă de bogătani. Ce-a picat din sită era pentru noi, câte două ouă roșite de căciulă. Râse: Le-am băgat' sub fund și-am prins să cotcodăcesc... S-au gimbit huidumele la mine, au sușotit, tot timpul mă țineau în faruri. A doua zi le-am servit

felul doi. Băgai mâna în sobă după cărbuni aprinși, chipurile să ațâț focul... La desert au chemat salvarea...

—Să nu-mi spui c-ai stat și la nebuni!

Hoțul râse:

—Nu, trăi-te-ar Dumnezeu, pe drum m-am topit. Lăsase bariera la Tâlmaci, lângă Sibiu, și ai de mă păzeau sau dat jos să-și facă nevoile. Noapte, întunecime, salutare și bonjur!

Sporovăiră până târziu. Lui Sile i se închideau ochii. Căscă de-i trosniră fălcile, puse o paporniță sub cap și se lungi lângă foc.

Capitolul VIII: LITRUȚĂ GHICEȘTE CURSA

—Nimeni n-ar adăposti doi fugari!

Medicul zâmbi:

*—Te înșeli, dragul meu, există
oameni
și oameni...*

Profesorul se trezi mahmur. Plouase toată noaptea. Cerul își vărsa leșia, umplea dimineața de mazăgă. Pereții grotei plângeau cu lacrimi reci, mirosea a frig, a pustietate.

Litruță se zbuclia în somn, mușca papornița, clătina din cap încăpățânat rostind vorbe fără șir.

Sile vru să aprindă focul, dar chibritele nu-l ascultau, gămălia se sfârâma umedă. Renunță și porni cu mâinile în buzunare pe cărările întortocheate ale gândului.

Prin fața ochilor îi defilau imagini vechi îngălbenite de ani, cărți poștale ilustrate la care nu se uită nimeni, nu interesează pe nimeni, pentru că timpul le-a șters culorile, nu se știe cui sunt adresate, iar expeditorul a murit demult...

...Angela asculta fără să-l audă. Era clar. Surâdea mult, convențional. Așa începuse sfârșitul. Pereții casei deveniseră dintr-o dată apăsători, reci.

„La ce te gândești, Angela?”

„Poftim”?

„La ce te gândești?”

„Firește, la tine...”

Avea sentimentul că vorbește din altă cameră. Orice-i povestea, amuzant sau trist, oricât de formidabilă era noutatea, surâsul ei rămânea același... Apoi pauzele acelea penibile... Pentru obișnuitele plimbări de seară era prea frig sau prea târziu. Stătea ore întregi cu cartea în mână uitând să întoarcă pagina.

„La ce te gândești, Angela?”

Inima profesorului se strânse. Un cuib de rândunică părăsit...

Litruță se trezi:

—’Mneața, bă, ăla prostu!

Sile nu-i răspunse. Continua să privească urzeala ploii.

—Ce ai, ghijoagă, nu ți-s boii acasă?

—Spune, Mitule, și-n somn te muncesc dracii?

Hoțul tresări.

—Am dat din gură?

—Discutai cu maiorul Dașcu...

—Și?

Stătea arc, în ochi îi încolțise panica. Ușchitul clătină din cap.

—Ai tu ceva dosit în tine!

—Aiurea... Se întinse pârâind din încheieturi. Nasoală zi, să-ți bați copiii!

Sile continua să-l privească și hoțul se răsuci agasat.

—Ce te tot bunghești la mine, n-ai mai văzut om?

—Om ești tu?

—Uite ce-i, cosoru’ moșului, dacă te-ai sculat strâmb paște măgaru pe dreapta. N-am chef de bancuri. O suci: Nu vezi, bă, că s-a stins aragazul? Dă-ncoa’ chibritul să pui cafeaua...

Ușchitul i-l întinse, Suveică strică câteva bețe apoi renunță.

—Ptii. Toate-s de-andăratelea. Și-acu ce facem? Stai ca țoapa-n târg...

—Aștept, Mitule.

—Ce?

—Să mergem la adăpostul tău.

—Care adăpost trăi-te-ar Dumnezeu?

Ochii Ușchitului sclipiră. Spuse stăpânit:

—Ascunzătoarea de care mi-ai vorbit la Tase Popescu. Acolo unde nu ne știe nici vântul nici pământul, parcă așa ziceai când m-ai rugat să te iau cu mine.

—Am zis eu așa cevașilea?

—Nu te juca cu focul, Mitule!

Hoțul răscolea cărbunii stinși. Aruncă bățul ridicând palmele:

—Bine așa, dom' profesor?

—Nu te juca cu focul, atâta-ți spun!

—Mă, nea Sile...

—Mergem?

—Mă mânca-ți-aș gura ta! Luase distanță, gata s-orupă la fugă: Te-am trombonit.

—Ce?!?

—Ce-am zis, am zis de hohă.

Ușchitu se ridică pământiu cu pumnii încleștați. Ăla micu o zbughi în ploaie. Sta după o stâncă pândindu-i mișcărilor:

—Ține minte, Mitu Suveică, de mâna mea o sfârșești!

Era leoarcă, tremura din toate încheieturile, dar nu îndrăznea să se apropie:

—Iartă-mă, nene, dacă nu umblam la iordane nu mă luai.

—Dar că-mi pun pielea la saramură pentru tine te-ai gândit?

—Eu...

—Că era să mă prăbușesc când ai scăpat frânghia ai uitat?

—Eu, nene? Așa ceva nu se uită!

—Pentru ce-am făcut toate astea, Mitule? De ochii tăi frumoși? Să-ți miros picioarele noaptea? Va să zică eu țin vaca și tu o mulgi?!?

—M-oi plăti eu într-o zi, dom' profesore, n-ai grijă. Tot ce prăduiesc e a matale. Stai ca un bimbașă, nici capul nu te doare!

—Litruță, Litruță!

—Altă scăpare n-aveam, înțelege și 'mneata. Acu-s ifiliu, dar mă pui eu pe picioare. În aur te-mbrac, pe cinstea mea, numai o gaură să dau.

—Ești și prost pe deasupra!

—De ce, nea Sile? Fără parale o-ncurci, urgent o încurci! Din ce să trăiești? Peste tot, trebuie uns mangă-n dreapta, mangă-n stânga...

Ușchitu rămase pe gânduri. Ăla micu simți momentul, se repezi cu gura:

—Nu știi să șutești, asta-i meserie grea, îți trebuie un zulitor. Spune dacă n-am dreptate?

Sile îi întoarse spatele:

—Intră dracului înăuntru!

—Da' nu dai?

—Spuneai că-ți place bătaia.

—Mi-e că nu ții măsura carabelor și acilea rămân. De mardit poți să mă mardești. Bate-mă'numa'n'gură...

—Intră. Rupe paporniță aia și pune-o pe spate.

Litruță se apropie încet, cu precauție.

—Avem nevoie de lovele gârlă, neamule! Gazda tre' luată de șafăr să nu ciripească, țoalele, țoale că după ele te așează pe cântar, șmecherii de rostuiesc acte false îți iau și cămașa de pe tine...

—Ziceai că te lași.

—Câte nu zice omu'... M-aș lăsa, dar cu ce? Doar să-mi dea ăștia o pensie...

Sile clătină din cap.

—O viață 'ntreagă ai furat, Mitule, și degeaba!

—De, nene.

—Nu s-a lipit nimic, tot golan ai rămas!

—Blestemul hoților să moară-n sărăcie, parcă 'mneata nu știi?

Stătea ud și pricăjit într-un colț. Ușchitu își frecă bărbia:

—Ai aflat pentru ce am fost condamnat?

—Nu.

—Ba da, ți-a spus Trei Dește: am ucis, Mitule.

—Se întâmplă.

—De când e lumea se tot întâmplă... Am ucis,

Mitule, pentru că... mă rog, așa a fost să fie, șase ani am stat printre hoți și bătauși, am deprins câte nu înveți într-o viață, dar cinstea mea de om mi-am păstrat-o.

—Ce-i aia cinste? Nasulia asta nu-ți ține de cald ascultă-mă pe mine. Șnorării cârâiau că ești om carte. Poți s-o legi de gard, nu iei un franc pe ea!

—Găsesc eu ceva de făcut.

—Ce? Peste tot ți-au trimis poza, te-agață urgent!

—Stau la fund un timp, am prieteni, colegi. Pe urmă oi vedea.

Litruță ridică șceptic din umeri:

—Să-ți ajute Ți de Sus!

—Așa că din clipa asta tu faci dreapta, eu stânga.

—Adică stricăm comperativa?

—Fiecare cu steaua lui, Mitule, fiecare cu drumul lui.

—Dom' profesor!

—Ale noastre nu merg alături.

—Nu e bine, dom' profesore! Pân' nu ne așezăm nu e bine! În doi stăm de sprijoană unul altuia, patru ochi văd altfel. Dacă nu eram eu te vindea caiafa cu măturoiu'? Te vindea! Pân' la București e cale lungă cum s-ajungi în țoalele țiganilor? Te iau puterile la fix, nici un ceas de drum nu faci. A, acasă pe Rahovei, altă viață! Suflanie câtă frunză și iarbă mai poți s-o cotești.

Ușchitu se muie:

—Poate că ai dreptate.

—Să știi că am!

—Facem drumul în doi și-n Gara de Nord nu ne mai cunoaștem. Dar până acolo nu te atingi de nimic, Mitule! Scapi degetele în buzunarul cuiva, ți le scap și eu în gât.

—În regulă, dom' profesor, trec la sfinți.

Ploaia încetase, dar norii pândeau cu vrăjmășie în drumul fugarilor, gata să se năpustească la loc deschis. Patru picioare goale călcau buza râpei, lăsau urme adânci. Ușchitu luneca mereu, cădea de-a rostogolul. Atunci brazii îi întindeau câte-o mână și Sile o apuca cu nădejde scuturând-o de apă peste creștetul lui Litruță. Hoțul înjura:

—Stai dracului, ghijoagă, că m-ai făcut ciuciulete!

Șoseaua își întindea plumbul pe firul văii. De o parte și de alta lucea tabla acoperișurilor. Era un târg de munte, cu casele gospodărite din piatră.

Se opriră. Ușchitu măsură lung turnurile bisericii, apa unui râu năpădit de puhoai.

—Asta-i. Numai să fie acasă.

—Cine, neică?

—Profesorul Istrate, un coleg de-al meu. Vezi vila aia cu olane roșii la margine? Unde te uiți? De la biserică în dreapta...

—O văz.

—Acolo șade. În timpul studenției eram ca frații, trebuie să ne-ajute.

Șuțul își strâmbă zâmbetul:

—Ar trebui...

—Crezi că-mi trântește ușa în nas? Alecu?! Nu-l cunoști!

—Poate.

Fugarii sorbeau lacomi cafeaua servită în cești mari, pântecoase.

Îmbăiați, rași, păreau alți oameni. Gazda le pusese la dispoziție garderoba. Sile purta un costum ușor de tergal, Litruță o uniformă de elev, rămasă de la fiul profesorului.

Alecu Istrate era un om îndesat și greoi, avea gura tăiată iepurește în formă de inimioară, un început frumușel de pântece și țeasta pleșuvă. Stăteau într-o încăpere ticsită de agoniseală: mobilă multă, de prisos, covoare, cărți... Așteptă până când Sile puse ceașca pe blatul mesei și spuse:

—Mi se pare literalmente fantastic!

—Da, dragul meu, răspunse Ușchitu obosit, de șase ani trăiesc un coșmar, am învățat pentru a doua oară să merg pentru că drumul pe care pășesc e minat și ce-i mai trist, nu duce nicăieri...

—Și totuși îl parcurgi.

—Iluzia, Alecule, iluzia efemeră de libertate și poate speranța nebunească într-o indulgență de ultima clipă a destinului.

—Deci, încă speri?

Ușchitu surâse:

—Firește, toți sperăm...

—Hm, mă cutremur numai când mă gândesc.

Pentru o femeie... Crezi că merită?

—Ce copil ești! De obicei astfel de întrebări se nasc după... Îți doresc din toată inima să nu ai prilejul. Eu l-am avut.

—L-ai căutat!

—Asta-i bună!

—Franțujii, dacă nu mă înșel, au un proverb: „Când nu poți să închizi ochii, uită-te în altă parte.” Am tot respectul pentru Nora, nevastă-mea — n-o cunoști — și cu toate astea nu mă întorc niciodată acasă inopinat. Tehnica ne-a pus la îndemână un mijloc excelent de a evita situațiile penibile: telefonul. Îți anunți sosirea și vii după cel puțin zece minute, ca să se poată retrace presupusul...

Ușchitu îl privea surprins.

—Tu vorbești?

—Imaginează-ți.

—Tu care în anul II o conduceai pe Cela acasă și pândeai câteva ore să te convingi că nu iese din nou?

—N-a ieșit niciodată pentru că presupusul locuia un etaj mai sus. Am aflat cu o săptămână înainte de a ne căsători. Nina, prima soție, părea o sfântă. Oricând mă întorceam era acasă. Asta n-o împiedica să trăiască cu un student de-al meu din ultimul an. Evident, știa toată grupa... Să-ți povestesc cum s-a sfârșit a doua căsnicie? Înainte de a face al III-lea drum la Sfatul Popular, mi-am propus să renunț la orice curiozitate și mai cu seamă la întoarcerile intempestive...

—Și? Ești fericit?

—Extrem de fericit, dragul meu. Am o casă confortabilă, mașină, o femeie frumoasă pe care n-o întreb unde se duce și de ce a întârziat, în vacanțe mă ocup cu grădinăritul, băiatul a intrat la facultate... Ce mi-aș putea dori mai mult?

Sile lăsă ochii în jos:

—Într-adevăr, ce ți-ai putea dori mai mult...

Litruță ar fi avut chef să-l scuipe pe fericit, lat, între ochi. Se stăpâni. Stătea chinuit pe o margine de fotoliu,

uniforma îl făcea să semene cu Bulă elev la patruzeci de ani.

Profesorul îi surprinse privirea:

—Și, domnul, tot...

—Tot! N-avea telefon.

—Vrei să-mi spui ceva, Alecule?

Ghiftuitul ezita:

—Să nu mi-o iei în nume de rău... Nu știu cum să procedez cu nevastă-mea, cum s-o avertizez. E un om de treabă firește, un caracter, totuși s-ar putea să i se pară bizară povestea asta.

Ușchitul râse:

—Fii serios, omule, doar nu-ți imaginezi că o să rămânem pe capul tău.

—Sigur, nu-i nici o grabă. Nora se întoarce de la București abia mâine dimineată...

—Am înțeles. Mâine la prima oră am plecat.

Hoțul se ridică:

—Eu zic să plecăm acu'...

—De ce?

—Să nu pice cucoana. Sau și ea telefonează înainte?

—Niciodată n-a venit mai devreme, spuse profesorul Istrate zâmbind. Mai târziu, da... Se întoarse spre Ușchitu: Regret, Vasile, crede-mă.

—Asta-i bună! Și așa ai fost deosebit de amabil.

—Față de ce-ai făcut tu, ai tăi, pentru mine, nu știu zău cum o să mă plătesc vreodată. Explică hoțului: În ultimii trei ani de facultate am locuit la el. Masă, casă, spălat, fără să dau un ban.

—Prostii.

—Adevărul e că o duceam greu, foarte greu, tu știi...

—Bine că acum e bine!

—Slavă Domnului! Mâine scot niște bani de la C.E.C. s-aveți de drum. Râse: Nora nu știe de ei, economiile mele...

—Ești drăguț.

Profesorul respiră ușurat:

—Ei atunci vă las să vă odihniți. Mai vorbim noi dimineață, la cafea. Noapte bună!

—Noapte bună, Alecule, și încă o dată îți mulțumesc!

Litruță îl urmări cu privirea până când ușa se închise apoi reteză firul telefonului. Profesorul sări speriat:

—Ce-ai făcut, nefericitule?!

—Ssst!

—Extraordinar! Ești... ești...

Nu-și găsea cuvintele. Hoțul rânji:

—Sunt fript, nene! Nu-mi place tipul!

—Alta acum!

—Nu-mi place tipul, nea Sile, repetă Litruță încăpățânat! Câte ieșiri are casa?

—Două.

—Hm! Nasol! Se apropie de fereastră. Culcă-te, eu stau de șase.

Stinse lumina. Ușchitu ridică din umeri și începuse să se dezbrace bombănind:

—Ce-i spun mâine omului când o vedea firul tăiat?

—Că am un fix.

Litruță urmărea umbrele nopții.

Deodată, încălecă fereastra și dispăru în întuneric.

Sile privea tavanul răsucind vorbele lui Alecu. „Tehnica ne-a pus la dispoziție un mijloc excelent a evita situațiile penibile: telefonul”.

Telefonul...

În ultimul an de facultate făcuseră o excursie prin țară cu profesorii. La sosire, în Gara de Nord, Stamatiu, conferențiarul, scosese din buzunar un pumn fise: „Dați un telefon înainte, domnilor, e mai bine!” Mai în glumă mai înapoi a luat fiecare o monedă. Singur Holban, prodecanul, s-a întors pe nepusă masă. A descuiat ușa și văzând ce se întâmplă în dormitor s-a năruit. Infarct.

Sile se cutremură. Își aminti o altă întâmplare. Fusese trezit la patru dimineața. Suna telefonul. Un bărbat întrebase încet, cu lacrima în gât: „Samy, nevasta mea e la tine?” I-a trântit enervat receptorul. Din oră în oră a sunat omul, nu-i venea să creadă că-i atingere ori că greșește numărul. Pe la 8 a izbucnit în lacrimi: „Samy, spune-i să

vină acasă, că o iert...”

Ușchitu închise ochii.

Profesorul pășea grăbit, arunca în spate priviri neliniștite. Hoțul ținea zidurile, la distanță, fără să-l slăbească din ochi. Răcoarea muntelui umbla în voie pe străzile pustii, îmbrățișa cu mâini de gheață trecătorii întârziați.

Alecu Istrate se opri în fața unei clădiri. Ezita. În cele din urmă se strecură înăuntru.

Litruță citi firma și scăpă o înjurătură.

Profesorul intrase la sediul miliției.

Capitolul IX: SOARTA UNOR BANI FURAȚI

*—Nu numai îngerii sunt
candizi, observă pastorul.*

Îi strigă de la fereastră:

—Dos la față, nea Sile! Vin poterașii!

Ușchitu tocmai ațipise. Sări ars, în picioare.

—Ce-i? Ce s-a-ntâmplat?

—Te-a vândut pretenaru', întins s-a dus la presari!

Sile se dezmetici. Adună în grabă boarfele și sări pe fereastră.

Alergau bezmetici prin pădure, izbindu-se de copaci. Noaptea ștersese orice urmă de lumină, nu se vedea la un pas. Sile mănios Dunăre, măcina draci. Măselele îi jucau drăgaica sub piele:

Se opri. Hoțul îl măsură cu teamă.

—Ce-ți trece prin cap, Ușchitul?

—Eu mă întorc, mă ăsta micu, mă duc să-i pun mâna în gât!

—Ești mameluc, pe cinstea mea! Păzește calea!

Își continuară alergătura. Ușchitu era pământiu la obraz, ochii îi luminau licurici. Nu reușea să înțeleagă trădarea profesorului.

—Cum adică, tocmai mie să-mi întindă cursa?! Tocmai mie?!

—Ți-am spus că-i ludă? Altă dată să nu ieși din vorba mea.

—Ce jigodie! Și pentru ce? Pentru ce, Litruță, spune și tu? Că numai bine i-am făcut.

—Pen'ce te ținea în bongoase japul așteptând sergenții? Așa-i viața asta! Stai nițel, nea Ușchitu să-mi trag sufletul.

Se opriră la marginea pădurii. Ăla micu se lungi pe spate, respirând greu. Sile bătea pe loc ca armăsării:

—Auzi, lepra dracului! Ptui, trăsni-l-ar Dumnezeu și n-ar mai ajunge ziua de mâine!

—Dacă nu vedeai puterile venind grămadă, nu credeai.

—Cum să crezi mă, e de crezut?

Litruță fuma privind catranul cerului. Întunericul rece le da târcoale, li se strecura hoțește în suflet. Ușchitu scuipea scârbit:

—Bine-a zis cine-a zis, ferește-mă Doamne prieteni...

—Acu degeaba te caciolești, asta este! Noroc că nea a înțolit înainte.

—Ca să ne aiurească, bineînțeles! Să nu-l bănuim. Te caut eu într-o zi, frate Alecule! Nu scapi tu, mă, ăsta fericitul, fără să-ți mulțumesc.

—E adevărat ce zicea, l-au ținut ai matale prin școli?

—Trei ani, Mitule, da dragul meu. Stam noaptea să învețe că-i putoare, purtam aceeași cravată, la întâlniri pleca cu hainele mele.

—Și n-ai simțit jigodia-n el?

—Nu!

—Când eu zic că ești fazan... Ei, îi dăm bătaie?

În vale se zăreau aninate în noapte luminile Ploieștiului. Coborau măsurând din ochi distanța.

—Cât să mai fie? întrebă hoțul.

—Doi-trei kilometri.

Întunericul își istovise puterea, da semne de

moarte. Pășeau alături cu mâinile în buzunare. Āla micu tremura, ĩl ajunsese oboseala.

—Și zi așa, Mitule, iar te-a ĩnțepat Sarsailă cu cornițele de-ai mirosit vānzarea.

—E bine?

—Mă, tu ai făcut legămānt cu el!

Litruță se opri o clipă. Spuse ĩncet:

—Īl port ĩn mine, gulie. Barem știu pe ce, nu mă lasă de izbeliște.

Īși spălară pantofii ĩntr-un ochi de apă. Din mahalale răzbătea cāntatul cocoșilor.

—Īncă puțin și se luminează.

—Ce zici, nea Sile, ĩnrām?

—Dacă ai pe cineva, altminteri ne agață primul sergent.

—Hai spre gară poate ne oploșim ĩn vreun marfar.

—Și dacă o ia ĩn partea cealaltă?

—Las pe mine, le știu rostu'.

Atinseră primele coșmelii adāncite ĩn somn. Case de gospodari mārugineni, cu rāsaduri de ceapă ĩnșirate sub geamuri și zāvozi ținuți ĩn lanț să le apere chiverniseala. Dintr-o coastă a mahalalei țāșnea glasul tremurat al unui acordeon, se auzeau strigături și chiote de zaiafet.

Nările hoțului fremătau:

—Nuntă, de zarzavagii, neamule, acolo-i de noi! Āștia-s stup de bani, vānd usturoiu' cu trei fire la leu. Hāis, gloabă!

—Cum să ĩntri, Mitule, ĩn casa omului pe nepusă masă, fără să te cunoască?!

—Toți sunt pulbere, acu duc paharu' la ureche. Ne lipim pe blăteanu.

—Ne scot ĩn pumni...

—Aiurea! Chestia e să faci pe matolu', să te bați pe burtă cu gorobeții. Dacă ĩntreabă mirele zici că ești din partea miresei și ĩnvers, dar nu ĩntreabă neam, țiu pariu pe ce vrei.

—Ai tu un dar de a intra ĩn ĩncurcături...

—Până una, alta matale aiuriși ghemu' și eu l-am descurcat.

Se apropiară, lipiți de garduri.

Masa era aranjată în curte sub un salcâm. Masă lungă să încapă toată suflarea părților, încărcată de bunătați. Litruță avusese dreptate. Nuntașii atinși de rachiu scăpaseră capul în blide, nu știau cum îi cheamă. Două becuri aninate în crengi vărsau o lumină untdelemn, aproape că nu vedeai să duci la gură. Lăutarii trăgeau de scule să le rupă. Moglanii își scoaseră hainele, jucau cu cămașa ieșită din brăcinări, muieri dabile, turnate în lame, lepădaseră pantofii.

Fugiții se furișară într-o latură unde nu bătea becul.

Litruță își începu lucrarea, golind paharele ca un apucat. Băga mâna în farfuriile creștinilor, la nimereală, fără să aleagă. Sile era numai ochi:

—Mă, ăsta micu, mă fii atent!

Hoțul rânji cu gura plină:

—Mișto crăpelniță! Vezi-ți de treabă, neamule, îndeasă la raft.

Nașul luase rău purceaua de coadă, răcni dogit în capul mesei:

—Perinița!

—Să mor eu dacă nu pup mireasa! spuse Litruță ridicându-se.

—Fii serios!

—Pariu?

—O iei razna, Mitule, și nu e bine.

Dar Litruță sfeterisise deja o batistă, o-nvârti deasupra capului, se duse înfipt la mireasă și-o îngenunche. Nu-l întrebă nimeni de sănătate. Colbul stârnit în vălmășeală, înnegrea muierile balcâze, asudate la subțiori.

Sile își domoli spaima. Gusta molanul rotindu-și privirea jur-împrejur.

Nașul, om în puterea vârstei, un munte de român cu obrajii rumeni, era pus pe blăstămății. Alegea trufandaua, fete crude, aproape copii, le rupea de mijloc, căutându-le gura. Litruță grămadă la coptură, cele sărite de patruzeci ale lui erau. Doape îndesate cu chisea, mai în glumă, mai în serios, umblau leșinate după govia hoțului. Râsul lumii...

În capul mesei, mirele, un firtângău titirit la șapte ace ducea din când în când mâna la buzunarul hainei. Prin

stofă se ghicea purcoiul de sute, darul poftiților.

Ai casei împărțeau potroacele cu ochii la joc.

Litruță se prăbuși lângă Sile:

—Îți place, neamule?

—Numai să se termine fără scandal.

—Dacă nu-și sparg capetele, n-au petrecut.

—Să nu ni le spargă nouă...

Ciorba acrită din belșug mergea unsă. Hoțul goli trei farfurii sorbind zgomotos.

—Nu fi târlă, mă, ăsta micu, mănâncă frumos!

Rămase cu lingura în mână. Proptită de cerdac, o babă îi privea lung.

—Litruță, bătrâna a prins mișcarea, șopti Ușchitu.

—Care? Aia smolită, numai piele și os, soacra mare?

—Da. Nu ne slăbește din ochi.

Pocitania râse, plescăind din limbă:

—La mine se uită, cosorel, poștește la bărbat tânăr.

—Ptui! Are cincizeci de ani cu bătaie, mă!

—E bună!

Lăutării trecură pe învârtită, mesenii dansau fiecare în legea lui.

Sile se ridică neliniștit.

Mitu Suveică se furișase sub pat, în odaia mirilor.

În ochii miresei stăruiau lacrimile. Bărbatul lua pentru a treia oară banii la număr, bombănind:

—Unșpe mii jumate! Ptui! Nu știi ce m-oi fi mirând: Patru mârłani a cărat după el numai unchi-tu pentru trei sute! Păi să nu-l iei la pumni? Ce faci, fă, acolo?

—Nimic.

Mirele mai înjură un timp, apoi băgă banii în buzunar și puse haina cu grijă pe spătarul scaunului.

Litruță strângea în pumn teancul de hârtii rupte pe mărimea sutelor, zâmbind drăcește...

—Unde-ai fost? întrebă Ușchitu.

—Unde se duce omu' singur, toate vrei să le știi!

Zorile trudeau din greu să măture urmele întunericului. O lumină cenușie murdară stăpânea curtea. Vioristul mesteca crâmpaie de romanțe la urechea nașului,

prăbușit, cu paharul în mână. Nuntașii se râriseră, cei rămași priveau cu silă bucatele sleite.

Lângă pridvor socrul mare se spurca înfierbântat, cu părinții fetei:

—Asta fu masă, bă, mitocanilor?

—Mitocan ești tu cu tot neamul tău!

Bătrânul apucă un sifon. Babele începură să țipe ascuțit.

—Săriți!

—Îl omoară!

—Nu da, Dumitre!

Oaspeții făcură repede cerc împrejur. Litruță șopti Ușchitului:

—Cărbăneală, neamule!

Săriră gardul ieșind într-o uliță dosnică. Sile măsura din ochi buzunarul hoțului:

—Ce-ai acolo?

Litruță tresări, apoi începu să râdă:

—O ciozvârtă de pasăre... Pentru zile negre.

—Lacom mai ești, Mitule!

—Sunt!

O porni înainte mulțumit de întorsătură.

Litruță mototolea suta între degete. Când Ușchitu răsuci capul aruncă bancnota ghem, în față. Sile o zări dintr-un ochi:

—A! Uite mă! Uite ce-am găsit!

—Ptui! Prost să fii, noroc să ai!

—Tocmai acum când n-aveam un ban!

—Bravo, profesore!

—Nemaipomenit! Asta zic și eu baftă! Să-i dea Dumnezeu sănătate ăluia care-a pierdut-o!

—Amin! Dai și tu o cafea?

—Dau, cum să nu dau! Facem suta pe din două, frățeste. Să știi că s-a-ntors norocul, Mitule!

—Ne-a cântat cucu în față...

—De-acum numai așa o ținem.

Nu-și mai încăpea în piele. Litruță zâmbea subțire.

Intrară într-un bar de zi, comandară cafele cu zahărul pe dreapta și țigări.

—Ochii ca sarmaua, gulie, nu-i ridica din podele, poate mai gimbești ceva!

Hoțul stătea domnește, picior peste picior cu țigara în crăcanul degetelor.

—Ei, cum o mai sucim?

—Păi să luăm un tren. Mergem cu a-ntâia, uite așa de-ai naibii ce suntem.

—Nu e bine, Ușchitule. Poterașii patrulează vagoanele... Hai la săru' mâna pe șosea.

—Când ți-or vedea ăia figura bagă o sută optzeci la oră...

—Ce vorbești, la nuntă cum fu?

—Erau praștie, Mitule, îi doborâse molanul. Ridică din umeri. Încercăm. Îndeasă și tu naibii bascul și mai cu seamă...

—Să nu zâmbăresc.

leșiră la șosea. O oră au tot dat din mâini și nimic. Șmecherii o țineau drept, nici nu-i băgau în seamă. Hoțul făcea spume, era ugilit rău.

—Răsări-v-ar Dumnezeu un copac în față! Cui în cauciuc, huidumelor!

—Ți-am zis eu? Urlă pușcăria în tine.

—Lasă-mă dracului în pace!

Opri totuși un Fiat cu număr de Neapole.

—Tot italienii săracii! spuse Litruță alergând după mușină.

Rezemat de volan, aștepta un tip brunet, o cadră de bărbat, cu părul negru smoolă și-o dantură de cinema. Prin cămașa desfăcută se vedea un medalion de aur și crucea pieptului năpădită de păr.

—Le știi vorbele, nea Sile?

—Cât a uitat bunicu...

—Profesorul lui pește! Ptui!

—Am și greșeli. Mitule...

Hoțul explică prin gesturi c-ar vrea să meargă până la București, Ușchitu scoase banii de ciubuc. Ș-o dată începu napolitanul să-i zică, de jurai că se bat calicii la gura lui. Îi pofti să urce. Ța micu se înfipse în față, Sile în spate. Italianul să scoată sufletul mașinii, conducea c-o mână, cealaltă o întinse fugiților.

—Io sono Alfredo Panciotti di Napoli. Tu?

—Litruță.

Se repezise ca mireasa la așternut. Sile îi scăpă un cot.

—Sst! Ia-o ușurel.

—Pe ce chestie?

—Asta-i nume de şuț, mă!

Italianul măcina îndesat, zâmbind larg. Observă repede că băieții îs tufă și-o lăsă mai moale, trecu la semne. Împunse hoțul cu degetul, făcu același gest spre el.

—România, Italia... Frateli!

—Frateli! Frateli! repetă fericit, ăla micu'. Ai priceput, gulie?

—Ce să spun...

—I amigo?

Ușchitu se recomandă născocind la nimereală:

—Liviu Ionescu, profesor.

—Profesore! Io, patrone... Ristaorante. Capito?

Litruță dădea din cap încântat că le rupe:

—Ighen!

—Mă ești de spaimă! Taci dracului!

—Te oftici că nu știi o boabă, îți spui eu!

—Așa e, dar taci!

Napolitanul scoase o știclă de whisky, băută aproape în întregime și-i pofti. Țăla micu repede cu ea la gură

—Toarnă în capac, mocârțane!

Mașina înghițea kilometrii cu polonicul. Trecu printr-un sat. Casele rânduite la marginea șoselei arătau șoldurile de cărămidă acoperite cu viță. Soarele bătea în porțile albe, vărute de curând, întindea pe asfalt umbrele duzilor.

Italianul opri în fața unei grădini de vară. Coborî împingându-i gălăgios spre bar.

—E pus pe rele, observă Litruță.

—Numai să nu ne bage-n șanț. Fii atent, zâmboc, nu-l trage la băătură.

—Ăștia dacă se matolesc, dau și cămașa de pe ei.

—Cum să nu...

—Latini, guriță, nu freacă francu'! A tras o drojdie, i-apucă dărnicia. Gimbeală, fâșu' ăla îmblănit, al meu e!

Comandară Cinzano alb. Napolitanul nu mai contenea cu prietenia. Îl îmbrățișa pe hoț, pipăia admirativ toracele Ușchitului, turuind:

—Bravo! Bravissimo!

Litruță șopti fără să miște buzele:

—Auzi, nea Sile, n-o fi cumva d-ăla, cum îi zice, spatist? Prea se bagă-n mine...

La al doilea pahar italianul începu să cânte tare:

—*O sole mio...*

Consumatorii aplaudară numai așa, să întindă ciroul. Ușchitu se întoarce către hoț:

—Mă, ăsta-i nebun, adună satul! Scoate-l naibii, văd că ai trecere.

—Cum se zice hai să mergem?

—Lasă, ia-l de mână.

Litruță își drese glasul.

—Amigo, volio... plecare. Idiom!

—Hai c-ai nimerit-o!

—Lets gău!

—Uite ce dă din ăsta micu!

Italianul păru o clipă descumpănit. Mai trase la rezezeală o cântonetă, apoi se hotărî:

—Si! Si! Andiamo!

Aruncă barmanului suta și se îndreptă spre ieșire ținând fugiții de umeri. Când să pornească mașina motorul mut. Mai încercă de câteva ori apoi sudui pe limba lui:

—Mama mia! Com e possibile?

—Uite că se poate! Treci la împins, gloabă spuse Litruță coborând.

Își proptiră mâinile în port-bagaj opintindu-se pe ruptelea. Mașina demară brusc și fugiții căzură pe burtă. Abia când Fiatul se pierdu pe șosea, în mare viteză, înțeleseră fenta.

Hoțul pipăi reflex buzunarul.

Banii dispăruseră.

Mult mai târziu aveau să afle că „italianul” era zulangiu din Constanța, unul Gică Oancea. Mașina o furase de la un localnic, numărul și-l ciocăniise singur. De-o lună vântura țara în lung și-n lat prăduind fraierii...

Capitolul X: FIRELE SE ÎNNOADĂ

*Bătrâna surâdea enigmatic:
—Posibil nu înseamnă și obligatoriu!
Așadar, încă o greșeală.*

Sile observă că-i lipsește restul la suta cu noroc.

—Al dracului! M-a lecuit de bani...

Ăla micu să moară și alta nu. Peste unsprezece mii, darul nuntașilor, se duseseră pe apa Sâmbetei. Nici măcar nu putea s-o spună de frica Ușchitului. Aduna în el otrava și-o dată izbucni:

—Ce face miliția, domnule? Cum nu-i strânge?!

—Chiar... Blestemul mocanilor din tren, Litruță. Ți-aduci aminte cum i-ai aiuriț?

—Ptui! Trăsni-l-ar Țl de Sus și n-ar mai duce lingura la gură!

—De astă dată te-a uitat Sarsailă, trebuie să recunoști.

—Uliuu! Nu mi-o pica el în mână?!

—Prea te omori și tu pentru câțiva lei acolo!

—Câțiva lei, ai? Scrâșni înfundat: Dar la mândria mea de şuț te-ai gândit? Adică să mă fenteze pe mine, manglitor târnosit prin pârnăi, un ăla, un amărât de zulitor, cu cașu' la gură?!

—Ai îmbătrânit, Mitule! Vin din urmă alții, mai șmecheri.

—Intră oftica-n mine, Ușchitul!

—Cred.

—N-am liniște până nu-i plimb șuriu' pe dinăuntru!

Amiaza somnoroasă dormea pe pârlouge, sâcâită de muște. Nu se clintea o frunză. Pe luciul asfaltului fata morgana întindea pânze de apă ademenitoare.

Mergeau toropiți de căldură. Ușchitu căscă lung, gospodărește:

—Aș face o baie...

—Iar? Mai avuseși odată idei din astea și rămăserăm în izmene. Hai 'napoi să bem o bere.

—Cu ce?

—Ți-a umflat tot?

—Tot.

Începu din nou să spurce lumea șpilorilor. Sile aruncă fără urmă de glumă:

—Lasă mă, poate găsesc altă sută...

—Găsești pe dracu cu descântu'! Cum nu m-am prins, frățioare, nu-mi iese din cap și pace bună! De tine nu mă mir, că ești făcut grămadă, dar eu? Îmi vine să mă iau la pumni... Auzi al dracului cu ce iordane umbla! Whisky, mașină a'ntâia...

—La urma urmei tot el s-a păcălit. A plătit la bar o sută și s-a ales cu optzeci.

Litruță îi aruncă o căutătură urâtă, sări șanțul și se așeză sub un dud.

—Zi merci că ne-a lăsat țigările, făcu Ușchitu apropiindu-se.

—N-ai văzut ce fuma, spurcăciunea? Numa' d-alea americănești. Țol, țol, aur pe el ca la turci...

—Cheltuielnic.

—Vorba matale, nea Sile, vin din urmă alții, cu altă brânză-n straiță...

—Legea progresului, Mitule!

—Legea dracului!

Oftă din rărunchi ațintindu-și ochii departe, la marginea Bucureștiului. Sile văzu primele case, pete albe tivite cu verdeață și inima i se strânse:

„Acum începe greu!”

Fumau tăcuți, fiecare cu gândurile lui. Într-un târziu Litruță aruncă chiștocul, scuipă birjărește după el și se întoarse spre Sile:

—De unde ești, gulie?

Ușchitu arătă spre oraș.

—Bucureștean născut sau d-ăștia făcuți pe puncte?

—Bunicul ținea pe vremuri o crâșmă în Dudești, *Mai ceva ca la Paris*, trebuie să fi auzit de ea.

—Cum să nu! Lângă cruce, în capu' străzii... Zi asta era a lui bunelu?

—A lui.

—I-auzi, bă! Atâtea lovele să am eu câte drumuri am bătut pe-acolo. La numărul 4 avea tractir Jeni.

—Una blondă, subțire? Întrebă Sile.

—O știi?

—Păi cine crezi că-i căra vinul și mezelicurile când dădea petreceri?

—Zău, mă? Înseamnă că-l știi și pe Ticluială.

Ușchitu zâmbi:

—Ticluială zis Gheb...

—Era fratele meu de cruce, profesore!

—Ca să vezi ce mică-i lumea! Îl știu, cum să nu-l știu. A murit în cârciumă, la bunicul.

—Așa e, bă! S-a luat în șişuri cu unu', Zane, din Colentina... Îl bătut pe spate. De ce nu spui, suflete, că ești de-al nostru?

—Sunt și nu sunt. În '46 m-am mutat în Sfântu Gheorghe, tata lucra la poșta centrală, eu învățam la Matei Basarab... Ridică din umeri: Șaisprezece ani de toceală aiurea-n tramvai, la ce-mi folosește?

—Când zic că-i pierdere de timp... Bătuși aceeași smântână cu ăla grasu?

—Care?

—De nu-l mai încăpea cotețul. Fericitu'! Caiafa!

Trăsăturile Ușchitului se înăspriră:

—Profesorul Alecu Istrate... Da. Am isprăvit amândoi geografia. De când eram atâtica visam să tot umblu...

—Unde?

—Prin lume. Să văd cum arată. Știi tu cum arată pământul, mă, ăsta micu?

—Rotund...

—Nu știi, Mitule! Ușchitu clătină din cap: Nimeni nu știe. Rotund ca un măr, lunguiet, ca o pară ori scobit pe dinăuntru de la un capăt la altul. O mie și una de presupuneri. Și se mai zice că în scobitura aia ar exista altă lume, o altă civilizație.

—Aia cu farfuriile?

—Aia, alții...

—Cum dracu, nene?

În ochii lui Sile ardeau lumini verzi. Se ambalase.

—Închipuiește-ți, Mitule, când vine iarna la pol, animalele în loc să coboare încoace, spre noi, unde-i mai cald, se îndreaptă într-acolo.

—Aiurea?

—Fapt constatat! Iarna la polii pământului durează șase luni. Șase luni de întuneric și ger cumplit, și totuși le atrage. Merg ce merg și-odată dispar. Și-acum te întreb eu, unde dispar?

—În scobitura aia?

—Vezi bine. Altminteri nu s-ar duce la pieire, le-ar opri instinctul.

—Așa e fratele meu! Aveam noi un câine tărcat. La cutremurul din '40, c-o zi-nainte, urla de nebun, se smucea să rupă lanțu'. Vorba matală, instinctu'...

—Nu-i exclus deci, reluă profesorul, să existe o grotă de mari dimensiuni, o lume pierdută...

Hoțul se scarpină la ceafă nu prea convins:

—Adică, să n-o fi oblicit neam de-atâta amar de vreme?

—Omul nu poate ajunge.

—Nici cu avionul?

—Nici. Tu ești convins că mergi drept și în realitate faci un ocol. E — cum să-ți spui eu ca să pricepi — o forță care te îndepărtează.

—I-auzi drăcia dracului!

—Te umflă râsul numai când te gândești! Umblă oamenii prin lună și habar n-au pe ce lume trăiesc! Am văzut harta pământului desenată cu peste două mii de ani în urmă. Ei bine, de la o anumită înălțime așa se vede! L-au fotografiat cosmonauții.

—Ce vorbești, nene? Adică...

—Stai că n-am terminat! În una din primele hărți ale pământului, e indicată o insulă ținută în spinare de trei pești.

—Așa.

—Acum câțiva ani, Cousteau, mă rog, un francez, a cercetat-o cu batiscaful, o odaie de oțel care poate să coboare la mare adâncime. Închipuiește-ți, insula respectivă e susținută de altele trei.

Hoțul asculta cu sufletul la gură clipind mărunț. Sile

Înșiră aprins enigmele globului, vorbi despre petele albe, despre misterul statuilor din insula Paștelui, o mie și unu de fenomene fără explicație. Desenă cu un băț, în tină, conturul continentelor, încercuind regiunile în care se mai practică canibalismul. Litruță scuipe îngreșat.

—Adicătelea dacă pic în mâna lor, mă halesc?

—Pe tine nu, Mitule, s-ar otrăvi... Știi, noaptea până să mă fure somnul, mă gândesc ce-aș face eu ajuns în pustietate, cum m-aș descurca...

—Singular?

—Singular.

—Mori dracului. De urât și tot mori.

—Șapte ani a trăit un spaniol — unul Serano — pe o insulă, fără apă, fără o frunză, fără nimic.

—Și ce glojdea, neică?

—Broaște țestoase.

—Aoleu!

—Sângele îi potolea setea, carnea foamea, din carapace și-a făcut colibă. Așa ceva aș vrea...

Litruță îl privea dintr-o parte. Îngână nesigur:

—Șapte ani să halești la broaște?!?

—N-ai înțeles, mă, n-ai înțeles nimic! Există bucuria izbânzii acolo unde moartea pândește la fiecare pas, bucuria locului descoperit de tine, pe care nimeni nu-l bănuiește, nu știe cum arată... Oftă ațintindu-și privirea în depărtare: Am visat să umblu, aranjasesm o plecare cu un grup de geologi, tocmai așteptam ne iasă pașapoartele când s-a întâmplat nenorocirea.

Litruță clătină din cap:

—Și 'mneata, nene, prea...

Se opri. Privirea Ușchitului împrășca venin.

—Tu ce făceai în locul meu?! Să-l găsești frate-tu, Gheorghe, sau cum îl cheamă...

—Gheorghe.

—Să dai de el, în patul tău, cu nevastă-ta?!

—Păi ce eu sunt, fazan să mă însor?

—Zi că erai însurat! Și mai zi că țineai la ea ca la lumina ochilor. Nu ți se urca sângele în cap? Nu-i ucideai pe amândoi?

—Este.

—Așa mi-a fost mie scris, Mitule.

Litruță surâse:

—Îți scrii singur, cocoș! Îți scrie sângele.

Tăcură. Hoțul pândea liniștea Ușchitului. Sile mușca țigara pradă unei dureri vechi, acre, cuibărite în fundul inimii.

Pe marginea șanțului curgeau în șuvoi subțirel Maicile Domnului, sutanele roșii desenau, printre romanițe, un zig-zag sângieru.

Șuțul rupse o floare și începu să-i despoaie pe petalele.

—Păi să nu-i dai dreptate lui ăla, fericitu'? Douășcinci de bani, alo, mamă vezi că vin, și nu te doare capul!

—Adică să-mi fur singur căciula?!

—De, gulie, nu făcurăm noi lumea... Ai mulți puradei?

—O fetiță. A luat-o văru-meu...

—Ăla lunganu' cu mașina? Ochelaristu'?

Sile își aminti pocinogul:

—Îmi vine rău numai când mă gândesc! Cum naiba am uitat bocceaua?

—Lasă, neică, poate a scăpat... Am eu așa o presimțire că-l găsești acasă.

—Să te-audă Dumnezeu!

—Nu știi că la barza chioară îi face Ăl de Sus cuib? Ca la table: joacă agiamiu' aiurea și tot bine iese.

Ușchitu mergea întins, minat de un gând, Litruță lipăia în spate des, mărunț, aproape în fugă.

—Nu-i bine, nea Sile!

—Ce nu-i bine?

—Ce vrei să faci. Casa e pândită, știi că o să te răzbească dorul de fetiță.

—Trebuie s-o văd, Mitule! Mă usuc dacă n-o văd!

—Nu spui eu? Te-anină urgent, asta-i nada! N-are telefon?

—Ba da.

—Bagă-i o sârmă!

În ochii Ușchitului jucau lumini drăcești. Spuse cu

căldură:

—A împlinit șapte ani, acum, în aprilie, o fi la școală...

—Studentă în clasa I-a neamule, n-ai s-o mai recunoști. Adăugă încet: Mă, nea Sile, mă, trăi-te-ar Dumnezeu, nu te repezi cu oiștea-n gard! Stai să se răcorească sângele. Ia acilea o țigară...

Răriră pașii. Ușchitu își mușca buzele:

—Cum să fac, Mitule, învață-mă!

—Văru-tău e'nsurat?

—Este.

—Dacă l-au priponit o să răspundă nevastă-sa. Clătină din cap. Nasol! Mi-e că se lasă iar cu vânzare.

—Suntem neamuri...

—Oți fi voi, dar eu unul n-am încredere în fufe! Îți întind clapca la fix, uite-o așa de-al dracului, darmite când le-ai pricinuit rele... Lasă-mă pe mine, nu-mi cunoaște vocea.

—Și ce-i spui?

—Că-s de la *Prazul Vesel*. Parcă la aprozar ziceai că lucrează.

—Da.

Găsiră un telefon la *Parcul Privighetorilor*. Litruță întinse mina:

—leși c-o fisă.

—De unde? Mărunțișul l-am lăsat bacșiș.

—Ptiu! Te-apucă dărnicia!

Hoțul intră în local. După câteva minute ieși învârtind între degete 25 de bani. Profesorul se încruntă.

—l-ai furat!

—Chiar așa? Nu știi fenta cu schimbul? Te cauți prin buzunare, până când fraieru' o lasă baltă.

Sile făcu numărul:

—Întreabă de Poșircă.

—Asta-i bun de responsabil la vinuri... Își drese glasul; Cu tovarășul Poșircă, vă rog. Răsuflă ușurat. Matala ești? Țăla micu, prieten cu Țăla prostu, de uită bocceaua în mașină... Până acilea, bine...

Ușchitu îi smulse receptorul.

—Sandu? Eu, vere, eu frățioare! De la Băneasa.

Aha. Înțeleg, supraveghează casa...

—Ce ți-am spus! șopti repede Litruță.

—Fii atent să nu se ia după tine! În regulă, te aștept la restaurant.

Închise frecându-și bucuros mâinile. Litruță se și repezise la o masă:

—Ospătar! Adă, frate, berica aia, de-o oră aștept!

Sandu Poșircă goli paharul:

—Ca-n filme, pe onoarea mea!

—Da, spuse Ușchitu încheindu-și povestea. Și tu?...

Mi-era frică să nu te fi aninat.

Ochelaristul oftă clătînând din cap:

—Prin ce am trecut, nu mă-ntreba! Noroc că venisem cu mașina altuia. Pe-a mea au întors-o în fel și chip, doar, doar or găsi vreo urmă, ceva.

—Dacă nu te-au ajuns atunci...

—S-au oprit, vere, v-au văzut când ați sărit.

—Norocul tău.

—A doua zi, miliția la ușă. Unde am fost noaptea, ce martori am... Patru ore m-au sucit! Mai cu seamă unul...

Litruță deveni atent:

—Unu' pământiu la obraz?

—Cu niște ochi să juri că-s veșnic stinși. Maiorul

Dașcu.

—Clar! făcu hoțul oftând.

—Omul tău, Mitule!

—Omul nostru...

Sandu Poșircă comandă mici și încă un rând de sticle:

—De când sunt n-am văzut anchetator mai al naibii. Și vorba ceea, nu-s de ieri, de-alaltăieri... N-a crezut o iotă din tot ce-am spus. A lăsat un sergent pe lângă casă. Te-așteaptă, Sile!

—Știu.

—Până și la școala fetiței pândesc.

Ușchitu tresări. Întrebă încet:

—Ce face?

Poșircă lăsase privirea în jos, doborât de ochii fugarului. Sile îi apucă brațul în menghinea degetelor:

—Bine.

—Ce înseamnă, bine?

—Mă, Vasile, nu mi-o lua în nume de rău.

—Vorbește!

—Fetița nu știe... Nu i-am spus...

—Ce?

—Cine-i taică-său. A crescut la noi de mică...

Hoțul văzu cum fața Ușchitului își pierde sângele.

Se repezi cu gura:

—Stai blând, neică! Omu' are dreptate, ce rost avea să rupă inima copilului, s-o amărăscă de mică: la-o înțelepțește! Mai judecă și cu schepsisu' nu numai cu pumnii! Las-o așa, batăr până crește.

Mânia Ușchitului se frânse. Avea ochii împăienjeniți de-o boare.

—Cum arată?

Sandu Poșircă scoase poza din portofel. O fetiță subțiratică, cu codițe și uniformă.

—Am făcut-o astă-toamnă. Prima zi de școală...

Degetele lui Sile, mari, noduroase mângâiau obrazul de carton. Lacrimi grele, fierbinți pătau șorțul în pătrățele.

Ochelaristul scoase un teanc de sute, îl întinse discret:

—Uite banii ăștia, vere, să aveți de-un început Măine scot alții.

Ușchitu strecură bancnotele în buzunar.

—Cât mai am la tine?

—Douăzeci și șase de mii.

—Jumătate mi-aduci, jumătate oprești pentru cheltuiala cu fetița.

—Mă vere...

—Gura!

Sandu Poșircă ridică din umeri:

—Cum zici tu, dar nu e bine! Ai nevoie de bani.

—Într-o lună mă pun pe picioare. Poți să ne faci rost de două buletine?

—Vorbesc diseară cu frații Trică, dacă nu i-au arestat. Gazda am aranjat-o.

—Unde?

—La o mătușă de-a neveste-mii, ia studenți cu chirie. Rubedenie de-a șaptea spiță, n-au cum să se prindă.

Sile se strâmbă sceptic.

—Când i-o vedea mutra ăștuia, frumosu'... Numai a student nu calcă.

—I-am zis că sunteți medici din provincie, veniți la un concurs.

—Altă viață, observă Litruță. Poate o-mpinge dracu' să mă întrebe de niscai boli!

Profesorul îl privi iute:

—Apropo, Mitule, fii atent, nu scoți o vorbă!

—Mi-e că scoate ea, știu eu cum sunt babele când dau de doctori...

—Te prefaci că înveți. Bună ziua, bună seara și ochii pe carte.

—Vai de sufletul meu amar!

Ușchitu se răsuci spre Poșircă:

—Spune-mi, Sandule, nevastă-ta știe?

—Nu. M-am gândit că, oricum, e femeie, o mai scapă.

Hoțul răsuflă ușurat:

—Te-ai gândit bine, neamule!

—Zi adresa.

—Str. Popa Tatu 216. Doamna Alexandra Angelescu.

—Stă cu cineva?

—Singură, vere, păi ce-s nebun să vă bag la comun? Bătrâna umblă cu crucea-n sân, o să vedeți. Dau eu telefon înainte.

Ușchitu se uită la Litruță:

—Trebuie să cumpărate schimburi, cămăși, valize. Acum ești și tu doctor!

—De mult, gulie! Vindec fraierii de lovele...

Sile se juca cu paharul. Spuse încet:

—Diseară vreau să-mi văd fetița.

Ochelaristul se întunecă, ceru din priviri ajutorul hoțului. Litruță o luă pe de departe.

—Știi ce mă gândeam eu...

—Diseară vreau să-mi văd fetița! repetă apăsător

Ușchitu.

—Cum s-o aduc, vere? De câte ori ies cu ea se ia unul după mine.

—Înțelege și 'mneata! completă Litruță.

—Faci pe dracu-n patru și vii cu ea!

—Maică Precistă!

—Mă, nea Ușchitul, vrei iar s-o-nbulinăm? Țasta-i cârligu' presarilor, punem singuri capul sub evanghelie.

—Tu să taci, auzi! Își luă tâmplele în mâini. O scoți la plimbare, în Cișmigiu. Eu stau pitit undeva... Adăugă șoptit: Trebuie s-o văd, fraților, altmiteri mă desfac!

Bătrâna le servise dulceață, apoi cafele, adusese în cameră un vas cu flori. Casa veche, boierească, strălucea de curățenie, fiecare lucrșor își avea liniștea lui, parcă te aflai într-o catedrală.

Litruță se foia neliniștit.

—Iar ai draci, Mitule? întrebă Sile îndată ce rămăseseră singuri.

Hoțul începu să râdă.

—Mă simt nasol, frățioare... Vezi tu, toată viața am fost deprins cu mardeala și înjurăturile. Acu', aici, parcă nu s la mine acasă, nu știi cum să-ți zic...

—Am înțeles, nu ești în elementul tău.

—Barem o privire strâmbă, ceva... Când se uită la mine cu ochii ăia dă miel, mă umflă plânsul.

—Nu-ți fă griji, te spurc eu!

—Profesorește? Ca la școală? N-ai vorbe...

—Am învățat câteva prin pușcării, nădărduiesc să-ți placă.

Cumpăraseră schimburi noi, pijamale, scule de bărbierit, săpun.

—Du-te și fă un duș, Mitule!

—Dar ce, mă, mâine-i Paștele?

Sile ridică plapuma de satin roșu, descoperind cearșaful spumă.

—Ai văzut așternutul?

—Au! Eu mă-ntind pe jos, să n-am spor! Nu-i de mine...

—Urgent la baie și freacă naibii picioarele cu sârma

de podele! Vezi c-am luat și niște lavandă, dă printre degete.

Hoțul se întoarse după cinci minute:

—Nu știi unde-i lanțu' de la tauetă, nea Ușchitul!
N-am mai văzut modelu' ăsta...

—Cum arată?

—Lunguiață, ca o cadă de copil.

—Cu găurele?!

—Așa, așa...

—Ptiu, fir-ai al dracului! Ai spurcat bideul femeii!...

Înserarea întindea umbre albastrui deasupra ale lor, îmbrățișa insula într-o lumină molcomă.

Luaseră loc la o masă, mărginașă, aproape de lac.

Litruță își lăsase mustață subțire de crai, purta cămașă roșie, damblaua lui, și pantofi cu talpă triplă. Sile frământa în mână paharul cu bere, pândind bărcile.

—Hai s-o roim, nea Ușchitul! șopti hoțul.

—Nu!

—Se lasă cu jelanie, ascultă-mă ce-ți spui, mă-nțeapă Sarsailă.

Dar Ușchitu nu-l mai auzea. Pe luciul plumburiu al apei luneca barca lui Poșircă. Fetița povestea ceva gesticulând cu amândouă mâinile. Sile o mânca din ochi, buzele se mișcau încet, rosteau vorbe neînțelese, bărbia îi tremura.

Hoțul cercetă neliniștit împrejurimile. Văzu a doua barcă venind din urmă. Un tip solid într-o haină scurtă de piele lopăta privind tufișurile înșirate pe mal. În dreptul insulei întoarse capul și Litruță avu impresia că pentru o clipă, vâslele rămaseră neclintite.

—Bă frățioare, ia bunghește-te la ăla trupeșu'! Pui pariu pe ce vrei că-i presar!

Ușchitu nu-i răspunse. Avea lacrimi în ochi. Paharul îi pocni între degete. Continua să frământa cioburile, sângele se prelingea pe la încheieturi. Barca ochelaristului ocoli insula și dispăru. Litruță sări de pe scaun, forfecând cu ochii mulțimea.

Omul în haină de piele acostase lângă podeț și se îndreptă glonț spre telefonul public instalat la intrare.

—Șase!

Ușchitu se suci greoi, privind-l curios, ca și cum atunci îl vedea pentru prima dată. Āla micu îl zgâlțâi de umeri:

—Roiu, neamule, că potera-i pe noi!

Sile țâșni în picioare răsturnând scaunul. Scopceau printre mese căutând din ochi izbăvirea. Lunganul în haină de piele răsări cu pistolul în mână.

—Încotro, băieți?

Încremeniră. Litruță întoarse privirea. Ospătarii îi înconjuraseră din toate părțile, strângeau cercul.

Capitolul XI: CATCH AS CATCH CAN LA „MONTE-CARLO”

*—Avea serioase motive să
înțealgă, în sfârșit, cu cine are de-
a face!
Toată lumea fu de acord.*

Verdele de bahnă stătută umpluse ochii Ușchitului. Căuta chiondriș, jur împrejur, cu fața pământie. Venele gâtului răsuceau frânghii. Un regiment de draci și jilavi îi furnicau degetele. Āși mușcă buzele adânc, până la sânge și slobozi pumnul.

Izbit în vintre, omul se chirci scăpând arma. Sile făcu vânt pistolului cu piciorul, răcnind:

—Așa, băiete, acum să te văd! Apoi către Litruță: Nu te da prins, āla micu!

—Nici o grijă, neamule! Asta-i muzica ce-mi place!

Suveică culcă huidumele repezind șpițul pantofilor în fluierul piciorului, le fărâma ciolanele. Ghiftuiții, dădură înapoi pe brânci, înjurând de mama focului. Cei tineri, mai sprinteni, încă nedeprinși cu osânza traiului bun, roiau împrejur cercând să-i încolăcească picioarele.

Sile lupta din greu cu omul în haină de piele. Era uns cu toate alifiile. După o clipă de buimăceală ocoli ploaia de pumni prin fente scurte.

Moglanii rămași cu paharele în mână salivau de plăcere, muierile măcinau gureșe:

—Nu te băga, Alecule!

—Hai acasă!

—Ce face miliția, oameni buni?!

Chelnerii jucau pete albe în ochii hoțului. Puse mâna pe un scaun și-l roti deasupra capului. Se apropia de Sile, croind în treacăt luminile joase, risipite pe margine. Spate în spate prinseră curaj. Ușchitu pocnea cu pumnii, hoțul cu picioarele și gura:

—Face-ți încoa, bă, jigăniilor! Să vă învețe tata meserie!

—Ăsta-i gata!

—Scoate șișul, nea Sile!

—N-am.

—Sparge o sticlă și dă-le buzunar la beregată!

Ușchitu înțelese repede că nu mai pot răzbi spre ieșire:

—În apă!

Săriră amândoi odată.

Noaptea își slobozise întunericul, umplea lacul de umbre. Se adăpostiseră într-o beucă săpată în coasta insulei, sub terasa de beton. Milițianul și chelnerii scrutau de-a valma apele negre. Vocile se întretăiau, fiecare da cu socoteala!

—Tre' să iasă ei!

—Atenție la pod!

—Căutați sub terase!

Câteva lanterne prinseră să pipăie undele, degetele de lumină vânturau apa.

Fugiții nu clintiră. Stăteau la afundiș, scobitura le îngăduia să țină gura afară.

Litruță prinse mâna Ușchitului și-o strânse.

Cinci ceasuri au răscolit parcul palmă cu palmă. Reflectoarele măturau tufișurile, zăvozii mârâiau nemulțumiți.

Treptat, hălălaia se topi. Ridicară capul. Erau vineți de frig, vitruți de puteri. Se târâră pândiș, până la stiva de

lăzi goale, din spatele magaziei. Hoțul clănțănea zgribulit.

—Altă dată să nu ieși din vorba mea, bă, ăla prostu!
Ți-am spus că-i clapcă?

—De, Mitule. Sile oftă privind jur împrejur: Or fi plecat?

—Pe dracu!

Strângea rău. Hainele ude se lipeau de trup, un vânt subțire, rece, le da târcoale. Profesorul izbucni:

—Cine m-o fi blestemat, Mitule, cu norocul ăsta?

—Norocu' și-l mai face și omu', gulie! Sst!

Un sergent major trecu în fugă pe alee. Sile clătină din cap lămurit:

—E clar! Trebuie s-așteptăm până dimineața! Lume, vânzoleală, mai ușor te strecuri.

—Ești fazan rău, frățioare! Închid grădina și nu-ți lasă fir de iarbă necercetat. Singura scăpare e să cărăbănim acu', pe negreală.

—Cum? leșirile-s păzite.

—Sărim gardul la blocuri. Ăle vechi au balcoane până jos. Intrăm în casa gușterilor, schimbăm țoalele, și cărel poteca pe scara a mare.

Ușchitu oftă:

—Să nu scoatem dracului boii fără coarne! Fii atent, Mitule!

—Nici o grijă. Las' pe mine, trag eu scurta. Mă duc s-arunc un ochi.

Lui Sile nu-i plăcu cum sunau vorbele hoțului. Păreau învățate. Vru să-l oprească, dar Litruță o și luase din loc aruncându-i peste umăr.

—Stai în priveală!

Apoi dispăru.

Monte Carlo își stinsese firma, personalul pleca acasă, ori prin spitale. Rămăsese doar responsabilul. Înșira pagubele unui individ înalt, ușor adus din spate: două geamuri, patru felinare sparte și trei chelneri în ghips...

Făptura șiștavă a hoțului lunecă printre mese, găsi adăpost în spatele unui stâlp de beton. De acolo putea să vadă orice mișcare.

Se chirci brusc înjurând birjărește.

Îl recunoscuse pe maiorul Dașcu.

Steaua ciobanului se scälda în lac stârnind orăcăitul broaștelor. Litruță se târa printre tufișuri tresărind la fiecare zgomot. Ajuns la capătul grădinii scuiță cu obidă: gardul era supravegheat.

—E albastru, Ușchitul! șopti hoțul așezându-se lângă profesor. Poterașii stau sub garduri.

—Bănuiam.

Sile Dragu privea abătut un felinar singuratic, năpădit de floare, Litruță își mesteca neputincios furia.

—Și-acu ce-mi stai soacră?

—Ce-ai vrea să fac?

—Pune naibii capu' ăla la bătaie dacă tot ți l-a dat Dumnezeu pe umeri, poate iese ceva. Știi cine dă poruncile? Maiorul Dașcu. E acilea-n spate...

—Omul tău. Omul dracului!

Văzu un sul de sfoară aruncat într-o cutie. Îl cântări în palmă pe gânduri.

—Hai să te scoată tata la liman.

—Pe frânghie nu mai umblu, să fim înțelesi.

—Geambăț ești fratele meu!

—Oi fi.

—Ține-mi umbra!

Se furișară printre boschete spre blocuri. Litruță pipăia întunericul cu ochii și degetele. Drumul era lung, anevoios, trebuia înconjurat locul, traversate două alei. Profesorul respira greu.

—Sonoru', gloabă! șopti Mitu Suveică. Ține-ți aburii!

Chiti un tufiș de bujori, aflat sub privirea sergenților. Îi făcu semn profesorului să rămână pe loc și se târî spre buchetul de flori căutând locurile stăpânite de umbre.

Sile asculta încordat. Umbletul hoțului nu născocea nici un zgomot. Îl văzu trecând sfoara pe la rădăcina tufei, apoi întorcându-se cu aceeași precauție.

—Felu-ntâi! spuse Litruță la urechea profesorului. Pricepuși ceva?

—Nu.

—E și greu... Cât să fie d-acilea până la tufiș după

capul tău ăla prostu'?

—Vreo cinzeci de metri.

—Și până la gard?

—Douăzeci.

—Dar de ventrilogi auziși, gulie? Ochii ca sarmaua!

Strigă înăbușit, dar îndeajuns de tare: Atenție, Ușchitul! Poterașii!

Profesorul îl privi solomonit. Vocea lui Litruță venea dinspre tufa de flori. Hoțul smuci sfoara și capetele bujorilor prinseră a se legăna.

—Ți-a picat fisa, cosorel?

—Extraordinar! Cum...

—Sst!

Recuperă sfoara la repezeală. Era și timpul. Doi milițieni înaintau spre tufiș, lăsând slobod drumul spre blocuri. Fugiții se strecurară printre boschete și săriră gardul.

Ușa de la balcon era întredeschisă. Litruță o împinse ușurel și pătrunseră într-o sufragerie de avuți.

—Ești dement! suflă profesorul. Dacă se trezesc?

—Cine? Tata moșu? Husăanii ne-au lăsat vorbă că-s în concedii. Arată hârtia albastră de la geamuri —semnal sigur pentru prăduitori că-și pot face serviciul fără grijă — lustra și fotoliile acoperite cu huse. Rostuiește niscai trențe uscate. Alege tu, eu când mulg vaca îi smulg și țâțele...

—Suveică!

Hoțul își bătu exasperat palmele:

—Iar începi, mă?

—Cât ești cu mine nu te atingi de un singur capăt de ață!

—Schimb pe schimb, mireaso! Lăsăm zălog țoalele noastre, e bine așa? Uite colo dulapul.

Sile Dragu deschise ușa unui șifonier masiv, sculptat cu dichis. Trase două cămăși, vru să scoată o pereche de pantaloni, dar mâna îi încremeni. Degetele întâlniseră nasul, ochii și gura unui chip rece.. Șopti sugrumat:

—Un cadavru!

Așezat la o măsuță în apropierea barului, maiorul

Dașcu primea raportul subalternilor:

—Sergentul Dima susține că a auzit clar vocea lui Mitu Suveică, ceilalți au văzut tufa de bujori mișcându-se.

—Și?

Locotenentul ridică din umeri.

—Nimic. Probabil a atins florile vreun câine vagabond, că-i plină grădina.

—Probabil...

Mitu Suveică croi pârție printre bodroaște cu amândouă mâinile și începu să râdă,

—Vino să-ți vezi cadavru', gloabă!

Trase afară din dulap o arătare, mărunțică și smolită, speriată de moarte. Profesorul scuipă cu năduf:

—Ce făceai acolo, domnule?!

—Aștepta tramvaiul 14, răspuse amuzat Litruță. Cântări expert chipul omulețului: Trosnitor?

—Așa și așa...

—Cum îți zice?

—Lică Stănescu, boierule, pupa-ți-aș tălpile. Amărăștean, vai de viețișoara mea.

Litruță se întoarse spre profesor, clătină din cap cu înțelepciune:

—Uite cine a ajuns să strujească bucureștenii! Se duce dracului tagma hoților, Ușchitul!

—Dă-l naibii, era cât pe ce să fac infarct!

—Întâi să-i aud cântarea. Rahovean?

—Ași! Din Găneasa, împărate. Comuna Găneasa.

—Oi fi țăran, ai? Agricultor...

—Plugar, frumosule, ochiosule...

Mitu Suveică râdea subțire. Profesorul cerceta noaptea prin ușa balconului.

—Ia arată tu moșului ce ai prin buzunare.

N-avea decât un șperaclu și câteva fise de cincisprezece bani. Litruță îl măsură cu disprețul hubărilor.

—Cum ieși, mă, în treabă fără șundrea?

—Au! Se lepădă scuturându-și mâinile. Să n-aud!

—La cine ai ucenicit?

—Sunt un tovarăș cinstit, minca-ți-aș chenzina, am fost și la muncă voluntară...

—I-auzi! Atunci ce căutai prin dulapul creștinului?

—Mă rătăcisem prin Cișmigiu...

—Și-oi luat-o de-a dreptul, completă Litruță.

Ascultă, mă, prăpăditule eu sunt șuț de meserie, știu să pui geana. Așa că treci pe ghe dur! Când ai intrat?

—Spre seară.

—Tu aiuriși ușa de la balcon?

—Păi? Când să bag în marșalier mi-a înghețat inima. Încolțise miliția...

—Puteai să ieși prin față.

—Nu văzuși broasca! De cinci ore mă canonesc s-o dășchid.

—O fi lucrul dracului?

—Este.

—Dă-ncoa șperaclu, tolomacule!

Lică Stănescu îi întinse scula. Cât ai bea o cinzeacă, Litruță veni de hac încuietorii. Deschise larg ușa.

—Roiu!

—Și agoniseala?

—Rămâne aici! Apucă omulețul de guler. Dacă mă vinzi, până la ziuă te-ntind puradeii pe catafalc! Clar?

—Clar, împărate! Se opri în prag: Dă și mie un bănuț de tramvai.

—Valea!

—Dar o țigară îmi dai?

—Mă ție ți s-a urât cu binele!

—Spune-mi bătră cât e ceasul...

Mitu Suveică îi făcu vânt pe scară.

—Ai încredere? Întrebă profesorul.

—Îl am pe Sarsailă în slujbă.. Stă blând, nu m-a-nțepat. Ș-apoi frumosul ăla chiar dacă nu cunoaște meserie, un lucru tot a învățat: turnătorii nu apucă revelionul...

Ușchitu strănută înfundat.

—O gripă mi-ar lipsi acum...

—Ete hal de umblăreț prin pustietături! Bagă gioalele în cadă, și dă drumu' la apă clocotită.

—Lasă, hai s-o ștergem.

—Treci pe prișnițe, gloabă! Nu ține tușitu în cărăbăneală.

Profesorul măsură cu credință poalele grădinii.

Șopti:

—E un milițian sub fereastră, Mitule!

—Fă ce-ți spun!

Sile Dragu trecu în baie. Litruță așteaptă să închidă ușa apoi căută grăbit în cartea de telefon. Ridică receptorul și formă un număr.

—Cu maiorul Dașcu.

—Cine-l caută?

—O cunoștință. Mitu Suveică.

Hoțul recunosc râsul maiorului.

—O veche cunoștință! Mă bucur că m-ai căutat,

Litruță.

—Mie-mi spui?

—Iar ai reușit să mă păcălești...

—E bine?

—Deocamdată. Pentru ce m-ai sunat?

—Să-ți fac o plăcere în organism.

—Ești amabil, Mitule. Ei, s-auzim propunerea, pariez că ai o idee.

Mitu Suveică ascultă atent zgomotul dușului apoi șopti.

—Schimb pe schimb!

—Adică?

—Îmi lași căile slobode și-ți pun profesorul pe făraș.

—Prietenul dumitale de excursie... Nu s-ar zice că știi ce-i aia recunoștința. Hm! Cam puțin, Mitule, valorezi două milioane de dolari.

Hoțul își mușcă buzele:

—Îi facem la jumate!

—Ai dumneata inima asta?

—Nu mă crezi!

—Dacă-ți dai cuvântul de onoare...

—Lasă iordanele, domnule maior, sunt pe bune.

Jumé-jumé! Un milion de dolari!

—E cam mult, Mitule, prea mult pentru un singur om.

—Te norocesc, ai lovele p-o viață, bașca profesorul. Pe Ușchit ți-l livrez acum...

Sile Dragu descoperi într-o debara pantofi pe măsură. Îi încălță. Văzu în dormitor al doilea telefon, o derivație și hotărî să-l sune pe Poșircă. Ridică receptorul. În locul tonului auzi vocea lui Litruță, apoi pe a maiorului.

—Nu te trombonesc, șerifule!

—Sunt încredințat, dragul meu. Dumneata ești om de cuvânt, ai până acum opt crime la activ. Cine urmează?

—Un presar cu galoane! Ține minte, domnule Dașcu, eu ți-s nașul!

Profesorul se crispă:

—Litruță!

—Ai deprins năravul slugilor, gloabă, tragi cu urechea?

—Acum a ridicat al doilea receptor, Suveică. Nici o grijă, nu te-a auzit, interveni maiorul. Presupun că vă aflați într-o locuință particulară cu două aparate în derivație. Domnul profesor Vasile Dragu, dacă nu mă înșel.

—Vă înșelați. Mă numesc Ușchitu, condamnat la zece ani. Atât! Celălalt nume nu înseamnă nimic...

—Sceptic?

—Resemnat!

—Nu s-ar zice dacă mă gândesc la ultima ispravă. Apropo, m-ar interesa, cu titlu informativ, unde v-ați ascuns după... după întâlnirea de pe terasă.

—Sub terasă. Există o surprătură.

—Cunoșteți locul?

—Nu. Ne-a ajutat întâmplarea.

Maiorul râse:

—Doamna aceea capricioasă... Mi-aș permite să observ că mizați prea mult pe ajutorul ei.

—Facem și noi ce putem, interveni Litruță.

—Poate-mi spui și cum ați părăsit grădina.

—Mucles, Ușchitul! Nu știi ce ocnă zace-n ăsta!

Maiorul făcu o mică pauză.

—Sfatul nu-i de lepădat, s-ar putea să leg firele. În sfârșit, considerați problema rezolvată, domnule profesor?

—Pentru moment.

—Și pe urmă? Sunteți un om inteligent, mă mir că nu ați înțeles cât de ilară e tentativa dumneavoastră. Prima evadare, vă amintiți, a durat trei zile.

—Am avut ghinion.

—A doua nici măcar patruzeci și opt de ore.

—A fost insuficient pregătită, mă grăbeam.

—De astă dată ați beneficiat de toate condițiile, mă rog, aproape toate plus șansa. Și? Reconstituiți itinerarul: Bulibașa a refuzat să vă adăpostească în șatră...

—Nu mi-am făcut iluzii.

—Din cursa jitarului ați scăpat printr-o minune, Alecu Istrate s-a grăbit să înștiințeze autoritățile.

—Își va primi răsplata!

—Asta-i deja altă chestiune. Vroiam să rețineți că oamenii evită complicațiile, nu-i agreează pe cei scoși în afara legii. Sincer nu înțeleg ce nădăjduiți, un miracol la fiecare pas?

Ușchitu asculta pe gânduri. Ridică din umeri.

—Ce altceva îmi rămâne de făcut? Să putrezesc într-o celulă pentru că fecioara cu ochii legați se încapățânează să rămână intransigentă?

—Ați ucis, domnule Dragu!

—Mi-am păstrat demnitatea mea de om! Justiția și-a pregătit răspuns pentru toate încălcările regulilor de conviețuire, dar lasă nesancționată cea mai odioasă ticăloșie: mutilarea sufletului.

—O lacună...

—O crimă!

—Exagerați, domnule profesor.

Litruță începu să se foiască la celălalt receptor.

—Bă, nea Sile, bă frățioare, acu te apucă limbarița?

—Gura!

—Umbli după coada prepeliței, să n-am spor!

Maiorul râse.

—Excelent tovarăș de drum v-ați ales! Grijuliu, devotat, de nădejde, într-un cuvânt un camarad desăvârșit. Adăugă apăsător: Știți ce mi-a propus adineauri?

Hoțul tresări. O întoarse ca în Colentina.

—Să jucăm geamparalele.

—Să încetez urmărirea și vă pune la dispoziția mea pe făraș!

În zadar încercase hoțul să întrerupă legătura. O păstra aparatul din odaia profesorului. Se grăbi să jure:

—Eu?! Să mor eu, nea Sile, să n-am parte de luminile ochilor dacă am zis așa ceva! Bagă strâmbe, vrea să ne-nvrăjbească, nu-ți dai seama?

—Fii pe pace, Mitule, spuse profesorul, oi fi tu parșiv, dar nici chiar așa.

Se auzi din nou râsul maiorului Dașcu.

—Știți pentru ce-l urmărim?

—Știe, e bine?

—Lasă-l să vorbească!

—Umblă cu Iorgu, profesore! Țsta are miere pe limbă.

—Vă ascult!

—Mă, nea Sile, mă frățioare, presaru ține mingea. Avu o idee: Trimite puterile la telefoane și află de unde vorbim. Ne iau ca din oală.

—Sunt singur, Litruță. Dacă se apropie cineva auziți zgomotul pașilor.

—Îl crezi? Eu am roit-o!

—Vorbiți, domnule maior!....

—A atacat împreună cu frații Zugravu din Brăila duba care transporta valuta pe litoral. Un furt de două milioane de dolari.

—Oho! exclamă profesorul.

—Mint, Litruță?

—Am luat eu banii? M-ați dovedit?

—Nu.

—Atunci? Hai noroc și spor în ramură!

—Acum zece minute mi-ai oferit jumătate din sumă să te las în pace. Un milion, plus profesorul.

—Tromboane, neică! Vrajă!

—Perfect. Și faptul că ți-ai lichidat complicii tot minciună e? V-am spus toate astea, domnule profesor ca să știți cu cine ați plecat la drum. Aș dori din toată inima să nu vă amintiți prea târziu cuvintele mele. O clipă!

Se auzi zgomot de pași, apoi vocea înăbușită a maiorului.

—Au reușit să scape. Anulăm operațiunea. Oamenii pot să plece acasă.

—Dos la față, Ușchitul! Caiafa le-a șoptit figura cu telefoanele!

Ușchitul frământa tulburat receptorul în palmă.

—Așteaptă!

—Ne reîntâlnim în una din zilele următoare spuse Dașcu revenind la aparat.

—Dacă spuneți dumneavoastră...

Litruță completă bine dispus.

—A trecut baba cu colacii!

—Ne reîntâlnim, domnule profesor! Ascultați-mi sfatul, renunțați la serviciile amicului Suveică, acum cât nu e prea târziu!

Nu găsiră pui de taxi liber așa că luară străzile de coarne. Litruță ținea trecătorii în priviri, profesorul pășea măcinat de gânduri. O ațâ de vânticel alungase miasmele orașului, aducea miros curat de floare prăduit din grădini.

—Ce-i, cosorel? Întrebă hoțul măsurându-l scurt, îți așezi murăturile de icter?

—Tu l-ai sunat pe Dașcu?

—Vezi bine.

—De ce?

—A, asta era... Ca să te dau pe fărăș, nu ți-a spus omul?

—De ce l-ai sunat, Mitule? repetă răspicat profesorul.

—Mă tu ești făcut grămadă rău! Ala-i capeș, ținea puterile prin cartier până intra bălana în grădină. Cum să afle c-am roit-o?

—Aha.

—În cărăbăneală îți trebuie și unu care le gândește, gulie, ți-am mai spus. Apasă pe accelerație c-a-nceput să strângă.

Zorile pândeau mahalaua. Mergeau cu mâinile înfundate în buzunare, ascultând vrednicia cocoșilor. Hoțul băgă un cot în șoldul lui Sile Dragu:

—Ți-a plăcut cum i-am fentat?

Buzele profesorului se lungiră a zâmbet. Prinse să râdă ușurel, înfundat. Râs nervos însoțit de sughițuri. Litruță îl ajunse din urmă. Râdeau amândoi în hohote stârnind javrele cartierului. Un întârziat cu servieta la subțioară îi măsură cu interes:

„Unde dracu or fi găsit ăștia deschis la ora asta?”

Capitolul XII: UN FURT CA ÎN FILME

Monsieur Laurent decretă:

—Când te hotărăști să cumperi ceva de la un magazin de antichități, treci indiferent pe lângă obiectul vizat. Ți se va cere o sumă mult mai mică.

—Cu condiția ca anticarul să nu cunoască trucul...

—Ce zici, cocoș, ne ungem pe gât?

—Iar? Numai ce-ai băut trei sticle. Mă, tu ești născut în zodia rațelor!

Litruță își mângâie pânțele:

—Secetă mare!

Intrară într-o grădină mărginașă cu ulucile năpădite de iederă. Un munte de muiere, nădușită toată, sucea micii pe grătar ștergându-și degetele roșii, ca niște debrețini de poalele halatului. Chelnerii, câțiva japi silnici la mers, serveau cu toporul la brâu, gata să-i apuce pârtașul.

—Parcă ar da de pomană, constată hoțul oftând. S-a suit scroafa-n copac! Ce luăm, bă, ășta prostu?

—Tu ce propui?

—Tot pâinea mitocanului.

Berea era caldă, paharele ciobite, masa se bățâia pe două picioare. Litruță își aminti încăierarea din Cișmigiu:

—Îmi pare rău că nu le-am luat măsura pentru un pardesiu de gips la toți ghiftuiții. Bagă mâna în buzunaru' românului! Și-ai naibii, pe deasupra...

Ușchitu îl asculta zâmbind:

—Bine că mi-ai adus aminte. Cum a fost cu frații Zugravu?

—Eh!

Dădu din mâini a lehamite, schimbând repede vorba. Sile nu-l slăbea din priviri:

—Ce vă veni, oameni buni, să umblați după dolari?

—Parcă 'mneata nu știi!

—Nu știu.

Hoțul duse paharul la gură, își clăti dinții apoi înghiți. Ușchitului să i se întoarcă mașele:

—Ptui! Târlă ești, frățioare!

—Ete! Dacă nu-ți place ia mașină mică.

—Zici, mă, sau nu zici?

—Ce să zic?

Profesorul continuă răsând:

—Chestia cu dolarii.

—Dă-i dracului că numai rele au curs din toată nasulia.

—Cine a avut ideea?

—Zugravu ăl mic, Titi.

Își aprinse țigara la filtru și începu să tușească înjurând. Sile știa că a făcut-o intenționat. Îl așteptă să se liniștească, apoi zise:

—Cu Titi Zugravu am împărțit celula timp de șase luni. Unul subțiratic, scump la răs...

—A mai a dracului jiganie!

—Să nu-mi spui că a reușit să te păcălească!

—De! oftă hoțul.

—Nu-mi vine să cred! Tocmai pe tine?!

—Se mai întâmplă...

Luaseră loc la o masă pitită după un boschet, în fundul grădinii. Gardul era mic, în caz de nevoie puteau să-l sară, să se-afunde în mahala. Litruță cântărea din ochi fiecare nou venit. Spuse fără să-și rupă privirea de intrare:

—Ai auzit de unu', Bârliba?

—Nu.

—Strujea pe vremuri husăni în Cotroceni, acu-i sub frunze. Țsta, fratele meu, avea o vorbă: „Nici în Maica Precista să nu crezi, dacă ieși cu ea în treabă!” Gură de aur! O singură dată am mers pe bune, oricum, eram veri, și m-au luat huidumele de geambă!

—Ești văr eu frații Zugravu?

—Am fost.

—Ce înseamnă am fost? A! se dumiri Ușchitu.

—Aha!

Soarele ajuns la răscrucile cerului dădu în clocot.

Litruță înfundă scaunul în iederă, la umbră.

—Ține și tu felinarele pe poartă, bă, ăsta prostu.

—Ți așa, Mitule, s-a isprăvit cu vărsare de sânge.

—Ălor mari le-am mâncat coliva, oftă hoțul, mai rămâne Titi. Auzi, mă, vine lepra la mine, nu și nu că să pui cricu' în cooperativă. Gaura ce-i drept babană, o căruță de lovele, toată agoniseala de prin shop-uri și hotele. Numai la Mamaia au lăsat nemții vreo două sute de mii.

—Bani de-ai lor?

—Păi? Știau când trece duba spre gară, trebuia numai cotită.

—I-auzi!

—Caralii cu ochii ca sarmaua. Rostuiește Titi un T.V., geamăn cu mașina băncii, îi vopsește numărul știut și mă urcă la volan. Cu cinci minute înainte să treacă duba, am trecut eu gonind de nebun. Nicu vrăjea gaborii printr-un radio d-ăla micu' să nu mă scape... Râse: Am curățat orașu' de presari, toți alergau după mine... Verii, în țoale de colonei, grămadă, să aresteze paza dubei. Nu zici, c-au sărit și niște răcani să-i ajute?

—Ca-n filme! Și tu?

—M-am ușchit într-un loc aranjat de-nainte, p-o stradă cât trotalu și urgent la împărțeală după cum ne-am înțeles. Se înnoptă la obraz: Zugravii ăi mari, mă așteptau în tindă cu șişurile scoase...

—Pentru ce?

Hoțul izbucni cu obidă:

—Caiafe! Dălcăuci!

—Vroiau toată prada?

—Te cred! După ce, oricum, ei luau smântâna...

—Ptii!

—Apoi n-avea dreptate cârjaliu' ăl bătrân, Bârliba?

Scuipă scârbit, printre dinți, frunzele năpădite de praf. Ușchitu umplu paharele:

—Și? Nu ți-a făcut semn Sarsailă?

—O fi fost și el plecat în plăceri la vreo fufă! Ține dreapta bă, ăsta prostu'!

—Nu ziceai tu că te-nțeapă când...

—M-a-nțepat Nicu Zugravu. Oftă: Odată m-am trezit cu șişu între coaste. Tinda îngustă, ăia doi malaci n-aveau

un' să-ntoarcă. Și fazani pe deasupra. Prima oară, când dădeau cu cuțitu', nici să-l apuce nu știau. Rânji: Pân' să mă năru i-am dășchis pe amândoi...

—Și Titi?

—A sărit pe fereastră, dus a fost...

Tăcu. Ușchitu îl privea eu luare-aminte:

—Pe urmă?

—M-am dus să mă coase un șnorăr de-al meu, felcer într-un spital. Îl țin de priință când se lasă cu copci. În oraș, sfadălie mare...

—Îți dai seama!

—Toată floarea presarilor vântura județul. Ei p-o parte, eu pe alta, după Titi. Ochii îi sticliră: Să n-ajung ziua de mâine, nea Ușchitul, dacă îmi erea atâta de lovele! Voiam să-i pui ascuțisu' în ombilic și să-l întreb: „Mă neamule, mă văru-meu, mă frățioare, pen' ce-mi făcuși figura asta? Om ești tu, Titi?” Ș-odată să-i întorc fieru'n mațe, uite așa!

Răsuci mâna brusc răsturnând sticlele de pe masă.

—Stai naibii la un loc, se uită lumea la noi!

Hoțul scrâșni:

—De-ai ști cât venin am strâns! Unde mai pui că până la urmă tot pe mine au dat vina. Constănțenii n-au crezut o singură iotă! Oțelul din priviri i se frânse. Adăugă încet: Parcă tu mă crezi? Mă crede careva? M-au vopsit ocnele de câneriu și așa am rămas!

—Ai ochii dracului, Litruță! Să juri că ești Nichipercea, ducă-se-n pustiu!

Hoțul ridică din umeri:

—Acu' pricepi de ce n-am vrut să-ți înșir toată dosădirea? De la maioru' Dașcu la ultimul suț, toți bagă mâna în foc că, la dimpotrivă, eu am întins clapca Zugravilor! Să-nebunești, nu alta! Să-ți bați copiii numa-n gură de trei ori pe zi, dimineață, la prânz și seara!

Ușchitu aprinse țigara, fuma pe gânduri:

—De, bă, ăsta micu' nu știi cum se-ntâmplă? Și Titi?

—S-a dat la fund, parcă l-a înghițit pământul. Își mușcă buzele: Dar nu-mi scapă el! Să-mi prindă mie măcăligă coajă și lasă! Până nu-i gust coliva n-am liniște! Mă înăbuș bă, fac boala lui Calache!

Ușchitu privea încruntat fumul de țigară. Hoțul îl măsură zâmbind.

—Ce-i, suflecior, iar ți s-a umflat pipota?

—Nu mi-o lua în nume de rău, Mitule, țin la tine, dar...

—Dar?

—Cum să-ți spun ca să mă înțelegi?

Hoțul se întristă:

—Am înțeles. Te rod vorbele maiorului!

—Prostii!

—Atunci?

Sile răsucea încurcat paharul:

—De când am evadat puteam să o sfârșesc repede în câteva rânduri, dacă nu erai tu.

—Lasă, lasă...

—Asta-i adevărul, Mitule! Știu că fără tine nu ajung prea departe, n-am nasul tău, ăla cu cornițe nu vrea să m-ajute. Și totuși... îi puse mâna pe umăr: Nu putem găti pe aceeași plită!

Alb la față, Litruță întrebă, abia mișcându-și buzele:

—De ce?

—Într-o oală nu încap două fierturi: și compot și ciorbă. Ori una, ori alta. Am ajuns printre vărğați, dar nu vreau să le deprind năravul. Relele se-nvață repede. Încerc să trăiesc cinstit, Mitule, să nu-mi fie rușine de ce-am făcut. Ori tu, ai altele-n suflet...

—Am pe dracu'!

—Nu ești tu omul care se schimbă peste noapte, nu te supăra.

—Nu mă supăr.

—Așa că...

Ochii hoțului se împăienjeniră:

—Bine, nea Ușchitule... Dacă zici matale...

—Bine, rău, asta e! Azi mi-aduce văru-meu Poșircă banii, îi împărțim în două și...

—Spală-te cu ei pe cap! Nu-mi trebuie! Puse cheia pe masă și se ridică: Baftă!

—Litruță!

Hoțul părăsi grădina, fără să-l privească.

Se înnourase. Un vânt leneș mătura zăduful cuibărit în praful uliței. Țâncii goi până la buric, suceau arșicele sporcându-se după tipicul celor mari. Ciulinii răsăriți prin șanțuri umpleau mahalaua de miros. Ușchitu se opri în vileagul vântului și respiră adânc.

—Vasile Dragu, în numele legii, ești arestat!

Vocea, aspră, autoritară, venea din spate. Rămase neclintit.

—Ridică mâinile!

Simți o împunsătură între coaste și le ridică răsucindu-se încet. Văzu făptura prizărită a hoțului... Râdea să se prăpădească:

—Să mor eu dacă n-ai făcut pe tine, bă, ăsta prostu!

Ușchitu simți că-l trec nădușelile. Degetele îi plecară spre gâtul pocitaniei:

—Ptui! Fir-ai al dracului de troglodit!

Ăla micu sări fofează în lături:

—Ți-am muiat gârbița, cocoș?

—Să nu-ți moi eu fălcile! Prea ți-ai luat maidanul! Putea să-mi crape inima, mă, apucatul!

—Etè, mireasa!

Sile porni înjurând spre sugrumătura râpei. Pe partea cealaltă începeau blocurile, o pădure de namile acoperite cu antene. Hoțul venea după el.

—De ce te ții, mă, după mine?!

—De chichi.

Ușchitului îi sări muștarul:

—Ce-mi păzești cărările, Mitule? Ce rău ți-am făcut?

Hoțul aștepta la distanță să-și verse mânia, apoi îi întinse pachetul de țigări:

—Ia d-acilea un cui și p-ormă îți zic.

Fumară un timp privind râpa năpădită de gunoaie. Litruță sta pe vine măsurând din ochi distanța până la blocuri. Spuse oftând:

—Vin hudubăile! Înghesuie mahalaua, îi mănânc comându'... Păcat!

Sile ridică din umeri.

—Uite ce-l doare pe el!

—Mă doare, nea Ușchitul! Doișpe ani am trăit în casă cu pământ pe jos. Să fi văzut când se împrimăvărau ulițele și bătea pelinul... Odată înfloreau mitocancele, le râdeau dracii în luminile ochilor de nu mai pridideau ăi vârlavi cu lucrările. Acu... Eh! Aruncă chiștocul. Uite cum stă chestia, frățioare, ți-o place, nu ți-o place, dar eu pe lângă 'mneata rămân!

Ușchitu se răsuci, mușcat de șarpe:

—Ce?!

—Stai jos, și ascultă până la capăt. N-am pe nimeni, știi istoria: ai mei au mierlit-o, plozi n-am apucat să croiesc că eram mai mult prin pârână, șnorării sunt puși pe vânzare... Tu ce mi-ai rămas.

Sile își făcu semnul crucii:

—Cum adică ți-am rămas?! M-ai câștigat la belciuge?! M-ai luat cu inventar? Maica ta, Doamne! Hoțul amuți. Ușchitu așteptă un timp, apoi întrebă: Ce nevoie ai de mine, Mitule, de te ții sclimpuș?

—Nu răzbec singur, nea Sile! Cu muianu' meu nimeni nu-mi dășchide o ușă. Am și belitura asta pe obraz... Mata de bine de rău mai aduci a om... P-ormă... Închise ochii strivindu-și lacrimile: Ce stihie o fi în mine, mânca-ți-aș govia, de n-am astâmpăr? Una, două, mâna pe șis! Că nu e bine, că nu trebuie, mă gândesc după ce-i dau gaură românului. Dacă mă gândesc!

—Am băgat de seamă.

—M-apucă câte-o scârbă când simt cum pute privata în mine, că-mi vine să-mi pui juvățul! Om sunt eu?

Plângea de-a binelea. Sile întoarse capul. Nu suferea lacrimile în ochii bărbaților.

—De, mă, Litruță...

—Cu mata, mai stau dracului în banca mea. Când scot șuriu' văd că-ți pleacă mistria și-l pun la loc.

—Ai făcut progrese, Mitule!

—Păi?

Ușchitu oftă muiat:

—Cu alte cuvinte, vrei, nu vrei, bea Grigore aghiazmă...

—Bem împreună. Poate mă sfințesc și eu.

Cu mâinile înfundate în buzunare Sile hăimănea pe

marginea râpei. Țla micu venea din urmă împâclit, o zdreală de om, numai picioare.

La vărsarea serii atinseră primele blocuri. Gospodarii agățaseră în balcoane ulcele din care curgea verdeața, mușcatele luminau sângeriu ferestrele.

Hoțul se apropie:

—Te duci la ciocnirea cu văru-tău?

—Da.

—Să nu te-aștepte presarul, ai grijă!

—Ești nebun, în Poșircă am încredere.

—Nici în tine să n-ai încredere, Ușchitul! Oftă: Mă rog... Crezi că vine azi?

—Trebuie să vină!

În trei rânduri așteptară la locul de întâlnire, dar Sandu Poșircă nu se arătă. Litruță îi da înainte cu presupunerile:

—Să-l fi 'aninat după bulibășeala din Cișmigiu?

—Exclus! oftă Ușchitu. Îl țin de momeală.

Și de astă dată banca era goală. Sile fierbea.

—Mă gândesc să-i telefonez.

—Și dacă dai peste muiere?

—Închid. Ai o fisă?

Găsiră un telefon public la capătul tramvaiului. Ușchitu formă numărul privind vagoanele roșii înșirate pe două rânduri. În ochi îi apăruse luminii unui gând:

—Tu ești, Sandule? Ce faci, vere, m-ai uitat?

Sandu Poșircă vorbea cu fereală, aproape în șoaptă:

—Slavă Domnului c-ai sunat! E groasă rău, se ține unul scai după mine, nu pot face un pas.

—Bănuiam. Nevastă-ta-i pe-acolo?

—Este...

—Bine. Ascultă și răspunde numai prin *da* sau *nu*.

Peste o oră te înființezi în stația de tramvai de la voi din colț.

—Aoleu!

—*Da* sau *nu*, vere! Ai răbdare. Aprinzi o țigară și te uiți la ceas ca și cum ai aștepta pe cineva. O să treacă vagonul cu numărul 254. Îl lași să pornească și-n ultima clipă sări pe scară. Asta-i tot.

—Cum adică...

—Asta-i tot!

Închise. Hoțul îl privea nedumerit:

—N-am priceput, figura.

—E filat de la distanță, să nu se prindă. Logic?

—Este.

—Urcă Sandu ultimul, ăluia nu-i rămâne decât să vină din urmă cu mașina. La prima stație, văru-meu coboară...

—Și iar pe urmele lui.

—Da, dar între timp noi ne-am făcut treaba. Ne întâlnim în tramvai.

Hoțul îl privi admirativ:

—Etè ce dete din ăsta prostu'?!

Stăteau pe platformă în spatele unor olteni trupeși, cu palmele cât ceaulul. Sandu Poșircă urcă din mers. Litruță văzu o mașină dezlipindu-se de trotuar.

—Ai avut dreptate, Ușchitul!

—Spune repede ce ai de spus, suflă profesorul, la prima cobori!

Ochelaristul prinse să turuie:

—Miliția... Răscolește Bucureștiul.

—Știu.

—Mi-am pierdut somnul, vere, cât m-au sucit și m-au învărtit. Nevastă-mea și ea... S-a prins, nu mă slăbește din ochi. Vai de sufletul meu! Îi căută privirea: Hai s-o rupem un timp. Nu te supăra, nene, dar nu mai pot.

—Cred.

Sandu Poșircă răsufală ușurat. Scoase un pachetel:

—Ai aici inelul, ghiulul, banii și buletinul măsluit de frații Trică.

—Unul singur?

—N-am priceput ce au cu dumnealui, spuse ochelaristul uitându-se curios la Litruță. I-au scuipat poza, parcă văzuseră pe necuratul, numai în înjurături și blesteme o țineau...

Hoțul întoarse capul scrâșnind.

Capitolul XIII

LA UN PAS DE MOARTE

—Numai în filme poliția
află totul! observă,
gangsterul.

Voiam să-i spun că se
înșală. Am renunțat.

Ploua prin sită. Lipit de geam, Ușchitu privea grădinița titirită de bătrână în coasta casei. Bujorii clătinau din cap cu înțelepciune sub bătaia vântului firetic, lalelele înălțau spre cer potire răsurii.

—Te fac un barbut, bă, ăsta prostu?

Întoarse capul. Litruță meșterise o pereche de babaroase și le sucea în fel și chip.

—Nu știu.

—Nici *La mai mare*?

—Nici.

—Au! Ce dracu' ai păzit șase ani prin pârnaie? Fă-te-ncoa să te-nvețe tata. Aruncă zarurile pe masă: Gineală cum se învârt. Hai bă, vii?

—Nu.

—Ești nasol!

Se auziră bătăi în ușă. Hoțul ascunse sculele, și apucă repede o carte. Bătrâna apăru în prag, cu o tavă de fursecuri și trei cafele:

—Deranjez?

Sile își pocni palmele. Se ridică în picioare.

—Vai, doamna Angelescu, iar?! Ne simțim prost, zău așa.

Femeia surâse blând:

—Când trăia soțul meu, luam cafeluța împreună. M-am obișnuit...

Se uită la Litruță. Hoțul mărunțea din buze cu ochii pe carte.

—Fă și tu o pauză, Dem, propuse Ușchitul.

—Chiar! Citiți prea mult, domnule doctor.

Ăla micu ridică brațele:

—Concursul!

Era una din puținele vorbe autorizate să le

rostească în prezența gazdei.

—Cred că exagerați.

—De!

—Adevărul e altul, interveni repede Ușchitul, prietenul meu provine dintr-o familie de cărturari pentru care singurul sens al existenței rămâne studiul...

Litruță adoptă subit o expresie de victimă a tradiției, să-ți dea lacrimile. Bătrâna se așează pe un taburet, în apropierea biroului. Purta o rochie de interior bej, cu guler de dantelă, croită cuminte. Singura podoabă era inelul cu piatră albastră, un strop de cerneală căzut pe deget. Părea desprinsă din cărțile cu poze, o bunicuță mărunță, numai zâmbete, un copil cu părul alb și obrazul veștejit.

—Domnul Dem seamănă grozav cu unul din elevii mei. Acum concertează la Salzburg: Raul Padini violonistul, ați auzit desigur...

—Firește. Ușchitu era pus pe glume. Se întoarse spre Litruță: L-ai auzit și tu cântând nu?

Hoțul zâmbi cât putut mai frumos, clătinând cap.

Minutele petrecute seara cu bătrâna erau crucea lui. Nădușise tot, înghițea cafeaua cu noduri, având mare grijă să nu liopăie.

—Ați fost profesoară? se interesă amabil Sile.

—Particulară. Pe vremuri am cântat sub bagheta lui Enescu... apoi în Europa împreună cu Sarelli. Era cel mai bun interpret a lui Mozart. Pe urmă a început războiul, au venit anii de secetă, cui îi mai ardea de turnee?

—Într-adevăr.

—N-am avut niciodată o constituție prea robustă. Am petrecut mulți ani într-un sanatoriu...

—Plămâni? întrebă doct Litruță.

—Nu. O anemie pernicioasă. Surâse trist: Așa s-a sfârșit cariera abia începută...

Ușchitu vru să-și aprindă țigara, dar renunță. În casă stăruia mirosul sănătos de gutui și levănțică. Hoțul își scobea conștiincios urechea ca-n groapa lui Ouatu, cu unghia degetului mic. Sile îl atinse cu șpițul în fluierul piciorului și ăla micu icni.

Doamna Angelescu întoarse delicată ochii și puse

ceașca pe marginea biroului:

—Probabil n-am fost un mare talent. Adevăratul har, sunt convinsă, poate consolida o sănătate șubredă.

—Ați călătorit mult? se interesă repede Ușchitu observând că bătrâna pășește pe un teren alunecos.

—Relativ. Spania, Italia, Austria, țările nordice... Zâmbi: în timpul bombardamentului din '44 am pierdut casa moștenită de la tata. Era un medic bun. Tratatul lui de chirurgie experimentală se studiază și astăzi.

Se uită la cartea lui Litruță. Hoțul începu subit să tușească: „Dacă mă pune să dau cu presupusu' am bulibășit-o”

—O lucrare remarcabilă, opină Sile. Colegul meu o apreciază în mod deosebit...

—Merge, merge...

—Soțul meu s-a prăpădit într-un accident de circulație... Oftă. Vroiam să spun că am pierdut totul, în afară de amintiri. Sunt singurele achiziții pe care nu mi le poate lua nimeni. Turneele prin Europa mi-au adus bucurii din care mă hrănesc și astăzi. Când plouă și nu mă simt bine, și-mi lipsește una sau alta și sunt singură, îmi amintesc ziua când am văzut pentru prima dată catedrala *La Sagrada Familia* din Barcelona, de pildă. Asta se întâmpla în 1932. Era primăvară, tocmai înfloriseră pădurile de lămâi și portocali... Nu vă puteți imagina, domnilor, cum arată Andaluzia când înfloresc portocalii! Purtam o rochiță albă, cu maci... Sau vizita la Capri... Acolo l-am cunoscut pe soțul meu. Râse: Un sfert de oră am conversat într-o italiană aproximativă, ca să aflăm apoi că suntem amândoi români... Ochii îi străluceau, devenise dintr-o dată mult mai tânără. Se ridică brusc:

—Vă rog să mă iertați.

—Se poate, Doamna Angelescu! spuse Ușchitul. Ne-a făcut deosebită plăcere...

—Sunt povești vechi care nu mai interesează pe nimeni.

—Dimpotrivă. Și eu iubesc călătoriile. Când eram mic adormeam cu atlasul în mână... La zece ani puteam să desenez cu ochii închiși conturul continentelor, noaptea visam că îmi croiesc singur drum prin jungla Amazoanelor...

Ridică din umeri: Din păcate nu întotdeauna faci ce ți-ai propus. Viața trasează itinerarii care n-au nimic comun cu visele, iar dacă se întâmplă să aibă, intervine soarta și tot acolo iese socoteala.

Bătrâna surâse blând:

—Așa de tânăr și deja fatalist? Credința în destin se naște de obicei când ai oboșit să lupți.

Ușchitu clătină din cap:

—Se întâmplă uneori să obosești foarte repede... Flutură mâna ca și cum ar fi vrut să alunge gândul: Într-adevăr, amintirile rămân singurele achiziții în care merită să investești totul. Trist e atunci când începi să le consumi la 40 de ani...

Hoțul sta ca pe spini, cerșea din priviri ajutorul lui Sile. Bătrâna observă. Spuse zâmbind jenată:

—Dumneavoastră aveți de învățat și eu vă țin la taclale.

—Cred că ați înțeles greșit! interveni repede Ușchitu. Doctorul Dem ar vrea să vă roage ceva, dar nu îndrăznește.

—Ce anume?

—Să cântați puțin din Paganini. Adoră Capriciile...

Doamna Angelescu roși violent:

—Cum să vă spun... Sunt câteva luni de când n-am mai exersat.

—Totuși.

—Mi-e frică să nu vă dezamăgesc.

Ăla micu holbase ochii cât cepele, se uita la Sile să-l înghită.

Bătrâna părăsi emoționată încăperea:

—O clipă. Să-mi aduc vioara.

Rămași singuri Litruță se și repezi cu gura:

—Bine, Ușchitule!

—E bine, să știi că e bine! Mai deprinzi și tu câte ceva. Nu vezi, urlă mahalaua-n tine! Fii atent, puradel, urechea ca pâlnia și mișcă naibii din cap, ca și cum ți-ar place.

—Ai cotite? Bine...

—Ș-apoi ar fi nefiresc ca doi intelectuali, medici...

—Te prind eu odată la înghesuială, bă, ăsta prostu!

Să mă sictirești dacă nu ți-o place!

—Sst!

Doamna Angelescu puse pe birou un teanc gros de note.

Hoțului să i se facă rău nu alta. Scoase o țigară, dar întâlnind privirea Ușchitului oftă și o puse la loc.

—Cu ce să încep? Vă rog, alegeți dumneavoastră.

Litruță răsfoi partiturile, se opri la cea mai scurtă.

—Vă place muzica preclasică?

—Mor după ea...

Bătrâna se îmbujoră:

—Mă bucur. Și eu o iubesc.

—Avem o seară întreață la dispoziție, sugeră Ușchitu.

Doamna Angelescu își acordă vioara. Țla micu asculta solomonit, da din cap să-și rupă gâtul. Simți o durere ascuțită în fluierul piciorului și se uită la Sile. Ușchitu, îi făcu semn să aștepte.

Bătrâna începu timid, abia atingea corzile. Apoi treptat vioara își vărsă suspinele lungi, zbârlind părul pungașului.

Sile râdea pe înfundate: În ochii lui Litruță clipocea veninul...

Și deodată, locul bătrânei subțirate, îl luă Oancea țiganul. Închise ochii, dar imaginea lăutarului prinse și mai mult cheag. Era un scripcar din Colentina, cu o droaie de copii, nu mai prididea să-i hrănească. Cânta pe la parastasele celor necăjiți. Nunțile le făcea taraful lui Tătărăș și Borceag, în cârciumi se cereau tartori înclifțați, brudii, să placă cucoanelor, unde să-și găsească loc?

Litruță îl știa de mult. Se-întâlneau noaptea când țiganul se întorcea din cântări cu coliva în paporniță.

„Tragi tare, Oanceo, nu te lași!”

„Ce să fac, dom' Suveică, puradei mulți...”

Într-un an s-a lipit la un bufet cu spirtoase din Rahova, mai zicea pe la urechile ălor troscăiți, ieșea un ban. Odată s-au luat zarzavagii la pumni. Unul, turbat rău, i-a smuls vioara și l-a pocnit în cap pe crâșmar. Praf a făcut-o! Până să vină comisarii, că se lăsase cu omor, huidumele au șters-o. Prinde orbul, scoate-i ochii!

Șase luni a spart la piatră să-și cumpere altă diblă. Muncă grea, ajunsese piele și os.

În primăvară s-a dus Oancea să-și ia vioară. Litruță l-a ajuns din urmă pe maidan. N-a mai apucat țiganul să vadă cine l-a întins.

Când s-a ridicat avea buzunarele goale...

Spre seară vuia mahalaua: Oancea, țiganul, se spânzurase.

Ușchitu privea uluit degetele femeii. Dansau charlestonul pe corzi ori se opreau brusc vibrând din încheieturi. Bătrâna cânta privind undeva în desișul ploii, în ochi îi sclipeau lumini ciudate.

„Oare la ce se gândește?”

Poate la ziua când pusese primii ciorapi de mătase Keyser și își ridicase părul, într-o primăvară cu Calea Victoriei ticsită de birje și canotiere ridicate grațios în fața pălăriilor florentine. Peste drum de *La Bon goût* florăresele întind buchete de lăcrămioare, în colț la Dragomir Niculescu vânzătorii de ziare își laudă marfa: „Crima din strada Bărăției! Miss România propusă pentru Miss Univers!” Poate la prima plimbare în gondolă pe sub Ponte Rialto când roșise pentru că italianul îi măsura insistent decolteul...

Poate la scena plină de lumini și flori... Pentru a zecea oară e scoasă la rampă, iar ovațiile nu mai conținesc...

Inima Ușchitului se chirci. Îi păru rău că propusese ciroul.

Bătrâna se retrase copleșită de mulțumiri. Țla micu fierbea:

—Ai chestii de astea?

—Să nu-mi spui că nu ți-a plăcut!

—Vin eu la zar, să vedem cum o să-ți placă!

Deschiseră geamul și se repeziră la țigări. Ploaia încetase. Peste dalele potecii lunecau încet melcii cu coșmeliile ude. Litruță fuma pe gânduri:

—Zi, baba-i umblată. A fost pe unde nu bate popa toaca...

—Firește. Artistă mare.

—Cică p-acolo gem tarabele de aur... Mi-a zis mie Gigi Turcitu...

Sile ridică din umeri. Țla micu clipi hoțeste.

—Pui pariu pe ce vrei că are salteaua căptușă cu tot felul de drăcii, inele, brățări și alte alea?

—Cine?

—Auzi vorbă, cine! Madam fâstâc, găzdeasa...

Ușchitu se încruntă:

—Ce-ți trece ție prin cap, Mitule? Îl apucă de guler: Să nu care cumva...

—Vezi, gulie, că nu știi de glumă?

—Nu-mi plac asemenea glume!

—Da'aia cu scârțaitu' la diblă îți plăcu?

—Ține minte, te-am avertizat!

Vorbea apăsât privindul adânc în ochi.

Se-auzi soneria. Fugarii se dezlipiră reflex de fereastră.

Deschiseră ușor ușa. Doamna Angelescu discuta în vestibul cu un tânăr tuciuriu la obraz:

—Mi s-a spus că aveți o cameră de închiriat.

—Am avut, dar s-a dat.

—Asta-i norocul meu! Mă bucuram că-i lângă facultate.

—Îmi pare rău.

—Închipuiți-vă, e a patra adresă la care încerc astăzi și la toate patru mi-au luat-o fetele înainte... Pun mâna în foc că și de astă dată tot vreo colegă...

Bătrâna surâse:

—Nu. Doi domni din provincie, medici, veniți la un concurs.

—Vă rog să mă scuzați.

—Nu face nimic.

Litruță se uită la Sile. Spuse în șoaptă:

—Nu-mi place tipul!

—Nici mie.

—Bagă felinaru' pe afară, Ușchitul, vezi încotro o ia.

Bătrâna se strecură sub plapumă și deschise cartea suspinând.

Litruță își dezlipi ochiul de la gura cheii. Luă o perniță de catifea trântită pe un fotoliu și puse mâna pe clanță...

Nu-l simțise intrând. Continua să citească chicotind încetișor. Dintr-un salt, hoțul îi puse perna pe gură, apăsând cu amândouă mâinile.

—Valea! Unde ești, mă, ăla micu?

Litruță își mușcă buzele. Se repezi afară. Îl văzu pe Sile încălecând geamul din spate:

—Vin?

—În două minute înconjoară casa!

Săriră pe acoperișul unei magazii apoi în curtea vecină...

Bătrâna respira greu. Lacrimi mari, îi alunecau pe obraji, cădeau cu un zgomot sec peste coperta cărții, *Vies intimes*.

Capitolul XIV: LITRUȚĂ GĂSEȘTE O ASCUNZĂTOARE

Domnișoara Aimée se ridică:

—Firesc era să-l abandoneze.

Singur mai degrabă se descurca, nu credeți?

N-am crezut.

Televizoarele pustiiseră străzile. Fugăriții, cu mâinile înfundate în buzunare, se strecurau tăcuți printre băltoacele de apă. Litruță privi cerul sângerieu prăbușit deasupra Cotrocenilor.

—Iar se luminează a ploaie... Ce facem frățioare?

Sile nu-i răspunse. Era pământiu la obraz, ochii îi fulgerau. Felinarele rare, aprinse la răspântii, le tăvăleau umbrele pe asfaltul ud. Ieșiră la bulevard. Hoțul se opri.

—Nu e bine, Ușchitul!

Sile scuipe cu obidă:

—Cum e bine, mă?! Cum mama dracului e bine?

—Tre găsită altă gazdă.

—Trebuie! Umbli pleșcar după mine, vorba aia le face ăla prostu' pe toate...

Văzură un sergent venind și o cotiră iepurește.

—S-adună funia în juru' parului, spuse hoțul lipăind de zor în urma Ușchitului. Pe zi ce trece e mai nasol, nu se lasă până nu ne văd la întristare...

—Fiindcă-s eu prost! Ai dreptate. M-a apucat inimoșenia!

Merseră un timp în tăcere. Mitu Suveică se încruntă:

—Cum ne-o fi oblicit, nea Sile?

—Au luat la puricat neamurile lui Poșircă, pe urmă pe ale nevesti-sii, ce te miri?

—Lucrează tare maiorul!

—Lucrează...

—la stai, nene!

Litruță se oprișe în fața unui gang. Citi numele străzii și pătrunse înăuntru.

—Dacă-i acasă haranca suntem oameni făcuți!

—Cine?

—Mița Prescurăreasa de trăia cu Zane ăl mare. [Acu-](#)
[i](#) prin pârnăi. Femeia singură, dă și camerele p-o noapte...

—Codoașă?

—Cu Sfânta Fecioară încă n-am intrat în șuste.

Urcară o scară prăpădită de umblet.

Mița Prescurăreasa, o dabilă coaptă bine, își purta șuncile prin odaia de „oaspeți”. Țăla micu zâmbi dulce.

—Săru'mâna, coană Mițo!

—Mitu Suve...

Prescurăreasa rămase fără sunet. Clipi un timp din buze și pleoape apoi se năpusti. Sile asculta năuc. Mai auzise femeii spurcând, dar ce era la gura codoașei, întrecea orice închipuire. Toate lăturile înjurăturilor adunate din gunoaiele mahalalelor, vorbe crâncene împerecheate cu altele putrezite se abătură asupra hoțului. Strădania Prescurăresei fu în sec. Litruță așteptă liniștit să se descarce apoi întrebă:

—Altminteri? Toate bune și frumoase?

Să-i vină rău femeii și mai multe nu! Se albise la obraz, nu știa pe ce să pună mâna mai repede să-i dea în

cap. Ușa de la odaia alăturată se deschise și apăru un taur de bărbat solid. Hoțul se lipi de balustrada coridorului. În ochi îi juca spaima. Îngână bâlbâit:

—Să trăiești, nea Zane! Nu știam c-ai ieșit

—Am ieșit Mitule, spuse omul oftând. Te bucuri?

—Cum să nu, nene, bine c-a dat Dumnezeu.

Litruță căuta înnebunit scăparea. Până jos, în curți erau patru etaje, în capul scării se proțăpise codoașa. Zane al mare înainta încet. În palmă îi lucea lama șişului.

—De ce m-ai băgat mesa, frățioare?

—Bre nea...

—Ce rău ți-am făcut eu ție, Mitule? De ce ești bă, jigodie, ai?

—Eu?

—Credeai că acolo putrezesc?

Sile cântări privirea celor doi. Înțelese sfârșitul. Făcu un pas înapoi și își repezi piciorul. Izbit în braț, huiduma scăpă cuțitul. Litruță se zvârli iute cu capul în pânțelele femeii. Codoașa căzu în genunchi icnind. Drumul era liber.

Coborau scările sărind câte patru trepte odată. Ajunseră în curte. Cuțitul lui Zane le fulgeră prin fața ochilor și se izbi de pietre stârnind scânteii. Fugarii simțiră în creștet un potop de apă.

Se spălară la chiuveta unui W.C. Profesorul era alb de scârbă și de draci. Litruță, smuls de pene, vărsa fiere:

—Nu-i nimic! Tot eu îi scurtez cărările...

—Ai avut prilejul, observă Ușchitu.

—Lasă, lasă...

Sile clătină din cap:

—Zi bogdaproste c-ai scăpat. Îl privi lung: Ce au oamenii cu tine, Mitule?

—Ăștia-s oameni? De la mine a deprins Zane meserie, înoată în miere, și l-ai văzut?

—Adică așa, din senin, s-a apucat să te urgisească?

—E unu' cu strâmbele...

—Și frații Trică? Ai auzit ce spunea văru-meu, ți-au scuiapat fotografia.

—Vine și rândul lor, n-ai grijă! Îi învăț eu cum se

bagă fitilu'!

—Și vărğații tot fitiliști?

—Ala micu se zborși.

—Ce vrei bă, ce vrei? Iar ești pricinaș?

—Ce diavol ascunzi în tine, Mitule?

Nu-l slăbea din ochi. Pe buzele hoțului tremura un zâmbet rău.

În colț la Zece Mese, Litruță încetini pașii. Arată o căsoaie cu pereții coșcoviți prăvălită în fundul curții.

—Acilea stă nașu-meu.

—Scaraoțchi!

—Tache Cric, gulie, spaima broaștelor! Prăduia băncile husănilor, pe vremuri. Doi ani i-am ucenicit, ținea la mine ca la ochii din cap.

—I-auzi!

Deschise portița:

—Nu mă lasă el de izbeliște! Așteaptă nițel.

Dispăru înghițit de verdeața grădinii. Ușchitu aprinse o țigară căutând cu grijă jur împrejur. Turnul Foișorului de foc umplea piața de umbre. Nori păcurii înaintau încet, amenințatori spre luceafărul de seară. Auzi zgomot de jaluzele și întoarse capul. Prin fereastra deschisă nopții se zărea un colț de odaie. Pe pereții tapetați în mătase de culoarea vișinei putrede surâdeau chipuri uitate de mult, în rame grele... Din tavan țâșneau îngerași de ghips auriți, lampa mare, cristal lângă cristal, vărsa o lumină domoală.

Sile se ridică pe vârfuri. Văzu doi bătrâni care jucau cărți. Femeia numai zâmbete amesteca bucățile de carton, bărbatul își sorbea cafeaua povestind ceva.

Gândul Ușchitului se întoarse spre locuința din Sf. Gheorghe.

Deasupra lui stăteau doi pensionari, soții Vlădoianu. Se cunoscuseră la Caru cu bere prin 1915 într-o sâmbătă. Timp de patruzeci de ani, în aceeași zi, la aceeași oră — opt — îmbrăcați de duminică, intrau în același local. Chelnerii, știau istoria, le păstrau masa cu un soi de sfințenie, pentru ei se găseau întotdeauna două halbe. Bătrânul strângea discret degetele femeii, doar ochii le vorbeau. După un ceas, plecau spre casă.

Într-o sâmbătă seara, domnul Vlădoianu a intrat în baie. Bătrâna ațipise în fotoliu.

„O las să doarmă puțin, cât mă bărbieresc”

Femeia nu s-a mai trezit. Peste două săptămâni, tot într-o sâmbătă, bătrânul a închis și el ochii pentru totdeauna...

Zâmbetul Ușchitului se stinse:

„Există și asemenea oameni. Se poate trăi și altfel...”

Din casa lui Tache Cric răzbăteau zgomote înfundate.

Sile întoarse capul. Îl văzu pe Litruță venind în fugă. Avea ochii învinețiți, buzele rupte, gura plină de sânge.

—Te-a sărutat nașul, limbric?

—Mama lui de bandit!

Sile oftă pe gânduri:

—Ascultă sfatul meu, mă, ăsta micu: Predă-te! La închisoare te păzesc gardienii, mai poți scăpa. Printre ai tăi o sfârșești repede.

Litruță sorbi din țoi și rămase strâmb de durere. Gura i se umflase, semăna cu un râț. Tăietura veche se zbuțuia, umerii obrazilor mai purtau semne de pumni. Era protav rău.

Sile îi cântări vânătăile:

—Ai avut dreptate, Mitule, te iubește al naibii nașul...

—Nu-i rămân eu dator!

Găsiseră o masă pitită în coasta sobei, într-o bodegă de cartier. W.C.-ul era la doi pași, avea geamurile spre maidan.

Suveică strivi chiștocul sub talpă:

—Aș mai putea încerca la o ibovnică de-a mea de pe vremuri...

—Las-o moartă. Vrei s-ajungi în cârje?

—Ce să fac, frățioare, dac-au înnebunit cu toții?

—Nu trebuia să faci ce-ai făcut!

—Așa, bă, boscorodește-mă, ia-mă și tu la pumni!

Dați cu toții în ăla micu!

Sile zâmbi:

—Eu când dau, dau tare, Mitule! O dată și bine!

—Așa, așa!

—Să te ferească Maica Precista de mâinile mele!

Goli țoiul apoi adăugă: Vezi cum o sucești.

—Ce să sucesc, bă, ți-a luat Dumnezeu mințile și ție?

—Ai grijă, hleab! Rupem din aceeași pâine, ai avut dreptate, patru ochi văd altfel, stăm de sprijin unul altuia, dar ai grijă!

Hoțul ridică din umeri. Schimbă macazul:

—Mai luăm un rând?

—Luăm.

Spre WC trecu un bărbat între două vârste. Sile îl urmări cu privirea.

—Știi cine-i?

—După muian parcă mi-e cunoscut. Șuț?

—Nu. Bătăuș. Am stat cu el la preventiv două săptămâni. I-a umflat ochii lui soacră-sa, tocmai în noaptea de Anul Nou...

—Băiat bun, orientat...

—Cum dracu îl cheamă? A, da, Grădinaru. Să-l opresc?

—Urgent! Niciodată nu știi de unde sare iepurele.

—Să nu fie din ăia cu urechile prea lungi...

—Ptiu! Cobe!

—Supraveghează intrarea.

Litruță lipi partea cealaltă a sobei. Când omul iese, Ușchitu îl prinse de braț.

—Mă mai ții minte?

Grădinaru îl măsură scurt. Odată se luminează la obraz:

—Dom' profesor! Căută împrejur, apoi șopti: Tot pe verde ești? Umblă unul capeș după dumneata și pe mine m-au luat în focuri.

—Pentru ce?

—Toți care te-au cunoscut sunt ținuți sub geană și Mățăoanu și Teică.

—M-așteaptă...

—Te-așteaptă, dom' profesor!

Ușchitu trânti pumnul în masă răsturnând paharele:

—Dumnezeul mamei ei de viață! Vreau s-o iau de la

capăt, să trăiesc cinstit!

—De... Pot să te ajut cu ceva? Să-ți dau niște lovele?

—Otravă să-mi dai!

Grădinaru se ridică.

—Lasă. Nene, o scoți 'mneata la capăt... Baftă!

Trecu în salonul mare. Litruță se apropie:

—Nasol!

—Bine c-ai băgat de seamă!

—Acu ce ai cu mine? Ce vină am eu, suflete?

—Trebuia de la început...

Nu-și termină vorba. Grădinaru apăru speriat:

—Ușchială, dom' profesor! Vin puterile!

Fugarii se repezără spre toaletă.

Ploaia reîncepuse, deasă, mărunță. Aluneceau pe sub streșini, cu fereală, două umbre ciuciuete. Ała micu încerca să-i țină inima:

—Iar i-am driblat! N-avem treabă, neamule, cât îi hăul și bârgăul nu pun laba pe noi, s-a mântuit.

Vorbele lipsite de credință pocneau baloane de săpun pe lângă urechea Ușchitului. Sile mergea în față înnourat rău.

—Este, nene? Am luat-o pe noroace...

Sile clătină din cap:

—Ești penibil, Mitule! Se opri în colțul străzii: Și-acum?

—Acu'?

—Așa e, uitasem, eu trebuie să mă gândesc la toate!

—Dacă n-aș fi încercat. Ai văzut și 'mneata...

—Am văzut!

—Hai pe la barbugiii din Vergului, propuse hoțul nu prea convins.

—Te cunosc?

—Cum să nu?

—Las-o baltă!

O luă la nimereală pe lângă un șir de tei. La fiecare pală de vânt frunzele își scuturau apa în picături mari.

—Cât o fi ceasul?

Sile nu-i răspunse. Izbea cu piciorul câte-o piatră ieșită în cale, mărunțind din buze.

—Cred că-i trecut de douăsprezece! Ce zici, nea Ușchitul?

—Te-așteaptă nevasta? Copiii? Se încuie ușa la bloc și n-ai cheie? Atunci? Dă din picioare! Asta-i soarta noastră, mă! Să fugim! Încotro? Unde-om vedea cu ochii. Cât? Până om crăpa.

Hoțul se opri:

—Mare față ești, frățioare! Să mor eu dacă pricep de ce te macini!

—E și greu!

—Păi bine, suflete, te-a rugat cineva să te ușchiești? Treaba presarilor e să ne înhațe, a noastră să-i driblăm. Nu zic bine?

—Da, dar...

—Dar ce? Nu-ți place în cărăbăneală stai, neică, la gros! Căldurică, căldurică, țoale ultimul răcnet, potol, nu plouă, nu ninge, trai guriță pe banii statului.

Profesorul se opri măsurând surprins făptura hoțului. Ud până la piele, stâlcit în pumni, Litruță dârdâia ca un apucat. Izbucni în răs:

—Știi că ai dreptate, mă, ăsta micu?

—Știu, bă, ăsta prostu!

Râdeau amândoi. Nu mai simțeau ploaia nici oboseala, silnicia nu le apăsa sufletul.

—Zi așa, nu-ți place liber, stai la pârnaie...

—Păi? Câini cu covrigi în coadă nu umblă pentru nimeni, darmite pentru fugiți? Zi bogdaproste că ajungi la colț de stradă și poți s-o iei încotro îți poștește inima. Este?

—Este, Mitule!

—Și mai zi bogdaproste că ți-a dat Ăl de Sus ajutor pe unu' care le gândește.

—Mare noroc am...

—De-o pildă, ca să-ți dau la o adică un exemplu, după capul tău ce-ar trebui să facem acum?

—Parcă ai de ales! Mergem înainte.

—Toată noaptea?

—Toată noaptea! Barem ne încălzim.

Litruță se minună țâțâind din limbă:

—Vezi că ești neam cu Paraschiva? Dar că la timpul ăsta suflă vântu' pe uliți, nu trece un câine te-ai gândit? Că picăm în brațele primului sergent de noapte, ai socotit?

Ușchitu ridică din umeri:

—Ce să spui... Stă apartamentul gol și eu umblu brambura!

—E bine că stă? Te duc în covru' meu.

—Parcă ziceai că m-ai aiurit.

—Câte nu zice omu'! Hăis, cioloagă, fă stânga!

—Afurisit mai ești, Mitule, veșnic ai o carte la manșetă.

—Am.

—Mă întreb mereu ce surpriză mă așteaptă într-o bună zi.

Hoțul își îngustă pleoapele:

—Degeaba îți bați capul, gulie, n-ai să ghicești.

Cotiră pe străzi lăaturalnice, înguste, bătute de întuneric.

—Cine-i gazda? întrebă Ușchitu.

—Nașa alor mei. Femeie subțire, avea prin '36 un tractir în Dămăroaia.

—Clar! Iar vii plin de sânge! începe să-ți placă...

—Dreapta. Sărim gardul, n-am cheia din față.

Ușchitu se cruci. Dincolo de zid se întindea cimitirul Belu. Săriră. Hoțul îi șopti:

—D-a bușelea! Nu m-ar mira să țină în faruri casele mierliților.

Se târără printre morminte. Iarba era udă, pe-alocuri dăduse glodul. Sile își lipi gura de urechea lui Litruță.

—Ai avut dreptate: Uite patrula.

—Unde?

—Pe bancă, lângă crucea aia mare.

Luminile nopții deslușeau două siluete. Îmbrăcate în pelerine de ploaie. Fumau ascunzând țigara în căușul palmei.

—Să-i dea Dumnezeu sănătate ăluia de-a inventat tutunul! murmură Litruță.

—Sst! Stânga-mprejur!

—Pe ce chestie? Mergi după mine.

Hoțul o coti spre mormintele sărăcimii, năpădite de buruieni. Crucile de lemn, îmbrâncite de vânt, se clătinau bete.

Inima Ușchitului se strânse. Și-l aminti pe taică-său întins pe catafalc. Fusese un om strângător, să aibe copiii, să se ajungă. Rupea de la gură să le lase lor. Într-o toamnă dibuise un țăran care vindea ieftin strugurii, dar n-avea în ce să-i care. Și-a scos izmenele, le-a înnodat nojițele și le-a umplut... Nu-și îngăduia o bere, un pahar cu sifon. Singura patimă erau pantofii. Răbda de foame cu săptămânile să-și ia încălțăminte nouă, de trei ori pe zi îi da cu vacs și cârpa de pluș.

L-au îngropat în haine ieftine, târguite în Taica Lazăr și pantofi găuriți în tălpi...

Ajunseră din nou printre cavourile de marmură. Hoțul scoase cheia, dintr-o tainiță, și deschise o ușă grea de fier.

—Poftiți vă rog, nașa vă așteaptă...

Capitolul XV: SE CAUTĂ DOI FUGARI

M-am întors surprins:

—Crezi în travesti, tată?

—Dacă n-aș crede, mi-a răspuns zâmbind, ar însemna să renunț la romanul de capă și spadă. Ori, e literatura mea preferată...

Candela împrăștia o lumină săracă. Mirosea a untdelemn ars, a moarte.

Sile se înfioră:

—Mă, tu nu ești întreg! M-ai băgat în coșciug, în cavou, data viitoare...

—Te trimit pe lumea ailaltă!

Râdea strâmb, cu ochii subțiați, râsul care nu-i plăcea Ușchitului.

—Ce mai aștepti?

—Fiecare lucru la timpul lui, gulie. Deocamdată stai în banca ta... Văzu maxilarele lui Sile jucând sub piele și îi puse mâna pe umăr. Hai, bă, ce dracu, nu știi de glumă?

—Nu știi.

—Ești găinar! Scuipă la fix fotografia așezată deasupra criptei: Hai noroc, coană Margareto!

—Cine-i?

Litruță își continuă tirul.

—Gimbeală, muian! Ai zice că înnebunise o garnizoană!? Se cafteau gradații ca chiorii, unu' și-a zburat creierii... Tolomaci!

Sile privi chipul femeii. O figură de copil cu ochi mari, limpezi, nas cârn și gură de păpușă.

—Pare cuminte...

—Este?

—Cu o ușoară predispoziție spre visare... Genul de fată care păstrează toată viața prima floare dăruită de un bărbat.

Hoțul râse:

—Acu' pricep de ce ai dat în bară cu muierile! Privi lung fotografia: A mai a dracului spurcăciune! E bine? Făcea pe Maica Domnului, lacrimi, suferințe, aiurea japii ca pe prunci!

—Cum?

Hoțul se întinse pe jos, cu mâinile sub cap:

—Grangurii își făceau pe-atunci veacul la Sinaia, aiureala cu marea a început acu', în ultimii ani. Ș-o dată pica parașuta. Trăsnet! Durere! Aia toți grămadă. Hăitușca nimic: Ochii în pământ, suspine, până s-arunca un babalâc, căptușit de parale. Pleca cu el pe munte, pieptiș, după moda nemțească. Puriul scotea limba de-un cot, dar nu sufla să pară-n puteri. Seara era praștie, uita cum îl cheamă. Deșertau câteva șampanii și începea circu': că nu poate, că-i fecioară. Dimineață, fraieru' jura că el a început-o.

—Mare-i grădina lui Dumnezeu! se minună Ușchitu. Și?

—Pațârca să s-arunce pe geam, de, și-a pierdut fetia! Curgeau lacrimile din ea ca din cișmea. Pe la prânz avea milionul în buzunar...

—Fantastic!

—La trei zile altul. A făcut avere, neamule, numai din fițe, scria și prin gazete, o lua Zizi Șerban tare într-un cuplet.

—Margareta și mai cum spui c-o chema?

—Vrabie, fata lui Gigi Pascarol din Militari. Taică-su coșea la poker, asta l-a așternut. Atâția bani să am eu câte case a desfăcut mișauca!

—Cred.

Ușchitu luă în mână fotografia:

—Să vezi și să nu crezi, așa, pare un înger... Multe mai învață omul cât trăiește!

—Și tot tolmăc moare! completă hoțul căscând. Soilim și noi un ceas? Mi se închid ochii, nu mai ține. Întinde-te coala.

—Dormim cu rândul. Cum duce unu porcii la jir îl scoală celălalt. Îți dai seama, trece patrula ș-aude morții horăind...

—Bravo, cocoș! Prost, prost, dar tot mai iese ceva și din tine. Piua-ntâi!

Adormi imediat. Sile își plimbă privirea prin încăperea strâmtă. Candela lumina cuminte chipul Margaretei, umplea ungherele de umbre. Brusc, sări înspăimântat în picioare. Își amintise povestea studentei închisă peste noapte într-un cavou. Un banc idiot al colegilor. A doua zi o găsiseră cu părul alb, înnebunită de groază. Se uita fix la un șarpe care unduia încet deasupra criptei...

Ușchitu păzi somnul hoțului până în zori, tresărind la fiecare foșnet.

Litruță clipi mărunț. Prin găurile de aerisire lumina dimineții da năvală.

—De ce nu m-ai trezit să te schimb, bă, ăsta prostu?

—Nu m-a lăsat inima, răspunse Sile zâmbind obosit. Puse mâna pe clanță. Hai s-o ștergem, Mitule, un minut dacă mai stau mi s-apleacă!

Hoțul crăpă ușa, cercetă cu grijă împrejurimile.

—Verde!

leșiră din cimitir. Ușchitu răsuflă ușurat:

—Spune-mi, Litruță, e adevărat că prin cavouri se aciuesc șerpilor?

—Colcăie! Da-s cuminți, nu mușcă.

Profesorul scuipe scârbit într-o parte:

—Să știi că în noaptea asta am îmbătrânit cu zece ani!

—Ți-e frică de ăștia, ondulații?

—Mor! Bine că nu i-am văzut că acolo rămâneam!

—'Ete cruce de bărbat! Hoțul îl măsură cu dispreț. Păi eu când eram mic, umblam cu ei în sân. Soru-mea a-nghițit unu...

—Puah!

—Să mor eu dacă mint! Dormea în grădină cu gura dășchisă, și-un limbric de șarpe i-a intrat pe gât....

—Termină, mă! Ești dement, vrei să-mi vărs mațele?

—Stai, cosoru' moșului, să-ți spui cum i l-au scos.

Ușchitu o luă cu pași mari înainte. Ți-a micu după el:

—Au legat-o cu picioarele de-o grindă din tavan. Dedesubt era un lighean cu lapte fiert. Cum a simțit aburii...

Sile se opri verde la față:

—Te pocnesc! Ce dracu, n-ai minte deloc? Nu suport, n-auzi? Și la cinema când e o secvență cu șerpi închid ochii.

—Aiurea?

—Am și eu un fix: șerpilor și șoarecii...

—Ești de groază! Își aminti patima profesorului: Parcă ziceai că vrei să umbli pe unde n-a călcat picior de om. Păi ce te faci în pustietate, frățioare, acolo mișună balaurii?

—De jivinele mari nu mi-e frică.

Hoțul îi dădu cu tifta:

—Ia-o pe partea ailantă că faci curent!

Se așezară pe o bancă în Parcul Libertății. Ușchitu scoase pachetul de țigări:

—A mai trecut o noapte!

—E bine. Rectifică: încă e bine...

—Ce propui?

Litruță fuma un timp cu ochii în pământ. Spuse

suspînând:

—P-acilea nu mai e de trai, nea Sile. Tre' s-o roim în altă parte.

—Unde?

—Une-i bătaia crapului, la mare. Geme Constanța de lume, și de-ai noștri și străini, o cotești mai ușor, te pierzi mai repede...

Jigara se frânse între degetele Ușchitului.

—A dracului mai e pielea pe tine, Mitule!

—Al lui sunt totul, gulie, nu te-ai prins?

—Umbli după văru-tu, Titi!

—Eu?!?

—Te trage ața la omor, Litruță, n-ai liniște până nu vezi cum arată Zugravu ăl mic pe dinăuntru! Singur mi-ai spus. Mi-ai spus mă, sau nu?

Hoțul își sticli dinții:

—Aia e altă brânză în altă straiță!

—O fi, dar mi-e că te-nfrupți!

—Adică așa toloc mă crezi? Asta-i în capu tău, ăla prostu? Mă bag de nebun în trențele vârgașilor? Umbli puterile după el cu limba scoasă și hop și eu ca Ieremia! Oftă: N-ai grijă, ce-i a lui e pus de-o parte, să treacă numai hălălaia. Nu mă crezi?

Ușchitu zâmbi subțire:

—Să zicem, Mitule.

—Zi așa că-i zici bine. Când m-o apuca pofta de sânge desfacem comperativa. În regulă?

—Poate uiți...

—Aș! E de-ajuns să-ți ginesc lopețile. Îi cântări mâna. Frumoasă sculă! Adăugă cu înțelepciune: Cum le rânduiești ăl de Sus pe toate. Unora le dete minte, altora carabe...

—Pe tine te-a înzestrat ăl de jos! Știi că azi-noapte ți-am umblat prin păr să văd dacă n-ai cornițe?

—Ești diliu!

—Mă bate câteodată gândul că ai fi ăla, ducă-se pe pustii. Îl măsură de câteva ori din creștet până în tălpi: la fă, Mitule, semnul crucii!

—Ptui!

—Fă-l, n-auzi! Fă-l să mă conving!

—Uite hal de om cu carte, profesor! Huo! La oase!
Ușchitu începu să râdă clătinând din cap:

—M-ai speriat, Litruță, nu știi ce să mai cred. În
viața mea n-am văzut ochi ca ai tăi! Hoțul sări în picioare:

—Vrei să înnodăm vorbele?!

—Am glumit, ești omul lui Dumnezeu... Mitu
Suveică zis Litruță, omul Domnului. Hai să luăm ceva la
bufet.

Berea era caldă, chiflele pietroaie, masa se bâțâia.

—Ăștia parcă-s vorbiți! oftă hoțul. Fii atent, la caz
de nevoie roiu prin dreapta. Sus pe deal e o spărtură în
gard. Întâlnirea la Belu...

—Nu! În ruptul capului!

—Pe ce chestie?

—Ne întâlnim oriunde, dar nu printre morminte! M-
ajunge.

Litruță râse:

—Ești fătălău rău, gulie. La *Caru cu bere* e bine?

—Sper...

—Ș-acu' zi cum ieșim din oraș.

—Greu, Mitule! L-ai auzit pe Grădinaru.

—Tot îi driblăm noi!

—Eu unul în sicriu nu mai intru, ți-o spun de la-
nceput! Ai tu o chestie cu morții...

Litruță rânji.

—Îmi plac, Ușchitule, vorba ăluia, cu cât îs mai
morți cu atât îmi plac mai mult. Acu' v-o 12 ani nu mă
dezlipeam de țintirim, chiteam pe ăi cu aur la ei, ori cu
sucle de preț și noaptea îi lăsam goi prepeleac.

—Desfăceai mormintele?!

—Altfel cum? Ăștia nu se șucăresc, nu scot cuțitu'.
Odată, ochisem unu' c-un acordeon. Trecuse fulgerul prin el
și l-au îngropat cu ce-i era mai drag. Dau țărâna de-o parte,
salt capacul și ce să vezi, frățioare, se scoală mortul cât
erea de lung...

—Fugi, de-aici!

—Pe viața mea! N-o mierlise de tot, pământu' i-a
supt curentu', noroc cu mine.

—Și nu ți-a plesnit inima?

—Păi ce, eu sunt Sile Ușchitu, ăla slab de vână?

Profesorul se cruci:

—Zi, ai salvat un om?

—Vorba vine. Până la urmă tot acolo a ajuns. Tolomac, s-a dus întins la neamuri. Aia tocmai trăgeau cu molanu' de sufletu' lui, au crezut că-i stahie, și-au pus mâna pe topoare...

Sile împinse aperitivul de o parte, nu-i mai ardea.

—Ai trecut și tu prin câte ceva, Mitule!

—Oho! Dacă stau să-ți povestesc umpli zece cărți. Dă farfuria aia-ncoa' dacă nu mai glojdești.

Mesteca cu gura deschisă, sugându-și dinții. Ușchitu se uită în altă parte.

—Ai dreptate, pe aici nu facem mulți purici, nenhață urgent.

—Este?

—Chestia e să ne strecurăm. Miliția a înconjurat orașul, nu m-aș mira să fi apelat la armată.

—Bun, și?

—Practic cred că e imposibil.

Litruță goli paharul, se rezemă de speteaza scaunului râgâind.

—Tot Mitu Suveică, sireacu tre' să le descurce. Mâine ești afară, pe arătură, e bine?

—Cum?

—Scoate țigările alea, nu fi cupit.

Fuma picior peste picior fără să-l privească. Sile aștepta pe ghimpi.

—Zi!

—Te fac artist de film, cocoș!

—Vai de mine!

—La 10 aleg șmecherii figurația. Ne iau urgent că avem muiane.

—Mai ales tu...

—Uite așa cum mă vezi sunt la a patra nasulie. Odată am spus și vorbe.

—Mă al dracului! Ușchitu îl privea dintr-o parte zâmbind: Mai scurtează coada vulpii, Mitule! Actoria e meserie grea, trebuie să plângi și să râzi la comandă.

—Și-adică eu nu pot? Ții pariu că scot apă cât numeri pân' la trei? Fii atent, gulie! Unu, doi...

Ușchitu rămase cu gura căscată: Ochii hoțului se umeziră, lacrimi mari, îi alunecau pe obraji. Litruță le șterse cu dosul palmei și îl bătu pe umeri:

—Mai învață, bă, ăsta prostu!!

Profesorul articulă greu:

—M-am lămurit, ești ucigă-l toaca! Fă semnul crucii!

—Iar?!

—Maica ta Isuse, așa ceva încă n-am pomenit!

Litruță zâmbi:

—Încă n-ai văzut toate alea...

—Adică poți să plângi când vrei?

—La fix!

—Cum?

—Asta-i altă mâncare de pește, degeaba-ți spun, tre' să ai lacrima-n sânge, de la mă-ta din comună. Mai trase un fum apoi zvârli țigara: Ascultă-mă pe mine, ne-alege sigur! Mâine dimineață aruncă niscai țoale pe noi, ne dă cu bărbi și-afară pe coclauri. Ajungem la iarăbă verde, pa și pusi! Așa că plătește și hai, ghijoagă, la iarmaroc.

—Eu zic să luăm o mașină, propuse Ușchitu băgând restul în buzunar.

—Gata, neamule, vorba aia, ca artiștii.

Opriră un taxi. Lângă biserica Sf. Vineri hoțul se răzgândi:

—Stop! Dacă văd cu ce venim, intră babalâcii la idei. S-amărășteni rău.

Pătrunseră într-o curte ticsită de omenire: bătrâni, băbet, câțiva puștani rupți de școală. Cei cu pâinea și cuțitu' aruncau căutături de geambaș. Ș-odată se împieptoșau japii să pară în vână, babele își dregeau obrazul cu vopsele, ciripeau subțire...

Litruță intra și ieșea pe uși ca la el acasă. După vreo 10 minute, șopti Ușchitului:

—Unu' din noi doi s-a născut în zodia porcului! Ne cărăbănim la prânz! Le crapă buza după trei gealați, stă echipa pe câmp și așteaptă...

Îl trase într-o odaie. Un bărbat cu plete clătină din cap, și cât ai zice pește fugarii se treziră în anterie, cu camilafcă și bărbi mari albe.

Hoțul nu-și mai încăpea în piele. Blagoslovea în

dreapta și în stânga cântând subțirel, pe nas, ca țârcovnicii.

Popiră la repezeală și pe un fârțângău cu pistrui, apoi îi împinseră într-o Volga. Sile întrebă nedumerit:

—Erau alții, mai bătrâni, numai bine li se potriveau bărboaietele, cum de ne-au luat pe noi?

Litruță scoase de sub rasă pachetul de țigări:

—E de alergat, neamule, ce te faci eu babalâcii? Ția după două duble îs numai buni de băgat în scutece. Se întoarse spre puștan: Fumezi, părințele?

Fumară toți trei. Mașina alerga de frica morții spre Pantelimon. La ieșirea din oraș șoferul frână înjurând:

—Iar ăștia cu controlul!

Fugarii tresăriră. Pletosul scoase capul pe fereastră:

—Cinematografia!

Milițianul rămase cu ochii la popimea înghesuiți în fundul mașinii.

—Actele dumneavoastră!

Ușchitu, alb la față, vru să scoată buletinul rostuit de Poșircă. Litruță îi prinse mâna, spuse supărat:

—Bine, frățioare, nu-l cunoști pe Papaiani?

Imita vocea artistului să juri că-i el.

—Să trăiești, nea Bică! Și dumnealor?

Hoțul aruncă două nume de actori împreună cu un banc pipărat al dracului, apoi îi întinse mâna:

—Hai, să-ți dea Dumnezeu sănătate, dar nu cred!

Râse toată lumea și mașina porni.

Pletosul se întoarse spre Litruță:

—Formidabil îl imiți! Ia mai zi ceva!

Mitu Suveică turui câteva replici din Păcală, altele din buzunar, apoi se interesă:

—Dar ce caută ăștia, nene, dezertori?

—Dracu-i mai știe că m-au înnebunit!

Hoțul îi făcu Ușchitului cu Ochiul și se rezemă de spetează răsuflând ușurat.

Drumul spre mănăstirea Pasărea era umblat zor nevoie mare. Dorobanți și muscali înghesuiu turcimea spre o viroagă, tunurile înșirate pe haturi, trăgeau de mama focului, civilii strigau alergând printre reflectoare, macarale și tot soiul de mașini. Colbul stârnit de cai întuneca zarea.

Ușchitu privi un timp vânzoleala, apoi se răsuci către Litruță.

—Grea pâine mănâncă și flăcăii ăștia!

Stăteau sub un copac, la umbră. Hoțul, clătină din cap.

—Asta încă nu-i nimic. Să fi văzut haloimăsu' lui Dumnezeu la celălalt film! Picau seara, storși, înnebuniți, nu le mai trebuia nimic. Se întoarse spre al treilea popă: Câte clase ai, guriță?

—Nouă.

—Atunci poți s-aduci și tu canistra aia de apă. Hai, copăcel!

Puștiul îi aruncă o privire urâtă și se depărtă. Litruță începu să râdă.

—Ți-a plăcut cum l-am driblat?

—Nebun ești, Mitule! Când a cerut actele am crezut că gata, s-a terminat...

—Te și vedeai în dungi!

—Bineînțeles!

Hoțul își scoase camilafca, descheie rasa la gât. Spuse fără să-l privească:

—Nu mi-e dat s-aud și eu o vorbă bună... Asta prostu' numai să spurce știe...

—Câte vorbe bune ai auzit tu, în viața ta, Mitule? Ți-ar sparge urechile, nu-s de tine. Ți-aduci aminte serile cu madam Angelescu?

Litruță își arată lipsa dintelui, zâbind strâmb:

—Mda! la fă inventăru' să vedem cum stăm. Măine suntem la Constanța și-acolo-i prăpădenie, nici nu știi când ai topit suta.

Ușchitu scoase pachetul lui Poșircă, numără banii:

—Douăsprezece mii.

—E bine, spuse hoțul privind teancul de bancnote. Și-n plicul ăla?

—Niște butoni de aur, verigheta și-un ghiul.

—Fă-le-ncoa să mă uit.

Când văzu inelul ochii i se aprinseră. Îl suci pe toate părțile apoi îl cântări în palmă.

—Câte grame are?

—Douzeci și unu.

—Marfă a-ntâia, neamule, cum purtau barosanii odată! Îl fixă pe degetul mic: Bogdaproste, să fie primit.

—Poate-ți scap una!

Hoțul îl dădu cu mare părere de rău:

—Când m-oi umple de lovele să știi că-l cumpăr!

—Eh! Paște, murgule, iarbă verde!

Întoarseră capul. Puștiul pistruiat era în spatele lor. Fuma privindu-l țintă pe Litruță:

—Câte clase ai, bă, ăsta frumosu'?

—Patru, răspunse șuțul acceptând jocul.

—Și la escarpeni?

—Pa's'pa.

—Așa? Atunci citește întâi chestia asta, ca să vezi în ce viteză-i bagi.

Întinse Informația Bucureștiului. Dintr-un ochi fugiții înțelesesă despre ce-i vorba. Le apăruseră fotografiile în ziar...

—Aveți ghinion, flăcăi! La zece minute după noi a trecut Bică Papaiani...

Capitolul XVI: O ÎNTÂLNIRE NEAȘTEPTATĂ

—În locul lui, spuse inginerul, aș fi înțeles repede manevra. Scopul era limpede...

Avocatul vru să-i amintească cum e cu vitejii după război. Renunță.

Personalul se târa în noapte încet, cu opriri dese. Întinși pe acoperișul vagonului, Sile și Litruță priveau stelele.

—Care-i a ta, bă, ăsta prostu?

—Aia care pâlpâie. O să se stingă repede...

Hoțul rânji:

—Iar ai întors cojocu'? Ce dracu' s-a mai întâmplat? I-am aiurit la marele fix, noroc că puștiu' era bagabont, certat cu presarii.

—Da, Mitule, dar acu știu că am ieșit din București.

Maiorul Dașcu o să ghicească repede încotro am luat-o, unde să-și trimită oamenii.

—Mă doare-n cot! Să mă văd eu la colcăială. Sclipuim niscai țoale străinești, ne lăsăm țcălie, punem obloane la ochi, d-ălea cât farfuriile și-i tragem tare cu *danche șon...* N-or să ia șmecherii toată nemțimea la întrebări!

—Mi-e tare frică, Mitule, că orice-ai face te detectează imediat.

—Pe ce chestie?

—Ai personalitate...

—Du-te, bă, d-acilea! O mie de ani nu se prind Valentinii!

—Să dea Dumnezeu! oftă Ușchitu.

Hoțul zări ghiulul în degetul lui Sile și ochii i se aprinseră din nou.

—Bagă-l în buzunar, să nu-ți cadă...

Săriră din mers, cu mult înainte de a intra în gara Constanța.

Litruță o coti spre centru:

—Vâslește după mine, bă, ăsta prostu. Tre' să luăm două valize și niscai dedesupturi, altminteri bate la ochi. Cine-ți vine la mare cu lopețile în buzunare?

Trântiră cumpărăturile în geamantane. Hoțul opri un taxi:

—Tomis Nord.

—Iar faci vizite, Mitule? întrebă șoptit profesorul.

—Acolo-s gazde din destul, închiriază ogeacurile pe ruptelea. Se aplecă spre șofer: Nu știi mata vreo adresă?

—Cât stați?

—Trei săptămâni, poate o lună, depinde.

—Știu.

Opri în dreptul bufetului *Brotăcei* claxonând scurt. Se desprinse de șpriț un bărbat negricios cu părul cârlionți și amândouă picioarele în ghips. Înainta în cârje. Șoferul dădu jos bagajele:

—Ți-am adus doi mușterii, domnule George.

—Stai nițel, să vedem dacă ne înțelegem, spuse Ușchitu.

Infirmul zâmbi larg:

—Cu mine se înțeleg oamenii, numai că nu închiriez eu, ci mama. Treizeci și cinci de lei pe zi.

—Corect, aprecie Suveică. Să vedem camera.

Intrară într-un bloc din apropierea cârciumii. Apartamentul era la parter, odaia avea terasă.

—În regulă! constată Litruță. Se întoarse spre Sile: Doctore, dă-i un aconto.

Ușchitu puse cinci hârtii de o sută pe marginea mesei, infirmul scoase o cheie:

—Ușa de jos nu se închide niciodată. Zâmbi cu ochii în pământ: Aș avea o rugămintă. Dacă întreabă cineva, sunteți veri de-ai mei... Altminteri avem probleme cu fiscal.

—E clar, făcu Ușchitu. Îi întinse mâna: Toma Vasilescu.

—George Stamatiu. Poet. Adăugă scuzându-se: O îndeletnicire care încă nu a adus nimănui averi...

Se recomandă și Litruță bâlbâind un nume la rezezeală, apoi întrebă repede:

—Accident?

Infirmul îi servi cu țigări, aprinse și el una:

—M-a lovit, un italian cu mașina. Surâse: Adevărul e că vina o port eu: Apusul soarelui se poate admira nu numai din mijlocul străzii... Măicuța mea termină serviciul la ora patru. Va fi încântată.

În față, la *Brotăcei*, se îndesă în vorbă un bărbat scund, cu ochii extrem de mobili.

—Ați rămas la dom' Stamatiu?

Purta blugi străini, fuma țigări americane. Litruță îl citi repede:

—Cât pachetul și de care?

—Oprezece lei *Kent*, super long, *Pall-Mall*, *Chesterfield*...

—Altceva?

—Un ceas Atlantic la 800, blugi, tricouri.

—Să vedem blugii.

Îi pofti acasă și deschise o valiză plină de boarfe. Fugarii își aleseră ce era mai trăsnet: tricouri cu semnele unei orchestre din München, pantaloni ciotcă de capse,

sandale de prins pe un singur deget, ochelari și șepci ultimul răcnet.

Litruță făcu repede târgul. Ușchitu scoase banii:

—Spune-mi, te rog, nu ți-e frică? Dacă eram de la miliție?!

Bișnițarul zâmbi plimbându-și privirea de la unul la celălalt:

—Alt soi de oameni sunteți dumneavoastră...

—S-a prins!

—Vezi-ți de treabă.

—Dacă-ți spun! N-ai văzut cum le zâmbărea? Constanțenii îs unși cu toate alifiile, nu-i aiurești cu una cu două. Ascultă-mă pe mine, bă, ăsta prostul

—Crezi că ne vinde?

Hoțul oftă:

—Să nu ne cumpere...

—Nu înțeleg.

—Să nu umble la cântare: *Dai sau zic!*

—Șantaj?

—Păi? Cu ăștia de p-acilea poți-să te aștepti la orice...

Mergeau spre Mamaia. Din blocuri curgeau gărlă sezoniștii, chilipirgii la doi poli camera și parizer de trei ori pe zi.

Litruță băgase pachetul de țigări în brăcinari, după moda crailor. Lipăia din sandale cu ochii la Sile:

—N-ai treabă, guriță, să juri că ești neamț!

—De unde o fi adunat ăla atâtea haine, Mitule?

—Numai țoale? Pui pariu pe ce vrei că are un ceavn de ceasuri...

—De unde, mă?

—Sfânta bișniță. Vin vaporeni căptușiți, le iau la kg. și le dau la trei-patru sute bucata. Râse: Trăia la noi în mahala unu' Mircea Closetaru. Îl chema Panait, dar îl porecliseră oamenii așa fiindcă repara umblătoarele. ăsta, fratele meu, a roit-o în America, pe bune. În fiecare an venea cu cinci valize de boarfe străinești și le vindea ca pâinea caldă. Și-acu' te întreb eu de unde le lua?

—Cumpăra la grămadă.

—Pe dracu! Le-aduna de pe stradă, cocoș, e bine? Americanii au un fix, aruncă pe trotal ce se-nvechește. Closetaru le fățuia nițel și urgent la fufele noastre. Macioalele-s de groaza lumii, plătesc de trei ori prețul numai să n-aibă și alta la fel. Până s-au umplut toate de vitiligă.

—Serios?

—Nebune! Umblau după Mircea să-l omoare.

Intrară în Mamaia. Femei câtă frunză și iarbă, odată s-aprinse tărăța în ăla micu:

—Ridicăm și noi ceva, nea Sile? Uite alea două coaptele...

—Spui eu c-ai mâncat ciuperci!

—De ce, nene?

—Oamenii maiorului Dașcu sunt la un pas de noi, oricând dăm cu crucea peste ei, și ție îți arde de idile!

—Urlă bărbatu-n mine, bă, ăsta prostu!

—Ptui! Urîtu' pământului!

Vântul sărăcise plaja de lume. Cei tari de înger înfruntau colbul nisipului cu ochii la valuri. Apa mușca flămândă țărnul, murmura înfundat. Șuțul o atinse cu vârful degetelor.

—Taie!

—De, luna mai, abia a început sezonul.

O luară de-a chioara, cu mâinile în buzunare. În dreptul unui neamț cu tranzistorul pe pânțece, fugarii se opriră.

Radio-vacanța anunța ascultătorii că s-a instituit un concurs pentru sezonisții cu spirit de observație.

Doi reporteri de-ai noștri — urmă descrierea amănunțită a evadaților — vor colinda litoralul, deghizați în turiști, vânzători de artizanat etc. Cine reușește să-i recunoască este invitat să telefoneze la sediul emisiunii.

După lista premiilor, anunțul fu difuzat în patru limbi.

Ușchitu se uită la Litruță. Sta cu moartea-n sân:

—Asta ce mai fu, nea Sile?

—Ne-au sculat omenirea în cap!

—Clar! Ce zici?

—Stăm în casă...

—Și împletim ciorapi pentru iarnă, nu? Dar ce-o să spună găzdoiu, te-ai gândit? Adică vii la mare și faci plajă la bec?

—Mda... Să-i împingem ceva, să închidă ochii?

—Pui mâna în foc că nu te vinde? Vorba lui Dașcu, nimeni nu iubește fugiții... Până una alta hai la corturi să glojdim niște mici. La pânză stau grămadă cehii, pe limba lor n-a anunțat...

Cotiră spre faleză. Litruță părea și mai obidnic, pășea grămadit în el, ochi de venin. Ușchitu se interesă nedumerit:

—N-am priceput de ce umblă cu plosca?!

—Trombonul cu concursul?

—Da.

—Ce rost avea să pună pe spini o lume? Nu-ți mai ieșea neam după opt seara știind că umblă doi scăpați, cu șișurile în palmă. Și vorba aia, sunt în concediu.

—Ai dreptate.

—Iar dăm cinstea pe rușine, oftă Litruță. Să vezi acu' ce se holbează ghiorlănimea... Pocni din degete: Schimbăm macazu', bă, ăsta prostu! De-acu' încolo mergem de unu' singur.

—Fiecare pe barba lui! Ți-a ieșit un sfânt din gură!

Hoțul clătină din cap lămurit:

—Vrei să scapi de mine, cocoș, numai la asta ți-e gândul!

—Ce-ți trece prin cap? Mă gândeam cum e mai bine. În doi ne dibuiesc repede, așa-i cântecul...

—Altu-i, frățioare! făcu șutul privindu-l strâmb: Ai grijă să nu ți-l cânt eu într-o zi!

—Ești într-o parte!

—Oi fi! Mână spre corturi. Ne filăm unu' pe altu', pricepi?

—Nu.

—Merge unu' în față, celălalt în spate cu ochii cât cepele. Dacă se lasă cu vânzare dă șase.

—Aha!

—Ai venit de-acasă? Așa că ia-o înainte, țin eu tira. După un pogon, facem schimb.

Avusese dreptate hoțul, camping-ul gema de cehi.

Chitiră o masă dosnică. Litruță comandă berea în nemțește, micii prin semne.

—Fii atent, bă, ăsta prostu, ieșirea prin Sărindar e spre ghiol.

Mâncau urmărind forfota mulțimii.

Deodată ochii hoțului se subțiară. Privea țintă un tip brunet, coborât dintr-o mașină.

—Există un Dumnezeu, spuse Litruță! Vino suflete, că de când te-aștept! Se întoarse spre Ușchitu: Știi cine-i ăla?

—Titi Zugravu?

—Aș! Italianu'! Frateli, șmecherașu' de ne puse funia în coarne pe șosea!

Sile se foi neliniștit:

—Lasă-l în plata Domnului, Mitule, de balamuc avem nevoie?

—Uliuu! gemu hoțu, mor frățioare, mă desfac dacă nu-l întind.

—Litruță!

Hoțul se ridică frecându-și mâinile.

—Stai locului, Mitule! spuse Ușchitu apucându-l de mână.

Litruță se eliberă:

—Tre' să mă răcoresc, mă!

—Nu, fi copil!

—Mă dau prins, nea Sile, dar tot nu-l las! Așteaptă-mă aici. Rămase o clipă nehotărât, apoi îi aruncă șuriul: Ține scula, mă descurc cu gaibaracele!

Ușchitu încercă în fel și chip să-l oprească. Degeaba. Hoțul plecă glonț.

Italianul băgase o găleată de apă în radiator și tocmai se pregătea să urce la volan, când îl văzu pe Litruță:

—Bongiorno, amico! spuse Suveică apropiindu-se.

Escrocul făcu câțiva pași înapoi și-odată o rupse iepurește printre corturi. Pungașul după el. Sile îi văzu înfundându-se în păpurișul ghiolului.

„Nu-i bine!”

Se ridică făcând semn ospătarului.

Litruță îl ajunse repede. Italianul se răsuci cu

mâinile îndepărtate, gata să sară. Rămăseseră pe loc citindu-și în ochi. Privirii hoțului nu-i mai încăpea cămașa. A celuilalt era neagră. Mitu Suveică măsură scurt locul: în spate începea mâlul, împrejur stufăriș, întrebă râzând drăcește:

—Come te chiamă, napolitanule?

—Gică Oancea. Ești mulțumit? Gică Oancea, zis Opt Vieți, doctor de hoți.

—În regulă, frățioare, mai rămâi cu șapte. Până una alta scoate parnosa, nu-i bine să pleci cu ea pe lumea ailaltă. Banu-i ochiu dracului, Oanceo, te ia Sarsailă la poceală.

Din palma „italianului” țâșni lama unui stilet. Întinse mâna:

—Vino și ia-o!

Zâmbetul hoțului se lăți. Făcu un pas înapoi și-odată își zvârli piciorul drept. Șuriul zbură în apă:

—Treci la lopeți, Oanceo, și eu mi-am lăsat scula.

Opt Vieți se aruncă taur cu pumnii. Litruță sări dreapta-stânga, ocolind baroasele. Ținea mâinile în buzunare, zâmbind spurcat:

—Hai, cocoș, ostenește-te, lucrează! Așa.

Loviturile cădeau ploaie în gol sporind dracii brunetului. Hoțul trăia numai din fente și părul de pe limbă. Să te ferească Dumnezeu ce era la gura lui:

—Curaj, fratello! Bagă upercutu'! Slab! Bară! Și la muieri tot așa te muți de pe vatră pe cuptor? Țui!

Gică Oancea începu să gâfâie. Litruță făcu piciorul stâng roată înapoi și-l trimise ghiulea în ceafa „italianului”, apoi săltă dreptul și-i prinse falca de jos.

Opt Vieți se prăbuși gemând...

Sile veni în fugă. Îl văzu pe Litruță cu mâinile în buzunare mărunțind în picioare trupul escrocului.

—Mitule!

Hoțul își continua serviciul fără să-l bage în seamă. Trebui să-l ia, deoparte, la subțioară:

—Ajunge, mă, vrei să-și lepede potcoavele aici?

Gică Oancea, totul o rană, încercă să se ridice în genunchi.

—Scoate banii! șopti Litruță scăpând din strânsoarea Ușchitului.

Opt Vieți își întoarse buzunarele. Erau goale. Hoțul clătină din cap:

—Să n-am spor dacă nu-l las la papuci! A cui e mașina, amigo?

—A... A mea.

—Lasă vraja că iar te iau în pene! Pe cine l-ai păgubit?

—Unu'... de-al nostru... sezonist.

—Și numărul?

—L-am ciocănit singur...

—În regulă. Dă cheile!

Gică Oancea își șterse sângele de pe față cu batista:

—Au rămas în mașină.

Litruță dădu să plece, apoi se răzgândi:

—Ascultă, cocoș, dă-ți cu apă pe muian și ia troleibuzu' până acasă. Fiatu' îl rechiziționează băiatu'.

—N-ai s-ajungi departe, Suveică!

Hoțul tresări. Se uită la profesor apoi la Opt Vieți, clipind des:

—Mă cunoști?

—N-o să ajungeți departe, băieți, continuă escrocul. Azi-dimineață spunea la radio cum arătați, de-a-ntregul, adineauri treceau dubele...

—Încotro? Întrebă îngrijorat Ușchitu.

—Spre *Hanul Piraților*.

—Minți!

—Pe sănătatea mea, nea Suveică!

Opt Vieți luă o țigară din pachetul Ușchitului, aprinse de la ăla micu, fără urmă de parapon.

—Aici nu răzbiți, fraților, vă găbuie urgent!

—Nu-mi purta tu de grijă. Hai, mișcă!

—Mașina-i pâinea mea, Mitule, nu pot aiuri pe nimeni dacă umblu cu tramvaiul unșpe.

—Sperii tu alta.

—Nu faci bine, trosnitorii îi cunosc numărul, nu mă văd în ea vă treziți în copii.

—Lasă-le vorbă.

—Când? Băieții sunt în treabă, care la Eforie, care la Mangalia, de, a început sezonul.

Litruță se uită nehotărât la Sile. Ușchitu îi puse mâna pe umăr:

—Renunță, Mitule, cine știe în ce bucluc mai intrăm.

—Bine, Oanceo, făcu hoțul aruncând țigara. Dar bagă la schepsis un lucru: M-au nășit Colivaru și Tache Cric! Dacă ne vinzi muști pământu'!

—Cruce de aur, nea Suveică!

Se îndreptară toți trei spre mașină. Opt Vieți deschise portiera:

—Unde să vă duc?

—În Constanța.

Pe drum, Gică Oancea desfăcu sticla de whisky.

—Momeala husănilor... Atunci pe șosea, n-am știut că sunteți cărăbăniți...

—Acu' știți.

Băură cu schimbul. Opt Vieți, vârî mâna sub fotoliu și scoase un teanc de sute.

—Ia colea, nea Suveică, barem o...

—Ești valabil! interveni repede Litruță cu ochii la Sile.

Escrocul opri brusc mașina:

—Gineală!

La intersecție pândeau doi milițieni.

—În regulă! spuse hoțul coborând. Dacă am nevoie de tine, un' te gălesc?

—La Cazinou. Baftă, fraților!

Capitolul XVII: POLIȚE VECHI

Magdalena ignoră fulgerele din ochii tatălui. Se apropie de marinar:

—Ce anume v-a atras atenția?

—Jocul de-a șoarecele și pisica, domnișoară.

Pe Siutghiol plutea un soare cât roata carului, roșu

purpură. Aprinsese norii, înfigea în semnele nopții săgeți lungi de lumină. Fugarii ascultau clipocitul apei. Litruță mesteca gumă, Sile fuma rezemat de un plop subțiratic.

—Cine te-a învățat, Mitule, să te bați cu picioarele? întrebă Ușchitu într-un târziu.

Hoțul clefăi încântat:

—Nevoia. Își suci brațele: Material puțin, vlagă puțină. Toată puterea mea stă în cap și-n dulige. Șeful dă porunci, gaibaracele robesc. Câte huidume n-au întins săracele! Malacii nedeprinși așteaptă pumnul și-odată se trezesc cu spițul în burtă. Râse: Hai să-ți arăt o fentă, bă, ăsta prostu.

Aruncă șiful în iarbă, descălță sandalele, apucă plăselele între degetele piciorului și dintr-o zvâcnire înfipse cuțitul în trunchiul plopului, la o palmă de creștetul lui Sile. Toată treaba durase cât ai număra până la trei.

Ușchitu încremenise.

—Ești nebun?!? Dacă mă nimereai?!

—Nu există! Bunghială la semn.

Sile feri copacul. Litruță repetă de câteva ori figura și cuțitul se înfipse la fix. Ușchitu clătină din cap lămurit:

—Să nu-mi zici că n-ai fost circar!

—Nasulia asta am deprins-o de la Colivaru. La paispe ani ținea, mergeam desculț în prăduieli. Prima vorbă, a comisarilor era: „Aruncă cuțitul și ridică mâinile!” îl lăsam să cadă și cât ai zice pește se trezea Valentin cu el în piept!

—Formidabil!

—Boala lui Colivaru erea să trimită șiful între ochi.

—Cu degetele de la picioare?!

—E bine?

—Cum naiba n-am auzit de el? Mai trăiește?

—Ce să mai trăiască... O singură dată a ferit, unu' și s-a umplut de plumb. L-au îngropat cinci popi, boceau țigăncile să-și rupă pipota că era fustangiu rău.

Își puse sandalele, apoi vârî șiful în buzunar. Ușchitu aprinse o țigară:

—Mare față ești!

Hoțul rânji:

—Am mai multe fețe...

—Sunt convins. Nu trec cinci minute să nu-mi oferi o surpriză.

—De-o pildă?

—De pildă adineauri, cu Oancea. Cum a devenit docil, așa, dintr-o dată?

—A prins drag de mine.

—După ce l-ai pus jos?

Litruță se întinse cu mâinile sub cap:

—Dacă mă punea el îmi sărutam eu caraba. Legea... Cât nu mă simte obidnic îmi ciugulește din palmă, m-a prins la cotitură, vin eu pe locul doi.

—Și banii?

—Care bani?

—Care ți i-a dat.

Hoțul scoase sutele din buzunar, și le numără.

—O fi mirosit că nu-mi curge laptele-n păsat. Două mii, buni și ăștia.

Se uită la ghiulul Ușchitului:

—Te fac om?

—Jtt!

—Cinșpe foi.

—Nu.

—Opșpe și să fie într-un ceas bun!

—E de la mama, Mitule, nu-l dau pentru nimic în lume.

—Ești fraier. Se ridică: O roim? A început să strângă.

Porniră spre casă. S-aprinseseră felinarele, perechile mergeau la Mamaia în petreceri. Ușchitu umbla în față, ăla micu ținea umbra. La bufet, muncile erau în toi, chelnerii se speteau cărând băutura.

—Lingem și noi un șpriț, bă, ăsta prostu'? întrebă Litruță apropiindu-se.

Ușchitu se codi.

—Să nu ne recunoască careva... Poate în altă parte.

—Hai *La băieții veseli*.

—Unde?

—Lângă stadion, în spate. Spargem semințe, luăm un mic... Hai că fac eu cinste.

—Dar ce, ai intrat în anul morții?

Litruță îl apucă de braț. Dinspre bulevard venea o patrulă.

—Șase!

Cotiră printre blocuri căutând întunericul, Sile șopti:

—Cât pe ce să le picăm în brațe.

Se opriră. La fiecare răspântie stătea un sergent, mașini cu semnele miliției se încrucișau.

—Ce-i asta? întrebă Ușchitu.

—Trai pe mărăcini. Nu ne slăbesc deloc... Iar tre' să mutăm cortu', dom' profesor!

—Cum? Nu vezi ce-i prin cartier? Prăpădenie!

—Cum o da târgul și norocu'. Baftă pe ăla cu poezelele, cinci sutare înainte plus boarfele.

Ușchitu își mușcă buzele:

—Restul de bani au rămas în valiză...

—Ce?!?

—Am socotit...

—Ai socotit merele din corcoduș! Husăn ești, fratele meu!

—Adică să ies pe plajă, cu aproape douăsprezece mii?!

—Nu! Lasă-i gazdei, vorba aia, ai toată încrederea. Ridică ochii spre cer: Tolomac e Doamne!

Farurile unei mașini măturară tufișurile. Fugarii se făcură una cu pământul. Litruță spurca înfundat:

—Mai ai frați pe-acasă, bă, ăla prostu?

—Asta este, le facem cruce!

—Fără bani nu răzbim! Ia-te după mine. Porniră tupiluș spre blocul lui Stamatiu. Drum anevoios, ferestrele întindeau pe iarbă preșuri de lumină, trebuiau ocolite.

—Nu te-nțeapă Sarsailă, Mitule?

—Să mori de răs! Nu-i ăsta balconu'?

—Ăsta-i.

—Intrăm pe aici.

Noroc că lăsaseră ușa crăpată, dintr-un salt fură în odaie. Sile întinse mâna spre comutator.

—Bă, tu te-ai sonat de tot! constată Litruță apucându-i brațul. Umblă pisicește, gloabă!

Ușchitu găsi valiza răvășită. Forfoti prin ea apoi ridică ochii spre ăla micu:

—Banii au dispărut!

Brusc, lumina se aprinse. Fugarii se întoarseră mușcați de șarpe. Sprijinit în cârje, Stamatiu surâdea în prag.

—Bună seara, domnilor. Dacă îmi amintesc bine v-am dat o cheie...

Litruță se repezi la fereastră, trase perdeaua, apoi își înfipse mâinile în buzunare. Pe buze îi flutura zâmbetul care nu-i plăcea Ușchitului:

—Ești șmecher, ai?

—Poftiți?

—Poftesc, guriță, al dracului poftesc să-ți număr nițel măselele!

—Domnule inginer, spuse liniștit poetul, parcă așa v-ați recomandat, folosiți un vocabular care nu vă onorează. Nici maniera de a pătrunde într-o locuință nu dovedește o educație prea îngrijită... Ce trebuie să cred?

—Ai limbă de aur, cocoș, dar nu ține. Banii!

—Sau, viața, nu? Am înțeleș. Surâse: Din păcate va trebui să vă decepționez. Sunt un om sărac.

—Ai mai prins tu între timp ceva osânză, cotrobăind prin valize!

Stamatiu se uită la Ușchitu:

—Mă tem că prietenul dumneavoastră se află într-o dispoziție specială. Sunt eu vinovat că ați lăsat ușa de la balcon deschisă? Cineva s-a furișat înăuntru, e singura explicație...

Sile nu știa ce să creadă. Îngână nesigur:

—Scuzați...

—Leoarba! i-o tăie scurt hoțul. Încă nu te-ai prins ce jigodie zace-n ăsta?! Se întoarse spre poet: Scoate lovelele, neamule, că te mărunțesc!

—Mitule, interveni profesorul poate că într-adevăr...

—Tu să taci, auzi!

Gazda ridică din umeri oftând:

—Observ că nu ajungem la nici un rezultat. Deși îmi este profund dezagreabil, propun să apelăm la ajutorul domnilor de la miliție. Sunt afară în fața blocului, măicuța mea susține că dumnealor caută doi evadați...

Fugarii se priviră iute. Stamatiu își lăți zâmbetul:

—Sunteți convinși că-i bine să-i chem?

—Cheamă-i!

—Mă rog.

Se întoarse. Litruță îi repezi pe neașteptate piciorul în rinichi. Poetul se prăbuși secerat. Cât te-ai răsuci într-un călcâi, hoțul apucă ghipsul și începu să tragă.

Ușchitu privea îngrozit:

—Ce faci?!

—Cască ochii, bă, ăsta prostu!

—Ai înnebunit, nenorocești omul!

Litruță se ridică cu cizma de ipsos în mână. Arătă piciorul lui Stamatiu, vârtos, ars de soare:

—N-are nici pe dracu, e bine? Și-a pus încălțările de hohă, să ia ochii presarilor și noaptea dă în jaf casele fraierilor!

Lui Sile nu-i venea să-și creadă ochilor. Rezemat de perete, Stamatiu își scoase liniștit și cealaltă cizmă. Întrebă mirat:

—Cum te-ai prins, frățioare?

Hoțul fuma ieșit din piele:

—Sunt lovit cu capul în pragul de sus.

—Școala lui Tache Cric, de! spuse „poetul” zâmbind. Să n-am noroc dacă nu ești tu Mitu Suveică zis Litruță!

—Oi fi... Îl măsură lung și-odată izbucni: Gustărică!

—Ți-a fătat purceaua?

—Bă, Gustărică, bă!

Își strânseră mâinile râzând. Ala micu, pipăi tăietura din obraz:

—Uite cine m-a cujbit, nea Sile, în caftul de la Romeo! Ți-am povestit...

Gustărică pocni palmele:

—Și eu fazan! Tocmai pe tine m-am găsit să te strujesc! Bă, Mitule, bă, cât e de când nu ne-am văzut?

—Douăzeci și cinci de ani...

—O viață de om! Ultima oară ciuguleam pe-aceeași parte la Pop și Bunescu. Țineați tira lui Gică Os. Mai știi ceva de el?

—S-a legat la cap cu o fufă din Militari, are și puradei. Una Minodora, fata lui Vanghelatu, tre' s-o știi!

—Nu ereum în vorbe cu ea prin cinzeci?

—Pe tac-su l-am văzut în iarnă, l-a uitat moartea, abia se mai ține.

—Vanghelatu', spaima simigiilor...

—Încă unul care s-a dus!

Petreceau în minte, aprinzând focuri stinse de mult. Ușchitu, așezat pe marginea patului, încă nu-și revenise după figura cu cizmele de gips. Litruță îi da înainte:

—Și tu?

—Am împletit paișpe coți la pârnaie, Mitule, după nasulia din Grand. P-ormă m-am aciuat în Constanța. Altă lume, nu se mai prăduiește ca pe vremuri...

—Văd că te-ai înțepat la vorbă...

—Gura nu cere chirie. Aici se bate smântâna trosnitorilor, fiecare cu fentele lui. Zâmbi: Am auzit că ai lucrat cu frații Zugravu în cooperativă.

Hoțul dădu din mâini a lehamite:

—Zi că m-au lucrat, din cauza lor pătimesc.

—Păi n-au mierlit-o?

—Ei, și? Își aduse aminte de profesor: Ucenicu' lui mandea. Sile Dragu, zis Ușchitu.

—Șuț?

—A-ntâia! Prăduia în Cruce corcodușele de pe garduri... Râse. E porumbel rău, om cu carte. Am roit-o în doi și mi-a rămas pe brațe.

Gustărică îi cântări lumina din ochi.

—Stofa-i bună, nu-i simți urzeala, dac-o fi și cuvântăreț...

—Profesor! La vorbe te bagă-n cofă.

—Ar putea ieși ceva, ai băgat de seamă, acu' altă făină se macină. Dă cu șișul?

—Mai ai nevoie de șiș la așa hoit? Pune mâna să-i vezi caroseria! Ia-ntoaree-te, bă, ăsta prostu'.

Ușchitu se simți scos la mezat. Spuse zâmbind:

—Prietenul nostru, Litruță glumește, te asigur...

—Să vezi drăcia dracului când ridică macaraua. Gimbeală pumni, neamule, parcă-s oale de praznic. Paișpe chelneri a culcat într-un caft în Cișmigiu, pe cinstea mea!

—Scurtează coada vulpei, Mitule!

—Zece ereau, bă? Ereau!

—Oricum, n-am fost singur.

—Păcat că n-ai văzut lucrarea, Gustărică, adăuga hoțul râzând. Umplurăm spitalele...

Stamatiu scoase un pachet de țigări americane și le oferi.

—Presării vântură cartierul, fraților.

—Numa' cartierul? făcu Litruță oftând.

—Ce-aveți de gând?

Hoțul ridică din umeri:

—Parcă ai de ales? Până una alta tre' spart cleștele.

—Cum?

—Aia e, cum?

—Greu, Mitule! spuse Gustărică clătinând din cap. Greu al dracului. Ieșiți, vă anină! Își plimbă pe gânduri privirea de la unul la celălalt: Rămâneți la mine.

Stamatiu împinse dulapul. În spate sta mascat canatul unei uși, destul de larg să încapă amândoi.

—La caz de Doamne ferește, vă pitiți aici. Eu bag demagogia...

—Și a bătrână?

—Mama-i în București la neamuri.

Ochii Ușchitului sclipiră:

—Îți mulțumesc, domnule Stamatiu, ești un om de ispravă.

—Sunt din tagmă, profesore, știi ce înseamnă să fii la ananghie.

Gustărică aduse mezeluri și o sticlă de vodcă. Ușchitul fuma ascultând amintirile pungașilor.

—Ereai ca fiara, Mitule, nu iertai nimic.

—Numai proștii iartă, frățioare.

—Pe Săculete l-ai dășchis numai pentru că s-a uitat la Safta, țiganca.

—O țineam de inimă, Gustărică.

—Știi bă, știi.

Încremeniră. Soneria de la intrare bâzâia lung, insistent. Stamatiu duse degetul la gură, răsuci dulapul și fugarii dispărură în spate.

Se auzi un schimb șoptit de vorbe apoi pași care se apropiau. Fugarii se priviră speriați. Și deodată glasul lui Gustărică umplu încăperea:

—Mitu Suveică zis Litruță, îți amintești de soră-mea Anca? Când ai culcat-o în grădină, abia împlinise 12 ani! Respiră lung, greu, apoi adăugă: Îmi pare rău de dumneata, profesore.

Altă voce, articulă răspicat:

—În numele legii...

Capitolul XVIII: RISCURI

*Joe Strickland din New-York, condamnat
la scaunul electric izbucni în râs:
—Hai să fim serioși!*

Musca se zbătu un timp în plasa păianjenului apoi renunță. Firele subțiri îi înnodau aripile, o sugrumau. Profesorul urmărea spectacolul cu interes. Cineva ordonă să ducă mâinile la ceafă și să iasă. Simți în coaste cotul hoțului. În ochii lui Litruță, ardeau văpăi. Își proptise umărul în dulap și-l îndemnă printr-un semn scurt să facă același lucru. Sile înțelese. Se rezemă cu spatele de canatul ușii și împinseră mobila amândoi odată.

Dulapul se prăvăli cu zgomot. Cărțile, cutiile și valizele aflate deasupra zburară prin încăperea sporind deruta. Hoțul smulse cablul lămpii cu abajur din priză și odaia se scufundă în întuneric.

Se auziră gemete înfundate, înjurături, vocea celui care ordonase să ridice mâinile:

—La prima mișcare trag!

Fugarii se repeziră spre ușă. Becul de pe scară lumina palid. În holul blocului apăruseră doi milițieni.

—La deal! șopti hoțul.

Urcară treptele, câte patru o dată, speriați de moarte. Zarva venea din urmă amplificată cu fiecare etaj. Una după alta ușile se deschideau, bărbați în pijamale năpădiseră balustrada.

—Ce se întâmplă?

—Ce-i balamucul ăsta?

Pătrunseră pe terasa pentru covoare, sus, deasupra blocului. Hoțul își roti privirea jur împrejur. Descoperi într-un colț un răcitor vechi, abandonat.

—Împinge gloabă!

Îl proptiră în fața ușii blocând intrarea. La timp. În spate se auzeau zgomote de pași, respirații precipitate, ordine.

Hoțul cercetă streășina blocului. Un culoar subțiratic trecea prin dreptul ferestrelor de la uscătorii. Îl traversară în fugă.

—Hudubaia, spuse Litruță, are cinci scări. Coborâm pe partea ailaltă.

Se opriră la etajul VIII. De jos răzbăteau pași grăbiți.

Litruță își lipi urechea de ușa liftului, apoi apăsă pe buton. Alături se afla nișa crematoriului. Se repezi înăuntru și cocoțat pe vârfuri strecură mâna până la sistemul de cuplare șoptind:

—Atenție! La semnul meu sucești clanța.

Cușca urca încet. Pași grăbiți se auzeau din ce în ce mai aproape. Hoțul își muscă buzele:

—Acu'!

Ușchitu deschise ușa. Liftul se oprise între etaje, tavanul cutiei de metal se afla la înălțimea picioarelor. Se aciuară printre cabluri, apoi hoțul trase ușa restabilind contactul.

—O mie de ani nu se prind gorobeții!

—Să te văd cum ieși! suflă Ușchitu.

—O să vezi. Mare husă ești, frățioare!

Profesorul își aminti spusele lui Gustărică. Oftă. Hoțul îi ghici gândul.

—Cum bagă unu' nasoala ai și înghițit cârligu'.

Zâmbi: La ce ți-or fi folosit școlile alea?

—Adică toată lumea minte, Mitule?

—E bine?

—Nu e bine!

Hoțul scoase șişul:

—Să mor eu dacă nu te las aici!

În lift urcară doi gradați. Fugarii recunoscură vocea

maiorului Dașcu.

—Ce-i cu apartamentul 5?

—Sunt plecați în concediu, la munte. Poate mai sus...

Coborârea. Privirea hoțului sticli:

—E în regulă!

—Ce să spun...

—Tot n-ai priceput, gloabă? Apartamentul 5 a rămas de pripas.

—Și?

—Ne-așteaptă. Scoase din buzunar o sârmă subțire, o răsuci în fel și chip. Să știi de la mine, bă, ăsta prostu, fără două proțapuri la car o împopistrezi! Și-acu', fii atent! O să cheme careva liftul jos. La semnul meu decuplezi...

Planul hoțului se dovedi bun.

Opriră între parter și etajul I. Pe culoarul primului cat nu era nimeni. Se apropiară de apartamentul cu nr. 5 călcând pe vârfuri, Litruță introduse sârma în broască și deschise ușa.

Pătrunseră în vestibul.

Litruță începu să scotocească prin cămară, deschise frigiderul.

—Ai înnebunit, Mitule, de mâncare-ți arde?

—Dacă nu bea ceva mă desfac!

Mâinile îi tremurau. Dibui o sticlă, îi scoase dopul și mirosi conținutul:

—Razi un gât?

—Să nu fie naibii cine știe ce otravă..

—Aș! Jamaica. Ia, cu gând curat!

Băură pe rând, apoi aprinseră țigările. Hoțul cercetă sufrageria și dormitorul, se apropie de fereastră.

—Cât o fi până jos?

—Cam patru metri.

—Dacă ne lăsăm în mâini, mai rămân doi. Merge.

—Adică?

—Călătorului îi stă bine cu drumul. Terminăm țigările, romul și o întindem.

Ușchitu surâse trist:

—Au făcut centură în jurul blocurilor, Litruță!

—Asta li-e meseria.

—Ne arestează imediat, nu-ți dai seama?

Hoțul prăbușit într-un fotoliu oftă adânc:

—Tre'-ncercat.

—Părerea mea ar fi să rămânem pe loc.

—Părerea mea ar fi să te lași de păreri, gulie! O luăm la papuc urgent.

—Ușor de spus... Cum?

—Ne dăm după păr.

Stinse țigara și începu să burfuiască dulapul. Alese două cămăși de culoare închisă:

—Schimbă-te, albul se vede de la șapte poște!

—Ai dreptate. Uite la chestia asta nu m-aș fi gândit, recunosc Sile.

—Parcă ziceai că te cărăbănești singur... Ține umbra și calcă pe dește!

Deschise încet fereastra dormitorului năpădită de iederă. Spatele blocului de vizavi sporea întunericul. Hoțul scotoci cu privirea îndelung în noapte apoi se hotărî:

—Baftă! Ține-mă de mâini.

Sile îl lăasă de-a lungul etajului, se aplecă mult peste pervaz micșorând distanța și îi dădu drumul. Auzi un geamăt înfundat. Se grăbi să sară. Jos, la temelia blocului Litruță, learcă de nădușeală își freca glezna între degete. Șopti:

—Mi-am rupt încheietura!

Profesorul îi legă piciorul strâns cu centura.

—Cum naiba, Mitule, erai la mai puțin de doi metri?

—Ceasul ăl rău, îngână hoțul printre dinți.

—Dacă mă ascultai...

—Stai de sprijin.

Se agăță de brațul Ușchitului icnind la fiecare pas. Se strecurau cu fereală, lipiți de ziduri. Pe aleea din colțul blocului aștepta o Dacie cu cheia în contact.

Hoțul se instala la volan:

—Crezi că o să poți conduce, Mitule?

—Trebuie!

Mașina alunecă încet, printre blocuri. Ieșit pe autostradă, mări viteza.

Ușchitul întoarse capul. Din spate veneau săltând două faruri.

—Patrula!

Hoțul stinse toate luminile mașinii și suci volanul pornind orbiș pe toloacă. Profesorul îi atrase atenția:

—Fii atent, Suveică, în orice clipă poți să intri într-un copac.

Norii măturaseră luna de pe cer, nu se vedea decât noaptea. Goneau la întâmplare. Roțile săltau bezmetic printre gropi aruncându-i dintr-o parte în alta.

Hoțul coti la stânga. Sus, pe un dâmb, țâșniră dintr-o dată lumini lungi, tremurătoare. Din coastă soseau altele, în spate întunericul începuse să-și piardă vloga.

—Vin în potcoavă!

Farurile se apropiau mușcând pământul. Întoarseră ochii în dreapta. La câțiva metri se deslușea turbure perdeaua de copaci.

Ăla micu' lăasă moale mâinile de pe volan. Glezna i se umflase, dureri ascuțite îl fulgerau la orice mișcare. Spuse moale:

—Sfârșit!

Profesorul sări, din mașină:

—Coboară!

—Nu pot.

—Poți! Trebuie să poți, Mitule!

Sile privi încă o dată ghemurile de lumină care săltau în noapte, apoi pădurea plină de umbre. Hoțul își încercă piciorul beteșugit. Gemu:

—Nu ține Ușchitul!

Profesorul nu-i răspunse. Îl ridică pe umăr și se năpusti în întuneric.

Capitolul XIX: HĂITUIALA

Maquisarzii înconjuraseră pădurea tăind trădătorului orice cale.

Jacques urmărea operațiunea prin binoclu;

—Imposibil să scape. Doar dacă are aripi... Nu se înșelase.

Fiecare pas trebuia cucerit. Copacii răsăreau vrăjmași în cale, își arcuiau pe neașteptate rădăcinile împiedicând drumul fugarilor. Sile înainta orbește, brațele pipăiau întunericul în căutarea obstacolelor.

Hoțul murmură cu căldură:

—Zi, nu mă părăsiși, frățioare!

—Nu!

—Zi, nu-l lăsași pe ăla micu!

—Tu mă lăsași?

Litruță tăcu. Înnotau prin smoala nopții cântărind fiecare zgomot. În spate, la poalele pădurii sosiseră mașinile. Șase perechi de faruri luminau pădurea. Un glas puternic somă prin portvoce:

—Predați-vă!

Zăvozii lătrau furioși, lanterne puricau tufișurile.

—Maiorul Dașcu! scrâșni hoțul. Începe circu'...

Sta în cârca Ușchitului ferindu-și piciorul vătămat. Profesorul încercă să se orienteze. În dreapta se deschidea o râpă întortocheată, ascunsă luminii. Coborî repegușul, cu spatele, agățându-se de buruieni.

—E ultimul avertisment! continuă maiorul. Așteaptă câteva secunde apoi ordonă: Foc!

Ușchitu ținea firul râpei. Un pârâiaș îi uda sandalele, desenându-i calea. Litruță sta cu ochii pe cer:

—Cățeaua!

Sile ridică privirea. Cosorul lunii secera norii vineți. O lumină subțire clătină întunecimea, umplând pădurea de umbre.

—Mai poți, frățioare? întrebă hoțul.

—Pot.

—Știi, tot timpul am crezut că vrei să scapi de mine.

—Când am vrut, ți-am spus.

Hoțul oftă.

—Acu' îmi pare rău, profesore.

—Pentru ce?

—Te-am ținut de tolmăc, numa' într-un mișto...

—Vezi-ți de treabă.

Litruță își învârtea înnebunit capul în toate părțile, cântărind umbrele. Bolborosi fără convingere:

—E bine, nea Ușchitul! Ține-o așa că e bine!

Profesorul începuse să simtă kilogramele hoțului, respira din ce în ce mai greu. Apa bătută de sandale clipea mărunț. Se opri privind în urmă. Ochi de lumină înșirați în semicerc înaintau scormonind cu grijă sihla.

Sile porni mai departe întinzând pasul. Brusc râpa se rupse în două.

—Dreapta, neamule, suflă hoțul.

Alesese cursul apei. Malurile urcau costelive, împăienjenite pe creștet de tufișuri mari. Hoțul le petrecea atent cu privirea.

Din spate răzbătea vocea maiorului:

—Amintiți-vă discuția de la telefon, domnule profesor!

—Se simte stăpân pe situație, observă Ușchitu.

Gâfâia. Litruță încerca din răspuțeri să-i atâțe focul:

—la plăseanu și de data asta, ascultă-mă pe mine!
Apa a aiurit zăvozii, e bine...

Vorbele alunecau pe lângă urechea Ușchitului fără să se anine. Își încleșta maxilarele, potrivea povara. Malurile prinseră să scadă, în curând pârâiașul ieși la drum drept.

Litruță se întoarce.

—Am luat distanță bună, frățioare, abia se văd.

Ăla micu se lăsă în patru labe și Sile respiră lung. Înaintau de-a bușilea, măcăcinii le sfâșiau hainele, tufișurile de mure întindeau brațe lungi, încărcate de spini. Glezna lui Litruță se umflase, gema înăbușit la fiecare atingere.

Vocea maiorului Dașcu țâșni din noapte:

—E inutil, domnule profesor, nu vă dați seama?

Șuvițe subțiri de lumină le ardeau tălpile.

Ușchitu scuipă cu obidă:

—Vor să ne prindă vii!

—Aiurea, trag ca agiamiii!

—Nu, Mitule, ne obligă să stăm pe loc.

—Fă stânga, frățioare, spre cărăruie.

Poteca se prăvălea într-o viroagă. Ieșiți din bătaia lanternelor, Sile săltă hoțul în spinare și o porni la fugă.

Colbul drumeagului înșira o panglică subțire de lumină printre tufișurile în floare. Litruță ferea din calea

Ușchitului crengile turuind:

—Așa, neamule, așa trăi-te-ar Dumnezeu, bagă cărbuni!

Profesorul ostenise, gâfâia precipitat, hoțul apăsa plumb, dar continua să alerge. Sângele îl izbea cu pumnii în tâmple, imaginile prinseră să se clatine năpădite de altele uitate de mult...

...Căruța săltând spre prăpastie... Sugaciul izbit de loitre urlă... Încă douăzeci de pași... Cincisprezece... Nu poate s-o ajungă deși fuge din răspuțeri... Trebuie sucit proțapul... Știe el, Sandu Goace, de ce lasă căruța cu proțapul întors când deshamă caii. Să nu poată porni la vale... Câți ani avea pe atunci? Era în clasa a III-a, în vacanță... Copilul plângea... Goace și nevastă-sa prășeau, departe la buza râpei... I-a fost milă, a încercat să-l ogoiască... Huța-huța cu căruța... A îndreptat roțile din față...

O rachetă țâșni deasupra viroagei vărsându-și încet lumina. Maiorul Dașcu, strigă ceva. Dar Ușchitu n-auzi. Trebuie să ajungă căruța din urmă, să-i sucească proțapul... Încă zece metri. A reușit. Nevasta lui Goace sărută copilul plângând, bărbatul alb la față ridică sapa... Aleargă înnebunit spre casa bunicilor...

Sudoarea curgea șiroaie pe fruntea Ușchitului împăienjenindu-i vederea, greutatea din spinare îi sugea vloga.

...Dacă n-ar fi avut rucsacul! Când ajunse în gară, trecea ultimul vagon... Trebuia să-l prindă... Nemții intraseră în oraș, era ultima lui șansă. Alerga pe lângă șine, se împiedica în pietriș... Mecanicul îi făcea semne de încurajare... Rucsacul îl trăgea de umeri... Vârfurile degetelor atinseră bara... Încă puțin! Se rostogolise izbit de un macaz... Mușca pământul, îl lovea cu pumnii...

Sile se ridică greu. Avea palmele zdrelite, genunchiul îi sângera.

Hoțul chircit în spate șopti:

—Oprește-te, nene, trage-ți sufletul!

Respirația Ușchitului devenise un șir neîntrerupt de mugete... Îl frigea spinarea, pașii i se împleticeau. Porni mai departe în fugă.

...„Stai! Stai nemernicule!” Țipetele fetei dispăruseră odată cu mașina... Hotărâseră să ia masa la restaurantul Băneasa... Angela purta o rochiță scurtă, cu trandafiri... Nu era nici un taxi... Oprise lângă ei o mașină particulară... Un individ negricios cu zâmbet murdar... Privea lacom genunchii fetei... A coborât înaintea Angelei și o ajute... Ticălosul a demarat brusc... S-a înfundat în pădure... Alerga disperat, urlând...

Trupul Ușchitului devenise o sobă încinsă. Se clătina beat, izbindu-se de copaci.

Hoțul îl zgâlțâia îngrozit de umeri:

—Oprește, nea Sile, oprește-te!

Scăpaseră de sub puterea armelor, automatele pocneau înfundat undeva departe, dar profesorul continua să alerge.

Sângele îi pătrunsese în albul ochilor, la colțurile gurii apăruseră două firicele subțiri de spumă.

—Nene!

Un cerc de foc strângea fruntea Ușchitului.

„Trebuie să ajung căruța... Dacă nu întorc proțapul se prăbușește... În căruță e Angela... Rucsacul... Dacă n-ai avea rucsacul...”

Roțile căruței sunt de fier, alunecă pe șine... Mecanicul a împrumutat chipul omului de la volan... Îi face semne, strigă:

„Mai repede, mai repede!”

Locomotiva se afundă în pădure... Angela țipă...

—Stai, nemernicule!

Cu un urlat lung, răgușit, profesorul se prăbuși în păpurișul ghiolului.

Își reveni greu, ca după o beție. Apa era caldă și plăcută, totuși Ușchitu își simți dintr-o dată piciorul înțepenit.

—Repede, cuțitul!

—Ce s-a întâmplat?

—Cârcelul!

Se înțepă și durerea dispăru. Hoțul băgă înapoi șiful în buzunar. Înota alături fără să piardă malul din ochi.

—Încă n-au apărut. Râse clătînând din cap: Mare

față ești, frățioare! De când mama m-a făcut n-am văzut pe careva să scape pietrele ca tine.

—Mi-am pierdut controlul, Mitule.

—Lasă că l-ai pierdut bine. Scoteai flăcări pe nări ca o locomotivă, pe cinstea mea!

—Epuizarea... Începusem să delirez...

—Da, bă, nebune, credeam că te-ai sonat!

—În orice caz, nu eram departe...

—Ascultă, cocoș, cine-i Angela?

Ușchitu nu-i răspunse. Plutea pe spate cu mâinile întinse. O toropeală dulce îl cuprinse dintr-o dată, ochii i se închideau. Hoțul îl privi încruntat:

—Ce-ai, neică?

—Nu mai pot, Mitule! Măcar un minut...

—Mână, jerpăne!

—Brațele. Nu mă mai ascultă...

—Mână, n-auzi?

Profesorul se răsuci. Înota brambura, fără vlagă. Hoțul întoarse capul:

—Uite-i!

Pe mal apăruseră lumini. Vânturau păpurișul și apele negre, câinii lătrau furioși. Ușchitu își scutură toropeala:

—La fund!

—Stai blând, bă, ăsta prostu', nu bat lanternele până aici. Iar i-am tras în piept, e bine?

Avusese dreptate. Tivul spălăcit de lumină se plimba nehotărât câțiva metri mai încolo. Profesorul lupta din răspuțeri să țină ochii deschiși, dar pleoapele îi cădeau grele. Hoțul observă:

—Bagă capul în apă. Așa. Acu' scutură-l. Dacă intră soiul în tine ai rupt cosorul, te halesc mâine peștii la fund. Hai că mai avem la un colț, 'ete faleza!

leșiră pe mal de-a bușilea. Îndată ce simți tare dedesubt, Sile se prăbuși cu brațele desfăcute. Litruță cerceta atent împrejurimile:

—Știi unde-am ajuns, gulie? Pe lângă Eforie Sud...

Un tren de marfă oprise în gară. Hoțul se aplecă asupra Ușchitului.

—Scoală, țărane, c-a venit accileratu'! Scoală, mă!
Trăgea de el cu amândouă mâinile, îl îmboldea în
coaste.

—Lasă-mă!

—Hai că pleacă trenu'! Hai, cocoș, sus, sus!

Sile se ridică greu, rupt de oboseală. Înainta
împleticit printre șine. Litruță chiti un vagon descoperit.

—Aici!

Profesorul reuși cu chiu cu vai să depășească
oblonul și se năruî. Hoțul aplecat deasupra terasamentului
privea în toate părțile.

Nu-i observase nimeni.

Deasupra capului soarele își lepăda căldura.
Mirosea a cărbune ars și a tablă încinsă. Litruță deschise
ochii. Văzu o bucată de cer, apoi cușca de fier, apoi trupul
profesorului răstignit pe podeaua vagonului. Dormea adânc
respirând lung, cu gura întredeschisă.

Hoțul se ridică în genunchi încercând să recunoască
împrejurimile. Mărfarul încremenise pe o linie moartă din
Mangalia. Căscă până îi trosniră fălcile și se așeză, rezemat
de oblon, scoțând tot ce avea prin buzunare. Țigările din
pachet erau zob, teancul de sute mai păstra umezeala. Le
întinse, la picioare, bancnotă lângă bancnotă.

Deodată ochii i se aprinseră. Văzuse ghiulul
Ușchitului... Întoarse capul vrând să alunge ispita, dar
încrustătura dragonului făcută cu meșteșug îi rămase pe
retină. Îl privi lung. Soarele umplea aurul de lumină, întinse
mâna să-l scoată. Imposibil. Intrase adânc în carnea
degetului umflat de oboseală.

Litruță începu să-și roadă unghiile cuprins de un
tremur ușor. Duse fulgerător mâna la buzunar și scoase
șișul.

Sile deschise ochii. Cântări, clipind mărunț, făptura
hoțului.

—Ce-i? Ce s-a întâmplat?

Ăla micu își mușcă buzele. Flacăra din privire i se
stinse. Băgă pe furiș cuțitul înapoi în buzunar îngânând:

—E în regulă, neamule!

Capitolul XX: SINGURA ȘANSĂ

*Hernando goli paharul și spuse:
—Mă întrebam tot timpul cine va
pune chestiunea în ecuație.*

Zâmbi:

*Noroc că s-a inventat
întâmplarea...*

Ușchitu încercă să se ridice. Gemu. Îl durea carnea, parcă fusese bătut cu maiul. Pantalonii și cămașa erau ferfeniță, pline de sânge, palmele julite prinseseră o crustă subțire, întunecată. Își privi pieptul, numai zgârieturi, apoi pe Litruță:

—Am trecut prin darace?

—Mai rău!

—Ce noapte, Dumnezeule, ce noapte! Hoțul clătina din cap râzând:

—O luași tăurește, ziceam că te-a mușcat strechea... Unde era drumu' mai spurcat, p-acolo o coteai! Îi pipăi oasele: S-au strâmbat?

—Nu.

—Atunci e-n regulă.

—Tu cum stai? Întrebă profesorul cercetându-i glezna.

—În două zile-s nou, o putem lua de la-nceput.

Ușchitu se lăsă pe spate cu ochii aninați de înălțimi. Rămase așa vreme îndelungată. Āla micu se foi:

—Nu te taie la ramazan?

—Nu.

—Cum dracu? Eu aș rade un praznic... Să iau ceva?

Profesorul nu-i răspunse. Ochii i se umpluseră de otravă, călătorea iar pe cărările gândului: Fuga... frânghia mânguită... goana prin grădini... întâlnirea cu țiganii... sicriele... cavoul... goana prin pădure... Goană bezmetică.

Hoțul cerceta încruntat terasamentul:

—Tre' să mutăm cortul, nea Sile, nu mai ține! Se

Întoarce: Auzi, bă, ăsta prostu'?

Profesorul nu clinti. Privea fix, tăios, depărtările albastre.

—Mișcă, gloabă!

Se ridică oftând. Milioane de ace îi trecură prin carne. Arăta înspăimântător, numai răni și petice. Pe Litruță îl umflă râsul:

—Nici la D.A.C. Nu te primește, gulie! Ține fața!

Porniră printre vagoane spre câmpuri. Sile se clătina, gema la fiecare pas; Litruță călca șchiopătând.

—Mănâncă, bă!

—Țț!

—la un gât de tărie și bagă grăunțe-n tine!

Se adăpostiseră sub un mal scobit de vânturi. Hoțul cumpărase o cămașă și-un pantalon pentru Ușchitu, de-ale gurii, o sticlă de vodcă, țigări. Înfulca lacom. Profesorul fuma privind îngândurat înserarea.

—Te-ai ras singur fără săpun, guriță? Întrebă hoțul clefăind.

Ușchitu ridică din umeri:

—Am obosit, Mitule...

—Cred și eu, după alergătura de azi-noapte.

—În general. Îl măsură lung: Spune-mi, încă n-ai înțeles?

Hoțul râgâi porcește scobindu-se între măsele cu unghia degetului: mic:

—Ce să înțeleg?

—Dașcu a avut dreptate...

—Iar, bă? sări Litruță. Iar o luăm de la Adam? Ce mama dracului am mai făcut?

—Nu de tine-i vorba, Mitule. Mă gândeam la toată povestea asta. E într-adevăr ridicolă.

—Stai cuminte, flăcău!

Sile sorbi din sticlă și se cutremură:

—Te-ai întrebat cât o să dureze?

—Până una alta, spuse hoțul dând din mâini a lehamite, am alte întrebări pe cap: Cum ieșim din strânsoare, unde găsim o gazdă...

—Admitem că ieșim...

—Să te audă Ăl de Sus!

—Admitem că cineva e dispus să ne adăpostească fără acte. Ei și? Ne-am mai strecurat de câteva ori — ca prin urechile acului — dar ne-am strecurat. Am găsit și o cameră. Și?

—Cum adică „și”?

Profesorul azvârli țigara:

—Maiorul Dașcu și oamenii lui au fost de fiecare dată la câțiva pași de noi! Ne-a ajutat șansa, sunt de acord, numai că nu poți miza la infinit pe același număr.

Sprâncenele hoțului se arcuiră. Spuse pe gânduri:

—Parcă ai altceva de făcut.

—Asta-i nenorocirea, Mitule! N-ai! Nu vezi cum e organizată treaba? Comitet de stradă, comitet de bloc, comitet de scară, nimeni nu te angajează picat așa din senin, există o evidență la brațele de muncă.

—Ce să spun, toată viața mea, numai să trag la lopată mi-a fost gândul... Râse: Rad un tolomac și trăiesc boierește două săptămâni ca nimic! Chestia e să mă aciuesc undeva.

—Unde?

Îl privea intens în luminile ochilor. Hoțul se foi săcâit:

—Unde! Unde! Găsim noi...

—Nici tu nu crezi! spuse profesorul rezemându-se de mal. Își aținti privirea în depărtări: Am obosit, Mitule. Mi-am pierdut nădejdea și am obosit... Mă cramponez de o frânghie care văd cum se destramă. Degetele refuză s-o apuce...

Tăcu. Litruță se chircise tot, cu ochii țintă la chipul profesorului. Întrebă într-un târziu:

—Adică, după tine, rupserăm mâța în două?

—Dar după tine?

—I-am tras până acu' în piept? I-am tras! Eu cu capul, tu cu hoitul, o scoatem noi...

Vorbele pocneau seci. Ușchitu îl privi surâzând amar.

—Îți furi căciula, Mitule!

Litruță sări brusc în picioare și se lovi zdravăn cu creștetul de mal.

—O, fir-ai al dracului! Se întoarse spre Sile: Și-acu' ce vrei, bă, ce vrei? Să mă-ntind pe șină? Să-mi pui juvățul? Ieși afară cu mâinile înfipte adânc în buzunare.

Soarele scăpătase îmbrăcând asfințitul într-o lumină răsurie. Peste porumbiște vâsleau rar pescărușii. Marea își trimitea răcoarea în adieri sărate.

Profesorul se strânse înfrigurat.

—Acu' ce stai ca o momâie? Zi, fă ceva! spuse hoțul apropiindu-se.

—Tu ești cu inițiativele, dragul meu, eu sunt ăla prostu...

—Cred că nu vrei să ținem greierilor de urât.

—Nu vreau nimic, Mitule.

Litruță scuipe scârbit într-o parte:

—Te-au speriat muștele, cocoș! Hai în stațiune să numărăm pietrele.

—Hai, făcu moale Ușchitu.

Porniră prin pârloage. Hoțul călca grăbit, fascinat de luminile litoralului. Profesorul scoase pachetul de țigări.

—Nu aici! Ne gimbesc la fix.

Depășiră autostrada. Deodată, Litruță se opri privind lung o mașină oarbă, cu număr de Neapole trasă pe tăpșan.

—Măgaru' lui Gică Oancea, neamule!

Ușchitu îl privi nedumerit.

—Italianul! preciza hoțul, amigo... A! Uite-! Ssst! Reazămă umbra!

Opt Vieți apăru din întuneric. Cercetă circumspect împrejurimile, apoi deschise portbagajul, scoase o canistră, se uită încă o dată împrejur și dispăru în noapte.

—Nu-mi miroase bine treaba asta! După el!

—Lasă-l în plata Domnului, Mitule, făcu Sile. Ce ai cu omul?

—Ăsta-i om?

—De bătut l-ai bătut, bani ți-a dat...

—Să mai dea! Țin-te după mine.

Ușchitu îl urmă plictisit. Avea chef să facă o baie fierbinte și să doarmă. Hoțul îi puse mâna pe braț. Se opriră în spatele unui tufiș. Gică Oancea pitea bidonul într-o groapă, sub resturile de materiale rămase de la

constructorii stațiunii.

—Ete-te drăcia dracului! șopti Litruță. Tre' ținut sub faruri.

—De ce?

Hoțul îi făcu semn să tacă, pândind mișcările celuilalt. Opt Vieți aruncă deasupra câțiva saci goi de ciment și se îndreptă spre mașină. Litruță îl așteptă să se îndepărteze apoi dezveli ascunzătoarea.

—Ce zici de chestia asta, bă, ăla prostu?

Descoperise trei canistre pline ochi. Sile mirosi conținutul:

—Benzină.

—Benzină a-ntâia, neamule, a mai prima!

—O fi furat-o de pe undeva.

Hoțul îl măsură sceptic.

—Adică îl vezi tu pe Opt Vieți găinrind? Asta-i ocnă, frăgioare, nu se murdărește cu fietece!

Ușchitu se ridică:

—Hai să mergem, Mitule. Ce te privesc pe tine afacerile lui?

—Mi-e datornic! Sile se uită surprins și hoțul o suci iute: Avem nevoie de lovele, profesore, dacă are dă!

—De ochii tăi frumoși!

—E bine? Stai jos, colea.

Stelele aninau pe cer lumini mici, zgribulite. Răsturnat într-o rână, profesorul sorbea briza sărată cu miros de alge. Își simțea inima strânsă, o teamă nedefinită i se furișase în suflet. Litruță pipăia cu privirea întunericul. Pocni din degete și spuse încet, mai mult pentru el:

—Nu ghicesc pontul și pace bună!

Rodea nervos un fir de iarbă. Ușchitu se enervă:

—Au trecut aproape două ore. Ai de gând să-l așteptăm toată noaptea? Eu am plecat!

—Unde?

Întrebarea hoțului îl liniști subit. Se așeză oftând:

—Ai dreptate. Unde?

—Ssst! făcu Litruță punându-i mâna la gură. Vine!

Se retraseră după un maldăr de gunoi. Opt Vieți apăru respirând anevoie. Ducea pe umăr un sac greu. Hoțul

așteptă să-l așeze lângă canistre, apoi se apropie.

—Bună seara, Oanceo!

Escrocul sări ars cu șişul în mână. Recunoscu fugarii și făcu încă un pas înapoi.

—Voi erați?

—Noi, amigo, tot noi, spuse Litruță cu subînțeleș.

—Ce dracu faceți aici?

—Dar tu?

Mitu Suveică zâmbea subțire... Opt Vieți spuse enervat:

—Pun de ciorbă.

—Vezi să nu dea în foc, napolitanule!

—Văd c-o păzești. Șopti: Nu te băga, Suveică, că iese cu jelanie! Șusta mangaliștilor!

—Parcă lucrai pe cont propriu, își aminti Litruță.

—Mi-a trecut.

Hoțul pipăi sacul apoi, cu o mișcare fulgerătoare îl spintecă. O elice lată sclipi în bătaia lunii.

—Oho! făcu Litruță, un motor de barcă...

Opt Vieți zvâcni înainte. Degetele Ușchitului prinseră din zbor încheietura mâinii în care ținea cuțitul.

—Stai liniștit, domnule Oancea!

Escrocul se lăsă moale pe marginea gropii.

—Ce-aveți, mă, cu mine?

—Ai și uitat, amigo?

—Sunteți nebuni, pe onoarea mea! Presarii bat litoralul, vă caută turbați și voi umblați după mana hoților!

—Umblăm, Oanceo, că miroase bine. Cât iese de-aici?

Opt Vieți își mușcă buzele:

—Ce să mai iasă c-a ieșit?

—Cât?

—Șase bătrâne. Jumate, după.

—Numără! spuse hoțul întinzând palma.

Gică Oancea scoase un teanc de sute.

—Asta-i tot ce-i dau miresii. Luați-i și roiu, că vin băieții după marfă.

Hoțul puse banii în buzunar și se așeză:

—Mînți, amigo!

Opt Vieți își întoarse buzunarele pe dos:

—Să mor eu dacă mai am o lețcaie!

—Lovele n-ai, Oanceo, știi!

—Atunci?

—Ce-i cu motoru'? Lasă vraja că nu ține. Scump la ieftin nu-i pe partea ta. Îl privi lung: Pui la cale o cărăbăneală!

Escrocul rămase de piatră. Mișcă mult buzele înainte să articuleze:

—Ce?!...

—Cui pregătești papucii, Oanceo?

—Ce să pregătesc?!

—Care vrea să treacă la turcaleți?

Sile deveni brusc atent. Apucă mâna hoțului:

—Ce-ai spus?

—E-n șuste cu vaporeni, explică Litruță. Anină motoru' la o barcă, benzina alături... Se răsuci spre Opt Vieți: Cine-i omu'?

Gică Oancea își prinse capul în palme. Degetele îi tremurau. Spuse moale.

—Eu.

Hoțul făcu ochii mari:

—Ești dilimac?! Ce-ți veni, suflete?

—Am călcat pe unu'... Mai bine îți lasam mașina atunci... Umblă puterile după mine mai dihai ca după voi.

—Și ți-a fost târșă să-mi spui?

—Păi?

—De ce?

—Barca-i mică, nu-ncăpem toți trei...

Capitolul XXI: PREA TÂRZIU!

—Ați înțeles? Băiatul era un încăpățânat, niciodată n-ar fi mărturisit, spuse abatele luându-și pălăria.

Mitu Suveică îl măsură surprins.

—Cine ți-a spus că vreau să trec la baclavagii, Oanceo?

—Nu vrei?

—Nu.

Escrocul se uită aiurit la profesor. În ochii Ușchitului verdele prinse luciri drăcești.

—Vorbești serios, Mitule?

—Ai auzit de Interpol, bă, ăsta prostu? Mă livrează pachet retur cât ai zice pește. Fără lovele, fără o vorbă străinească, fără acte, iau plăseanu la fix ca Tom Mix. Acilea, de bine de rău o mai sucesc...

—Ai dreptate, Suveică, se repezi Opt Vieti să-l asigure. Eu am mai deprins italiana, la o adică...

—Aduni fraierii de pe șosea... Mă al dracului! Nici acu' nu-mi iese din cap cum m-ai aiurit!

—De, nene.

Ușchitu întrebă emoționat:

—Ai aranjat să te aștepte cineva în larg?

—Nu.

—Știi să navighezi?

Escrocul săltă din umeri și Litruță izbucni în râs:

—Hai că ești de beleaua lumii! Bine bă, tolomacule, cum pleci așa de nebun?

Opt Vieti oftă adânc:

—N-am de ales, fraților. Mă bagă ăștia la pastramă pe viață, cum să scap?

—Și altfel scapi?

—Dumnezeu cu mila.

Profesorul își umezi buzele. Spuse încet:

—Pot să conduc eu barca, domnule Oancea!

—Te-ai dilit și tu, bă, ăsta prostu? sări Litruță.

—Probabil. Oricum, nu există altă soluție.

—Maica ta, Doamne! Ce-ți închipui te-așteaptă ăia cu plăcinte calde, ai? N-au târâie-brâu destui?... Crezi că chestia cu Interpolul e hohă? Îți trimit poza și te dibuie urgent!

—Nu există altă soluție, Mitule, m-am gândit bine! spuse Ușchitu apăsător. Cum o fi oi vedea. Poate mă culege un vapor, poate ajung pe vreo insulă... Surâse: Tot vroiam eu să călătoresc. Dacă e dumnealui de acord...

Gică Oancea fremăta:

—Știi să te ții de busolă?

—Știu. Proiectasem o expediție pe Amazoane. Șase luni m-am antrenat, în deltă, pe mare... Ș-apoi, am terminat totuși liceul de marină.

—În regulă! Luăm mai puțin potol și merge!

—Ce fel de barcă ai? Întrebă Ușchitu.

—Lotcă pescărească.

—Oho! Duce ușor patru oameni!

Hoțul își făcu semnul crucii:

—Mă băieți, mă trăi-v-ar Dumnezeu, stați blânzi! Nu faceți un kilometru și dau grănicerii alarma.

—N-or s-o dea, Suveică, spuse Opt Vietzi zâmbind.

—Or fi prins drag de tine?

—De ce crezi că am rostuit o lotcă și nu altă drăcărie? Ies în larg pescarii cu noaptea-n cap, cherhanaua-i acilea...

—Și?

Gică Oancea se ambalase, vorbea cu sufletul la gură:

—Iau scula unuia, Gherasim, acu-i prin spitale. Trag eu la rame un timp, până dau zorile, pe urmă băgăm motoru'.

—Grănicerii au aparate, domnule Oancea, spuse profesorul. Scuză-mă, dar chestiunea trebuie privită cu toată seriozitatea, sub toate aspectele.

—Până se dumiresc, suntem departe.

Hoțul clătină din cap:

—Știi ce-i aia vedetă rapidă, cocoș?

—Știi ce înseamnă un avans de câțiva km, Suveică? Dezveli motorul: la uită-te la nasulia asta.

Profesorul îl cercetă atent, făcu tot felul de calcule și zise oftând ușurat:

—Da, în apele teritoriale e imposibil să ne ajungă.

—Am trecut dincolo, pa și pusi! Benzină berechet, busolă marinărească, dacă știi să umbli la ea în câteva ceasuri radem un marghiloman la Istanbul.

Fumau toți trei golănește ținând țigara în podul palmei. Hoțul își plimbă privirea de la Oancea la Ușchitu:

—Nu e bine, mă băieți! Bateți calea mânzului...

—Arată-mi altă ieșire, Mitule, și renunț. Știu, de

obicei, socoteala de acasă nu se potrivește cu cea din târg, pot interveni o mie și unu de lucruri neprevăzute...

—Ce te faci dacă se lasă cu valuri, de-o pildă?

—Lotca e ambarcațiune de nădejde. Îl privi cu căldură: îmi pare rău de tine.

—Te doare-n cot!

—Nu, Mitule, sincer îmi pare rău.

—Când ajungi la fund să-mi trimiți o ilustrată.

Escrocul scuipe de trei ori:

—Pușchea pe limbă!

—Pentru când te-ai hotărât? întrebă profesorul.

—Mâine noapte. Am un pretenar la căpitănia portului din Constanța. Mi-a suflat că s-anunță vreme a-nțâia.

—Asta-i foarte important. Ai tot ce-ți trebuie?

—Benzina, motorul și busola. De potol mă îngrijesc mâine.

—Adică?

—Mă gândeam la niscai conserve, ceva...

Mitu Suveică începu să râdă:

—Vorba aia, tare cu parizăru' că desertul îl luați în turcime. Îi dădu cu tifla: Marinaru' lui Cristos!

—În nici un caz conserve, domnule Oancea, interveni calm profesorul. Provoacă sete. Apropo, trebuie luată apă.

—Păi n-aveți dedesupt? Hoțul se distra grozav. N-oți bea-o voi pe toată...

—Un litru în doi pe zi, cel puțin, pentru minimum o săptămână, calculă Ușchitu.

Opt Vieți îl privi mirat:

—Ziceam că în câteva ore... Motoru-i puternic, neică, trage tare.

—Teoretic cam așa e, numai că putem avea o pană sau se agită marea și trebuie să oprim. Procură niște pesmeți...

—De ce? se interesă Suveică, treceți la pocăiți?

—Pesmeți, ciocolată, zahăr, lămâi, continuă Ușchitu — și neapărat două cutii de ness-café.

—Dacă nu faceți rost de-un filtru n-ați făcut nimic.

Escrocul se enervă:

—Mai lasă-ne dracului cu bancurile, neică!

—Gura! Ți-ai luat și tu maidanul? Vezi că iar îți retez unghiile!

Opt Vietți își strânse maxilarele și tăcu.

—Cine mai știe de treaba asta, domnule Oancea? interveni repede profesorul.

—Nimeni.

—Vorbeai de un prieten la căpitania portului. Te-ai sfătuit cu el?

—Ce-s diliu?! Zâmbi strâmb. Prieten! Singurul prieten mi-e șuriul.

—Și ăla te lasă la o adică. Ți-aduci aminte cum s-a cărat când te-am pocit?

Căuta sămânță de scandal. Sile îl măsură lung:

—Ce diavoli fierb în tine, Mitule?

Hoțul vru să răspundă, apoi renunță. Sări în picioare și se afundă în întuneric.

Gică Oancea scoase o sticlă plată de whisky și turnă în capac.

—Recuzita, observă Sile zâmbind.

—Să fie într-un ceas bun! Poate că Dumnezeu și se taie pe drepte.

—Cărțile au fost de mult împărțite, domnule Oancea.

—Adică mi-era scris să mă-întâlnesc cu dumneata?

—Firește.

—Și să-l calc pe amărâtu ăla?

—Pe el sau pe altul. Dacă nu intervenea accidentul, nu încercai să pleci, este?

—Este. Își frecă bărbia pe gânduri: Mi-e târșă de Suveică... Să nu ne facă vreo figură, nu știi ce poamă e.

—De când îl cunoști?

—Atunci, pe șosea l-am văzut prima oară, dar l-au vopsit caramangii din Constanța care-l știu: Simigiu, Chioru, Pricopete. N-are mamă, n-are tată, bagă cuțitul în om pe te miri ce. Și numa pe la spate.

—Crezi?

—Șase ani a stat Sandu Simigiu prin pârnăi, l-a lăsat caiafa cu șuriu-n coaste, după ce dăduseră o gaură în

Filantropiei.

—Când s-a întâmplat asta?

—Prin '46—47. Chiorului i-a scris rețetă pentru un ochi de sticlă, Pricopetelui i-a întins clapca. Mă mir că nu l-ai mirosit.

Vorbea în șoaptă, sfredelind cu ochii întunericul. Profesorul își aprinse albă țigară. Spuse pe gânduri:

—L-am mirosit, domnule Oancea, dar n-aveam încotro. Ș-apoi, ca să fiu sincer, mi-a fost de real ajutor în multe împrejurări. Simte primejdia de la șapte poște, nu știu cum naiba. Clătină din cap. N-aș pune mâna în foc că ține la mine, totuși, după câte am pățimit împreună... Nu, nu cred să mă vândă.

—Ești convins, profesore?

Tresăriră. Hoțul zâmbea drăcește în spatele lor. Își juca șișul în palmă, cu ochii la Opt Vieți:

—Bagi' fitile, ai?

—Spun și eu ce-au spus alții, îngână Oancea speriat.

—E bine, *fratello!* E foarte bine, *amigo!* Se răsuci spre Sile: Poți să fii liniștit, Ușchitule. Vin cu voi!

Se întâlniră a doua zi spre seară. Gică Oancea procurase alimentele, urma să mai aducă bidonul pentru apă. Hoțul scoase banii.

—Ia o bătrâna, Ușchitule, și bag-o-n țoale de schimb.

—Și pentru tine?

—Îmi iau singur. Explică: În doi ne reperează urgent.

—Mda.

—Ne întâlnim peste două ore. Baftă!

Se îndepărtă. Oancea căuta ochii Ușchitului.

—Ce părere ai, profesore?

—Poate că are dreptate, patrulele știu că umblăm împreună.

—Mie unul mi-e frică.

—Fii serios, omule, din moment ce s-a oferit să vină cu noi...

—Nu-l cunoști!

Sile îl bătu pe umăr:

—Până ajungem dincolo poți fi fără grijă. Mă duc, să nu se închidă.

Mitu Suveică se furișă în curte. Casa părea pustie, buruienile năpădiseră grădina de flori, își înălțau capetele peste treptele cerdacului. Litruță scoase o cheie ruginită dintr-o crăpătură și deschise ușa. Balamalele gemură ascuțit încrețind pielea hoțului. Intră în casă și se repezi la geam. Prin perdelele bătrânești, lucrate cu iglița, putea să supravegheze ulița până departe spre maidan. Rămase neclintit o jumătate de oră. Nimic nu tulbura întunericul cuminte, își aprinse o țigară, apoi smulse covorul de pe perete și începu să scrijească tencuiala cu cuțitul.

Hoțul desprinse ultima cărămidă, o așeză cu grijă peste celelalte, apoi scoase din tainiță o valiză.

Ochii îi jucau înnebuniți în orbite. Cercetă încă o dată strada și se grăbi să-i desfacă încuietoria.

Respiră lung, ușurat. Teancurile verzui de dolari îl așteptau cumiți. Le privi mult, până începură să-i joace înaintea ochilor...

...Când pătrunsese în pivniță, frații Zugravu priveau hipnotizați bancnotele. Nu l-au simțit. Ținea șuriul strâns în palmă... Întâi l-a fulgerat pe Sandu. Ai mari au dat să se întoarcă. l-a culcat repede... Jâșnea sângele din ei ca din cișmea... Nicu a apucat să-i spună: „N-or să-ți aducă noroc, Mitule!” Hoțul se cutremură.

„Aiureli!”

Închise valiza, o luă la subțioară și părăsi casa.

Se opri la marginea șoselei cercetând cerul. Luna dispăruse de mult sub grămada de nori.

„Cât nu se fâțâie halotca, e bine!”

O porni pe câmp spre groapa lui Gică Oancea, fluierând semnalul. Îi răspunse Ușchitu.

„În regulă”.

Și totuși ceva nu era în regulă. Își simțea inima, vie, mare, agitată. Se opri nehotărât.

Brusc, din toate părțile țâșniră lumini, îl cuprinseseră într-o horă. Hoțul roti capul înspăimântat. Încremeni,

incapabil să-și desprindă ochii de pe chipul ofițerului din fața lui. Scoase un muget lung, ascuțit de fiară înjunghiată.

—A!

Înțelesese în sfârșit.

Căpitanul Sile Dragu „zis Ușchitu” îl privea liniștit.

EPILOG

Generalul își plimbă privirea de la unul la celălalt.

În ochii maiorului Dașcu, ardeau flăcări întunecate. Sorbea coniacul încet, cu înghițituri mici, strângând bolul în palme.

Căpitanul Vasile Dragu fuma, blătuind chiștocul. Obicei de suț în cărăbăneală... Uniforma îi stingherea mișcarea mâinii și generalul surâse.

—Apoi?

Dașcu puse paharul pe marginea biroului:

—Am căpătat repede certitudinea că lovitura o dăduseră Litruță și frații Zugravu. Din nefericire n-am putut stabili ascunzătoarea dolarilor. Mitu Suveică s-a grăbit să-și lichideze complicii. Arestându-l pierdeam orice șansă de a recupera valuta: Litruță n-ar fi mărturisit niciodată, îl cunosc demult. Am hotărât deci „să-l căutăm”. Dirijându-l pe itinerarul stabilit de noi, talonându-l la fiecare sută de metri, mai devreme sau mai târziu hoțul trebuia să ajungă la concluzia că este imposibil să se ascundă pe teritoriul țării. În disperare de cauză nu-i rămânea decât o singură soluție: să scoată dolarii din ascunzătoare și să încerce forțarea frontierei. Ceea ce s-a și întâmplat. Exista pericolul ca rămânând în libertate să comită grave infracțiuni. Chiar în condițiile supravegherii la care l-a supus „profesorul”, Litruță a fost la un pas de crimă.

—Un individ greu de recuperat, observă generalul.

—Absolut! Era deci imperios necesar să-i plasăm un om. Cu cinci zile înaintea startului, căpitanul Vasile Dragu a devenit „Ușchitu, condamnat la zece ani pentru dublu asasinat”. Infiltrarea în lumea delincvenților rămânea unul din momentele cele mai dificile ale acțiunii. Ne-au dat concursul câțiva clienți ai penitenciarelor, astăzi perfect

integrați într-o viață socială, normală, certificând noua stare civilă a căpitanului.

Generalul se întoarse spre Vasile Dragu:

—Nu te-a suspectat?

—Litruță suspectează pe toată lumea, fără excepție. Zile în șir m-a măsurat lung printre gene, mi-a cântărit fiecare gest, fiecare cuvânt. Faptul că inițial i-am refuzat participarea l-a hotărât. Greutăților prevăzute li s-au alăturat altele, ivite pe parcurs. Șirul ghinioanelor a început de la primul pas. Frânghia pe care urma să „evadăm” din locuința lui Tase Popescu a căzut în groapa cu var. Există riscul să-mi alunece palmele. Am vrut să renunț...

—Frânghia, explică maiorul Dașcu, era suspendată deasupra șantierului, la înălțimea etajului cinci, iar dedesubt se aflau șiruite, în picioare, țevile de calorifer...

Vasile Dragu istorisi peripețiile.

—Și azi mă cutremur. Dincolo de obiectivul în sine, era în joc viața unui om pe care deliberat o pusesem în pericol. Abia a doua zi mi-am revenit. A doua zi... Oftă: A doua zi altă poveste: jitarul colectivei ne-a confiscat hainele în timp ce noi ne scăldam. Cât pe ce să ne aresteze șeful de post...

Maiorul Dașcu râse:

—Unchiașul e nemaipomenit. Singurul dintre săteni care a mirosit unde vă ascundeți.

—Între timp continuă căpitanul Vasile Dragu am stat mult de vorbă cu Litruță. Mi-a povestit viața, peregrinările. S-a născut într-o familie de detracați, într-un fund de mahala. Bețivi, imorali, hoți... Rămase cu privirea pierdută printre arabescurile covorului. Citeam undeva o observație: „Nu oricui îi este îngăduit să aducă copii pe lume. În orice profesiune ți se cere o diplomă, numai copii face cine vrea”. Ce putea să iasă din părinți alcoolici, abrutizați, fără elementare noțiuni de educație? Pe fondul unei construcții deficitare s-au grefat încă din copilărie tarele existenței blamate în toate abecedarele. Anii îndelungați de pândă i-au dezvoltat instinctul pericolului, bătăile încasate la școala de corecție, prin comisariatele de poliție, sau de la „meșterii” pe care îi ucenicea, i-au pervertit organismul. Omul ăsta poate să suporte dureri

fizice de neînchipuit și în cele din urmă să-i placă.

—Să-i placă?! Întrebă mirat, generalul.

—E greu de imaginat, și totuși ăsta e adevărul. Sunt încredințat că nici dacă trăia pe vremea *Gestapo*-ului nu i s-ar fi smuls secretul. Oftă: Un nefericit... O sălbăticiune gata în orice moment să-și arate colții. Aurul îi întunecă complet judecata. A încercat s-o sugrume pe doamna Alexandra Angelescu, gazda noastră, bănuind că ascunde bijuterii sub saltea, mie a vrut să-mi înfigă cuțitul pentru un inel... Repetă pe gânduri: Da, nu oricui îi e îngăduit să aducă copii pe lume...

Femeia de serviciu puse cafelele pe birou. Căpitanul Vasile Dragu așteaptă să iasă și reluă:

—Una din etapele destinate să genereze ideea că pe teritoriul țării este practic imposibil să ne ascundem, era locuința profesorului Istrate din N. La indicațiile maiorului Dașcu, fostul meu coleg de liceu improvizează aspecte cutremurătoare despre căsnicia lui — un „turnător”, trebuie să aibe toate păcatele din lume — devine nervos, pare cuprins de teamă, se grăbește să ne lase singuri... Hoțul nu observă că pachetul de cărți a fost măsluit și joacă. Crezusem că lucrurile au reintrat pe făgașul prevăzut dar iată că Litruță le complică. Subtilizând darul nuntașilor, mă pune în mare încurcătură. Am hotărât să rămân mai departe „ăla prostu” care nu a observat furtul.

Pe itinerarul, stabilit își face apariția Gică Oancea, zis Opt Vieți. O întâmplare norocoasă. Escrocul constănțean se va mai interpune de două ori în calea noastră sfârșind prin a accepta să-l întovărășim în fuga peste graniță, cu o barcă.

—Și dacă nu intervenea întâmplarea? se interesă generalul.

—Intervenea „inginerul Poșircă”. Stabilisem dintr-un bun început ca „vărul să-mi ofere posibilitatea de a trece clandestin frontiera”. Își plecă privirea: Singura abatere de la program a constituit-o aducerea fetei în Cișmigiu. N-o văzusem de aproape două luni.

Generalul zâmbi. Dașcu își stinse țigara:

—Din fericire totul s-a sfârșit cu bine...

—Cu acest prilej, „am aflat pentru prima oară”

despre furtul dolarilor. Asemenea ispravă, în mod firesc, ar stârni interesul oricui. I-am cerut amănunte. Mi le-a dat, bineînțeles în altă variantă, urmărindu-mă atent cum reacționez. I-am propus din nou să ne vedem fiecare de drumul lui și spre surprinderea mea, a acceptat.

Vasile Dragu își alege surâzând o țigară:

—Eram convins că spectacolul, se sfârșea lamentabil. Hoțul ghicise cursa. Am continuat să hăimănesc prin mahala.

—Mitu Suveică, interveni maiorul te-a urmat de la distanță. S-a apropiat târziu, după ce, în sfârșit s-a lămurit că nu te interesează încotro o ia.

—Așadar, Litruță continua să rămână departe de adevăr. Tensiunea creștea, Dașcu și oamenii săi strângeau cercul, îi simțeam din ce în ce mai aproape, gazdele hoțului refuzau să ne ajute. A oferit singur soluția: Să mergem pe litoral. Sezonisții străini și excentricitățile de vacanță ale autohtonilor, ofereau prilejul unui travesti. Mitu Suveică știa că miliția va face același raționament, dar miza mult pe furnicarul de la Mamaia. Vremea rea, adunase lume puțină. Dacă la București simțeam în ceafă respirația urmăritorilor, la Constanța îi vedeam. Era suficient să întorci capul. În plus, hoțul vrea sau e nevoit să tranșeze vechi rivalități. Și din nou intervine neprevăzutul. Sărind de la etaj, Mitu Suveică își luxează un picior. Leșirea în asemenea condiții din încercuire putea să reînvie suspiciunile hoțului. Forțele afectate de miliție operațiunii trebuiau să fie pe măsura mizei. Era de așteptat să întâlnească măcar un milițian la fiecare colț de stradă, și să socotească deci imposibilă scăparea. Ideea de „a fura” mașina a fost bună, însă, așa cum singur raționase, nu puteam merge prea departe. Într-adevăr, câteva echipaje ne-au ajuns repede din urmă. A trebuit să-l duc în cârcă...

Sprâncenele căpitanului se arcuiră. Își isprăvi cafeaua privind lung zațul din ceașcă.

—A fost cea mai îngrozitoare cursă din viața mea. Lipsa de inițiativă a maiorului Dașcu putea da de gândit, trebuia să acționeze. Singura șansă rămânea goana disperată... La un moment dat, mi-am pierdut controlul, întâmplări uitate de mult sau — își coborî pleoapele — pe

care doresc să le uit, îmi răsăreau înaintea ochilor. Bolboroseam vorbe fără șir... Zâmbi: Un singur cuvânt nelalocul lui putea să-mi dezvăluie adevărata identitate și hoțul îmi tăia beregata.

Generalul asculta răsucind stiloul între degete. Dașcu îl privea pe gânduri. Era unul din puținii ofițeri care știa ce se întâmplă dincolo de uniforma căpitanului.

În garsoniera din Clopotarii vechi, pe Vasile Dragu nu-l aștepta nimeni. Angela? A fost... A plecat. Cine-i vinovat? Sunt dimensiuni care nu se măsoară cu rigla de calcul, o contabilitate dublă, inutilă... Poate că nici unul, nici altul. O flacăra stinsă repede. E penibil să tot dai din cap repetând că-i simți căldura...

—Mi-am revenit — continuă căpitanul — în apele ghiolului. A treia apariție a lui Gică Oancea pe itinerarul nostru, a fost cum nu se poate mai bine venită. Escrocul pregătea forțarea frontierei, o idee care în ultima analiză urma s-o sugerez eu. Opt Vietți a rezolvat astfel una din problemele delicate. Acolo, pe malul mării s-a dat marea bătălie între instinctul hoțului și concluzia că în țară nu mai are unde să se ascundă. Ezita exasperant, la un moment dat am avut sentimentul că nu va face mult așteptata propunere. Zâmbi. În cele din urmă, a făcut-o.

Tăcură toți trei vreme îndelungată.

Căpitanul se apropie de vizor. Un moșneag pirpiriu, cu părul complet alb rezema peretele. Vasile Dragu privi nedumerit spre supraveghetor, apoi încă o dată chipul vărgatului.

Era Litruță. Îl ghici mai mult după tăietura vineție din obraz și făptura șiștavă. Hoțul îmbătrânise dintr-o dată, peste noapte.

Luminile ochilor abia pâlpâiau undeva în fundul orbitelor. Măsura cu credință golul celei, fără să clipească.

Nu se mișcă nici atunci când ușa se deschise, nici când pătrunse căpitanul. O statuie strâmbă, firatică, ciocănită în piatră de un sculptor nebun.

—Te așteptam.

Cuvintele ieșiră din gura hoțului, răsuflet adânc. Vorbise cercetând cu interes același punct din perete.

Vasile Dragu își mută greutatea de pe un picior pe celălalt. Spuse încet:

—Am venit.

Se așternu liniștea. Ploaia bătea caldarâmul, o lumină bolnavă spânzura de gratiile ferestrei.

Capul lui Litruță se răsuci încet. Privi lung, intens, chipul căpitanului. Vasile Dragu citi în căutătură un amestec de nedumerire, curiozitate și oboseală. Simți nedeslușit că hoțului îi lipsește ceva. Tăietura lui Gustărică îi zvâcnea domol pe obraz, laba gâștii săpase urme adânci, spre tâmpile, în păr și barba de dimineață sticlea albul.

Litruță continua să-l privească și dintr-o dată Dragu înțelese:

Viclenia din ochii hoțului murise.

Mitu Suveică își umezi buzele dar limba refuza să articuleze cuvintele. Cinci nopți pășise cu gândul pe drumul cărăbănelii. Apoi pe celălalt, lung și întortocheat, început cu 44 de ani în urmă într-o mahala din București.

Ar fi vrut să-l întrebe dacă profesorul Istrate știa combinația, dacă întâlnirea cu Opt Vieți fusese întâmplătoare, dacă...

Ce rost aveau întrebările? Era obosit, acrit de moarte.

Clipele treceau greu, cântăreau tone.

Vasile Dragu observă că interesul din ochii hoțului ostenise. Privirea îi alunecă spre perdeaua ploii tra să la fereastră. Spuse încet, aproape în șoaptă:

—Nu-ți port pică.

—Știu, Litruță.

Se îndreptă spre ușă.

Nu mai aveau să-și spună nimic.

CUPRINS

Cap. I: Sile Dragu zis Ușchitu

Cap. II: Mic ș-al dracu'!

Cap. III: Fuga

Cap. IV: Goană sub clar de lună

Cap. V: Hoțul prădat

Cap. VI: Caiafa

Cap. VII: Sicrie pentru fugari

Cap. VIII: Litruță ghicește cursa

Cap. IX: Soarta unor bani furați

Cap. X: Firele se înnoadă

Cap. XI: Catch as catch can la *Monte Carlo*

Cap. XII: Un furt ca în filme

Cap. XIII: La un pas de moarte

Cap. XIV: Litruță găsește o ascunzătoare

Cap. XV: Se caută doi fugari

Cap. XVI: O întâlnire neașteptată

Cap. XVII: Polițe vechi

Cap. XVIII: Riscuri

Cap. XIX: Hăituiala

Cap. XX: Singura șansă

Cap. XXI: Prea târziu

Epilog